Poštnina plačana v gotovini.
Leto X, št. 89

Ljubljana, sr da 17. aprila 1929

Cena 2 Din

Naročnina znaša mesečno 28 Din, za inozemstvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon štev. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 18. Telefon št. 440.
Celje: Kocenova ul. 2. Telefon štev. 190.

Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842; Praha číslo 78.180; Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 16. aprila

V ponedeljek se je sestalo v Ženevi 150 delegatov iz 28 držav, da razpravljajo o razorožitvenem vprašanju. Poleg članic Društva narodov so tudi tokrat zastopane Zedinjene države, Rusija in Turčija. Vsled te kompletnosti glavnih sil je vsekakor pričakovati, da bodo razprave zanimive, ali pa bodo rodile kaj pozitivnih uspehov, je seveda čisto drugo vprašanje.

Dosedanje bridke izkušnje nas svare pred slehernimi večjimi upi, ki jim more slediti le grenko razočaranje. Predvsem to ni prava svetovna razorožitvena konferenca, marveč zopet le »predkonferenca«, že šesta po številu, s skromnim, četudi dolgim naslovom »pripravljalnega odbora bodoče svetovne konference za omejitev in znižanje oboroževanja.« Do prave svetovne razorožitvene konference pač ne pride prej, dokler ne bo količkaj upravičeno upanje, da se bo končala z uspehom, da se bo moglo zlajšati strašno breme oboroževanja, pod katerim trpe v večji ali manjši meri vsi narodi. Dosedanji številni sestanki razorožitvenega odbora in njegovih podkomisij so gotovo storili dokaj koristnega dela v razčiščevanju pojmov in pripravili mnogo dragocenega gradiva za bodoče razprave. Izdelan je celo »prednačrt« konvencije o razoroženju in se je o njem že vsestransko razpravljalo v prvem čitanju. Dejansko pa ostaja bistvo problema nerešeno in ga ponovni sestanki ne morejo premakniti z mesta.

Tudi po zadnji predkonferenci, ki se je vršila sredi lanskega marca, ni beležiti prav nikakega napredka. Tedaj so razprave obtičale na mrtvi točki. Prvotni ruski predlog o takojšnji, popolni in splošni razorožitvi, ki seveda ni mogel biti mišljen resno, marveč je bil le agitatoričnega značaja, je bil odklonjen brez utemeljitve. Odgodila se je razprava o nemški zahtevi, da se morajo objavljati poročila o stanju oborožitve vseh držav, kakor tudi o novem ruskem predlogu za 50-odstotno razorožitev. Končno je bil odklonjen nemško-ruski predlog, da naj bi se v naprej določil datum prave razorožitvene konference. Komisija je izrazila le željo, naj predsednik skliče novo predkonferenco po možnosti še pred septemberskim plenarnim zasedanjem Društva narodov.

Predsednik Loudon pa ni našel nikakega povoda, da ugodi tej želji, ker bi se nova predkonferenca končala prav tako brezuspešno. Da pa ne bi svet izgubil vere v dobro voljo Društva narodov, je le to v septembru iznova naročilo Loudonu, da skliče pripravljalno komisijo najkasneje početkom l. 1929. Dasi se tudi med tem časom ni zgodilo nič takega, kar bi obetalo uspeh, je Loudon vendar smatral, da ne sme več čakati. Tako je sklical za 15. april šesto razorožitveno predkonferenco.

Sedanje zasedanje se ima zopet pečati s starimi nemškimi in ruskimi predlogi, ki jih branita z veliko zgovornostjo grof Bernstorff in sam namestnik sovjetskega komisarja za zunanje zadeve, Litvinov. Poleg teh dveh nastopi tudi turški zunanji ministerTevfik Rudži bej s »posredovalnimi« predlogi, kakor je napovedal na torkovi seji. Morda bo izrečena marsikatera dobra misel, vendar ni pričakovati to pot kakršnegakoli važnejšega sklepa.

Razorožitvena debata v Ženevi ne more priti z mrtve točke, dokler se najprej ne reši vprašanje omejitve oboroževanja na morju. To stvar pa so vzele, predvsem na zahtevo Zedinjenih držav, v svoje roke pomorske velesile. Njihova pogajanja so potekla brezuspešno. Poloma pomorske konference treh l. 1927. in odklonitvi francosko - angleškega kompromisnega predloga za omejitev oboroževanja na morju po Zedinjenih državah ni doslej sledilo nič novega, kar bi prižigalo nado, da se bodo kaj kmalu začela nova pogajanja. Amerika uporno vztraja na svojem stališču popolnega izenačenja z Anglijo, kar bi spričo različne strateške pozicije obeh sil značilo premoč Zedinjenih držav na oceanih, in pridno izvršuje svoj orjaški oborožitveni načrt. Govorilo se je sicer, da misli staviti London nove predloge in celo sklicati novo pomorsko konferenco. Te vesti pa so se izkazale kot neutemeljene ali vsaj preuranjene. Anglija stoji tik pred volitvami, ki bodo odločile, ali ostanejo konservativci še na oblasti ali pa jim sledi vlada Mac Donalda. Šele prihodnji režim v Angliji bo mogel razmotrivati vprašanje sklicanja nove pomorske konference.

Te ovire v Ženevi zbrani delegati ne bodo niti sedaj mogli premagati. Morda pride letos še do enega, plodnejšega sestanka pripravljalne komisije; čisto zanesljivo pa se v letu 1929 ne bo vršila končna svetovna razorožitvena konferenca. Up nanjo ostane pridržan prihodnjemu letu.

Ministrski svet povodom italijanske lažikampanje

V zaščito našega ugleda in naših interesov pred Evropo – G. Kumanudi informira zastopnike tujih držav – Dolga konferenca z italijanskim poslanikom

Beograd, 16. aprila, p. Nenadni afront Italije proti Jugoslaviji v trenutku, ko je vse kazalo na to, da se dela na obeh straneh z iskreno voljo za zbližanje, je zelo presenetil vse beograjske diplomatske kroge. Tekom današnjega dne so posetili zastopnika zunanjega ministra dr. Kumanudija vsi pri naši vladi akreditirani zastopniki tujih držav, da se avtentično informirajo, koliko je resnice na obdolžitvah, ki jih je izneslo proti nam laško časopisje. Dr. Kumanudi je mogel seveda samo potrditi sinočnji uradni komunike, da so vse te vesti docela izmišljene in brez vsake podlage. Obenem pa je tudi odkrito opozoril na to, da more tako postopanje povzročiti resne ovire za konsolidacijo odnošajev med Italijo in Jugoslavijo, dasiravno naša vlada slej ko prej vztraja na svoji že tolikokrat in ob vsaki priliki dokumentirani politiki miru.

Pozornost je vzbudilo dejstvo, da se izmed vseh poslanikov ni oglasil pri dr. Kumanudiju samo italijanski poslanik g. Galli. Zato ga je dr. Kumanudi sam povabil na razgovor ter je imel z njim nad eno uro trajajočo konferenco, o kateri podrobnosti še niso znane. Čuje pa se, da je dr. Kumanudi zastopniku Italije predstavil vso glupost Gaydovih izmišljotin ter ga opozoril, kako nelojalno se je zopet obnašal italijanski tisk v dobi, ko treba vse izlečl, da se ne kvarijo odnošaji med obema državama.

Zvečer ob 5. se je sestal ministrski svet v Topčiderju. Splošno se sodi, da je seja ministrskega sveta neposredno v zvezi s kampanjo tiska proti naši državi in da sklepa vlada o korakih, ki jih bo treba storiti, da zaščiti naš ugled in naše interese pred svetovno javnostjo.

Glasovi inozemstva o „odkritjih“ Gayde

Italijanski časopisi ne popuščajo pri napadu na našo vojsko

Rim, 16. apr. a. Italijanski listi objavljajo deloma v izvlečkih deloma v celoti demanti jugoslovenskega zunanjega ministrstva o neresničnosti v »Giornale d' Italia« objavljenega dokumenta in o dozdevnih tajnih akcijah jugoslovenskih četnikov. Ta demanti zavračajo vsi italijanski listi brez izjeme kot neresničen ter povdarjajo, da je prišel v italijanske roke od strani, ki je sama nesporno jamstvo za njegovo pravilnost. Obenem naglašajo glede ugotovitve jugoslovenske vlade, da je jugoslovenska vojska v vojni vedno lojalna in z najvišjimi vojaškimi vrlinami vršila svoje dolžnosti, da je jugoslovenska vojska bila in da je še prepojena s posebno balkansko vojaško miselnostjo, ki vidi v četniški borbi po mednarodnem pravu dovoljeni način bojevanja in zanj uporablja navadno celo svoje najboljše oficirje in vojake.

V Parizu odklanjajo italijansko kampanjo kot tendencijozno izmišljotino

Pariz, 16. aprila. r. »Echo de Paris« objavlja v izvlečku »razkritja« »Giornale d' Italia« o vojnih namerah Jugoslavije. V francoski javnosti je napravila kampanja laškega časopisja zelo slab vtis. Dopisnik lista »Echo de Paris« podčrtava v komentarju, da je posebno značilno dejstvo, da so izšli napadi v laškem časopisju na Jugoslavijo baš v trenutku, ko je tajnik za zunanje zadeve Grandi odpotoval v Albanijo. V pariških krogih niti najmanj ne verujejo v točnost italijanskih trditev in jih smatrajo vseskozi za tendenciozne, ker je v Parizu predobro znano, da vodi Jugoslavija vseskozi miroljubno politiko, ki je docela v duhu Društva narodov in ki iskreno stremi za ohranitvijo miru in izpolnjevanjem sklenjenih pogodb.

Angleški tisk deloma pritrjuje izmišljotinam

London, 16. apr. a. Angleški listi prinašajo v izvlečkih poročila o odkritju »Giornale d' Italia« glede dozdevnih formacij jugoslovenskih komitaških oddeljenj ob jugoslovensko-italijanski meji. Zanimivo je, da vsebujejo njihova poročila dodatke, v katerih posebno obširno pišejo o iredentističnem delu Orjune in sorodnih nacijonalnih organizacij na novo pridobljenem ozemlju Italije. Listi Rothermerejevega koncerna pa dostavljajo še svoje specijelne informacije, zatrjujoč, da se vrše slične jugoslovenske nezakonite vojaške priprave tudi ob jugoslovensko-madžarski meji.

Vendar se večina listov vzdržuje vsakega komentarja ter pripominja, da beleži odkritja italijanskega tiska kot kuriozen prispevek k pripravljalni razorožitveni konferenci, vendar z vso rezervo, češ da ta odkritja spričo mirovnega stremljenja vse civilizirane Evrope nikakor niso povsem točna.

Tudi Švicarji ne verjamejo

Ženeva, 16 aprila. p. Laški agentje so včeraj in danes dostavili vsem v Ženevi se mudečim članom in predstavnikom Društva narodov izvode »Giornale d' Italia« z napadi proti naši državi. Ženevski listi so sicer objavili razkritja laškega časopisja, vendar pa so obenem v celoti ponatisnili tudi odločen in energičen demanti jugoslovenske vlade. V ostalem pa smatrajo vsi ženevski listi in v krogih Društva narodov, da so dokumenti, ki jih objavlja in na široko razpreda laško časopisje, običajen falzifikat, ki naj služi le doslej še nepojasnjeni intrigi proti Jugoslaviji.

Avstrijski listi z zadoščenjem beležijo naš uradni demanti

Dunaj, 16. apr. d. Večina avstrijskih listov objavlja komunike jugoslovenskega zunanjega ministrstva, ki odločno zavrača v italijanskih listih objavljene obdolžitve o jugoslovenskem tajnem oboroževanju četnikov. »Neues Wiener Tagblatt« dostavlja, da je komunike le potrdilo za upravičenost njegove sumnje o resničnosti objavljenega »dokumenta«, ki ga je izrazil takoj, ko je objavil njegovo vsebino. V sličnem smislu komentirajo jugoslovenski demanti tudi ostali avstrijski listi.

Tudi pri Madžarih ni užgalo . . .

Budimpešta, 16. aprila. p. Madžarski tisk je doslej docela ignoriral »razkritja« laškega časopisja in ne beleži niti pisave »Giornale d' Italia«, niti demantija jugoslovenske vlade.

Nov italijanski vojaški ataše v Beogradu

Rim, 16. aprila. p. Tukajšnji listi poročajo, da je imenovan polkovnik Gason za vojaškega atašeja pri italijanskem poslaništvu v Beogradu.

Ekspanzija Italije v Albaniji

Rim, 16. aprila. r. Italijanski listi objavljajo obširna poročila o veličastnem sprejemu, ki ga je bil deležen državni podtajnik za zunanje zadeve Grandi povodom svojega prihoda v Tiran in omenjajo zlasti prisrčen sprejem, ki mu ga je priredil kralj Zogu. Poset visokega italijanskega funkcijonarja v Tirani spravljajo vsi diplomatski krogi v zvezo z neko novo akcijo Italije v Albaniji. Posebno se naglaša dejstvo, da namerava dati Italija Albaniji investicijsko posojilo v višini ene milijarde lir, dasiravno finančni položaj Italije sam na sebi ni tak, da bi mogla dovoljevati drugim visoka posojila. Zatrjuje pa se, da si bo Italija s tem posojilom zasigurala v Albaniji velike koncesije, ki ji bodo omogočale nadaljnjo ekspanzijo na gospodarskem in političnem polju.

Rim, 16. aprila. č. Italijanski listi prinašajo danes obširna poročila o smotri albanske vojske v Tirani pred kraljem Zogujem in italijanskim državnim podtajnikom Grandijem. Poročila italijanskih listov poveličujejo organizacijo albanske vojske in omladinskih udruženj, ki so združena po fašističnem sistemu.

Nepričakovan povratek kralja Borisa

***Sofija*, 16. aprila. č. V poučenih krogih se doznava, da se bo kralj Boris vrnil v Sofijo prej, kakor je nameraval, morda že ob koncu tedna. Nagli povratek kralja Borisa se spravlja v zvezo z notranjimi političnimi dogodki v Bolgarski, ki so nastali baje vsled spora med bolgarsko vlado in komisarjem Društva narodov Sharronom zaradi dobave železniškega materijala.**

Bolgarska manjšinska spomenica

Ženeva, 16 aprila č. Posebna deputacija bolgarske vlade je izročila tajništvu Društva narodov spomenico o narodnih manjšinah. Spomenica se bavi povsem načelno s tem vprašanjem in bolgarska vlada ne napada niti naše države, niti Rumunije ali Grške. To pa zaradi tega, ker so komiteji makedonske, tracijske in dobruške organizacije odposlale na Društvo narodov še posebno spomenico o vprašanju narodnih manjšin. Bolgarska vlada se v svoji spomenici ne bavi podrobno z rešitvijo manjšinskega vprašanja, ker računa, da bo s pomočjo spomenice komitejev izvedeno vse. Makedonski komite govori v tej spomenici o terorju nad narodnimi manjšinami in predlaga ukrepe po določbah mirovnih pogodb.

Omiljenje nekaterih trdot novega trošarinskega zakona

Lep uspeh ljubljanske deputacije v ministrstvu financ

Beograd, 16. aprila p. Glede na nove odredbe v zakonu o državni trošarini in predstoječo objavo pravilnika se je danes v trošarinskem oddelenju ministrstva financ zglasila deputacija iz Ljubljane sestoječa iz ravnatelja mestnega dohodarstvenega urada g. Zupana ter vinskih veletrgovcev gg. Karla Bolaffija in Petra Stepiča, da opozori na nekatere trdote in neskladnosti, ki bi se mogle v pravilniku izravnati. Deputaciji se je pridružil v Beogradu se nahajajoči član Direkcije poljoprivredni kredit g. Lovro Petovar iz Ivanjkovcev v imenu vinogradniških interesentov. Deputacija je glede izvozne premije v znesku 40 Din od izvoženega hektolitra predlagala, da se v pravilniku jasno predpiše, da se ima izvozniku tudi eventuelno že poprej plačana trošarina takoj vrniti v gotovini. Silne težkoče zlasti za producente in manjše vinske trgovce bi nastopile, ako ne bo kreditiranje trošarine jasno in širokogrudno regulirano. Deputacija se je postavila na stališče, da novi zakon, ko obdavčuje vino v momentu puščanja v promet in potrošnjo, kot moment plačanja davka prav za prav predvideva datum, ko vino prevzame neposredni razprodajalec, kakor je to bilo že doslej. Deputacija je opozarjala, da bo najhujše prizadeto vino, ki najdalje časa leži in vino v steklenicah. Dalje je zahtevala odračunanje za drože in kalo.

Glede na predstavko deputacije je trošarinsko oddelenje finančnega ministrstva takoj odredilo, da ostane do donošenja pravilnika na področju ljubljanske direkcije način trošarinskega poslovanja kakor doslej. V pravilniku se bo predvidevalo možnost kreditiranja za eden do več mesecev, vendar vsled odredb novega zakona samo za trgovce, ki prodajo vsaj 1000 hl letno. Za drože se bo dovolil 10% popust in vrhu tega gotov odstotek tudi za kalo. Izvoznikom se bo plačana trošarina odračunala na ostale davke po dosedanjem načinu. Oblastna trošarina se bo smela pobirati šele v momentu, ko preide vino na neposrednega prodajalca. Tudi v Ljubljani bo kljub linijskemu sistemu za državno trošarino odslej mogoče kreditiranje po § 14 a in za trgovce z nad 1000 hl letne prodaje. V ostalem se glede na želje ljubljanskih članov deputacije povdarja, da more ljubljanska občina že po samem zakonu vsaj še to leto občinsko trošarino na vino pobirati kakor doslej in to po odobritvi proračuna in se glede pobiranja ne bo nič spremenilo do novega sporazuma občine z državo glede pogojev, po katerih bo država eventuelno občini na njeno željo še nadalje pustila pobiranje trošarine za državo in oblast. Končno se je deputaciji izjavilo, da bodo v trošarinskih skladiščih vina dopuščene vse zakonite manipulacije ter se bo državna kontrola omejila zgolj na kvantiteto.

Novi stanovanjski zakon predložen ministrskemu svetu

V glavnem bo podaljšan sedaj veljavni stanovanjski zakon s primernimi reformami

Beograd, 16. aprila, p. Komisija ministrstva za socijalno politiko, ki je pod predsedstvom načelnika Hofmanovića sestavljala načrt novega stanovanjskega zakona, je danes definitivno končala svoje delo. Predložila je ministru socijalne politike osnutek novega zakona, s katerim bo v glavnem podaljšan sedaj veljavni stanovanjski zakon s to izpremembo, da bo krog zaščitencev znatno omejen in bodo v bodoče zaščiteni v glavnem le nižji državni uslužbenci, državni upokojenci, invalidi, vojne vdove in sirote ter dogotove meje delavski sloji. Tudi v razpolaganju z izpraznjenimi stanovanji bodo dovoljene po dosedanjem osnutku večje svoboščine, vendar pa bo v glavnem še obveljala neodpovedljivost stanovanj, izvzemši primere, ko že sedaj veljavni zakon dopušča odpoved. Minister socijalne politike je na današnji seji ministrskega sveta predložil zakon ministrskemu predsedniku v nadaljno odločitev in postopanje. Zatrjuje se, da bo novi zakon objavljen že ta teden.

Cestni zakon pred VZS

Pomisleki proti nekaterim odredbam — Posebna komisija za izdelavo spreminjevalnih predlogov VZS — Nov načrt o organizaciji gospodarskih zbornic

Beograd, 16. aprila p. Danes se je vršila seja vrhovnega zakonodajnega sveta. O seji je bil izdan naslednji komunike:

»Vrhovni zakonodajni svet je imel svojo sejo od 3. do 6.30 pop. Razpravljal je o zakonu o drž. in nedržavnih cestah. Kot referenta sta poročala za ministrstvo javnih del načelnik Filip Trifunović, za finančno ministrstvo pa načelnik Petar Petrović. Sklenjeno je bilo, da bodo člani VZS Daka Popović, dr. Sagadin in dr. Gosar v smislu predlogov, ki so bili stavljeni na današnji seji formulirali mišljenje, ki ga bodo predložili merodajnim činiteljem, nakar se bo nadaljevala razprava o tem zakonskem predlogu. Prihodnja seja bo jutri popoldne ob 3. Na dnevnem redu bodo uredba o vzdrževanju cest, o postavljanju cestarjev in o pravilih za trasiranje novih cest.«

Tekom današnjega dne je bil članom vrhovnega zakonodajnega sveta dostavljen načrt uredbe o gospodarskih zbornicah, s katero bo unificirana ureditev vseh gospodarskih zbornic v državi. Gre tu predvsem za vprašanje ali naj se ostane pri sistemu enotnih zbornic za trgovino, obrt in industrijo, kakor je uveden v večini prečanskih krajev, ali pa naj se usvoji sistem posebnih zbornic za vsako izmed navedenih gospodarskih panog. Zdi se, da je vladni projekt usvojil prečanski sistem. V novem zakonu se bo tudi enotno uredilo vprašanje volilnega sistema, delokrog in način poslovanja zbornic.

Kar se tiče cestnega zakona so se pojavili v VZS tehtni pomisleki proti posamnim odredbam in zlasti se zdi nekaterim članom uvedba kuluka za gradbo in vzdrževanje cest v sedanji obliki za mnoge kraje v državi nepraktična in neoportuna. Ker pa je ministrstvo gradjevin v tem oziru že zavzelo načelno stališče, gre sedaj za to, da se najde čim praktičnejši način izvedbe pri čemer bi se event. mogle upoštevati posebne prilike v posameznih pokrajinah.

Konferenca Male antante bo v Beogradu?

Dve seji se bosta vršili v Beogradu, ena pa v Zagrebu — Datum konference še ni določen

Beograd, 16. aprila, č. Kakor se doznava od dobro poučene strani, se bo sestanek zunanjih ministrov držav Male antante vršil v Beogradu. Dogovorjeno je, da bo prvi sestanek 20. maja. V Beogradu bosta dve seji, tretja pa v Zagrebu. Zatem se bo vršila še ena seja na Jadranu. Dnevni red konference še ni določen, domneva pa se, da se bodo zunanji ministri Male antante bavili z gospodarskimi vprašanji, ki so sedaj aktualni.

Projekt zelenaškega zakona

Beograd, 16. aprila r. V ministrstvu za poljedelstvo je bil sestavljen načrt zakona o zaščiti malih poljedelcev. Namen tega zakona je predvsem, da zaščiti male kmetovalce pred oderuštvom špekulantov in prekupčevalcev, ki v nekaterih pokrajinah običajno pokupijo vse poljske pridelke že na polju, še preden dozoré. Za posojila, ki jih dajejo na račun pridelka, zahtevajo ne samo oderuške obresti, ki dosegajo često 60 do 70 odstotkov, marveč pritisnejo tudi cene same tako, da so kmetovalci na vseh straneh oškodovani. Z novim zakonom se sploh zabranjuje nakup in prodaja nedozorelih in nespravljenih pridelkov. Načrt zakona je bil razposlan vsem zainteresiranim korporacijam v izjavo. Trgovske zbornice v Vojvodini in v Banatu so se izjavile proti zakonu, češ, da bodo pri tem najbolj prizadeti kmetovalci sami, ki ne bodo mogli nikjer dobiti posojila in kredita. V nasprotju s tem stališčem pa poudarjajo zainteresirani seljaški krogi, da bo z osnovanjem privilegirane Agrarne banke odpadla potreba privatnih kreditov in se zato obračajo na ministrstvo s prošnjo, naj bi čim prej, vsekakor pa še pred pričetkom letošnje kampanje, uveljavilo zakon za zaščito malih kmetovalcev, tkzv. »zelenaški zakon«.

Otroci pod avtomobilom

Vel. Bečkerek, 16. aprila n. Včeraj popoldne je v Vel. Bečkereku na glavni ulici šofer Martin Loebel zavozil v gručo igrajočih se otrok. Štirje otroci so prišli pod avto in so bili tako težko poškodovani, da so jih morali prepeljati v bolnico. Neprevidnega šoferja so takoj aretirali.

Kaj hoče italijanski tisk s svojo gonjo

Ostri komentarji beograjskih listov

Lažnjive insinuacije italijanskega tiska so vzbudile v vsej naši javnosti največjo pozornost in vse se vprašuje, kakšne namene zasleduje g. Virginio Gayda (ki ni kakor se je pomotoma javljajo tržaški dopisnik, temveč je direktor oficijoznega »Giornale d' Italia«). Mi se moramo za danes omejiti na to, da navajamo komentarje drugih, predvsem beograjskih listov, ki ostro nastopajo proti lažnjivi kampanji.

Pod naslovom »Friedjungovski posli« objavlja beograjska »Politika« uvodnik, iz katerega posnemamo:

»Stari pakt o prijateljstvu z Italijo ni bil obnovljen in tudi nov še ni na vidiku. Zlasti ne po pojavih, ki jih je v poslednjem času ves svet sprejel z iznenadenjem. Ti pojavi so pot g. Grandija v Tirano, zadržanje albanskega tiska in najnovejša kampanja italijanskega časopisja. Onega dne, ko je g. Dino Grandi posetil v Tirani albanskega kralja Ahmeda Zogu, je g. Virginio Gayda objavil v Rimu dokument, ki ne služi v čast ne listu, čigar direktor je, ne onim, ki so ga naročili, ne Italiji in ne občemu miru.

Ni to v čast ne g. Gaydi, ne njegovemu listu, kajti v svežem spominu po tolikih letih so nam prosluli Friedjungovi dokumenti. Tudi tedaj se je bil našel »urednik«, ki jim je nasedel. Listi bivše monarhije so vprizorili gonjo proti Srbiji in Beogradu in vsa svetovna javnost je bila razburjena. Potrebna je bila premišljena in vztrajna borba, da je došlo do tkzv. Friedjungovega procesa oziroma do riedjungovega razkrinkanja na procesu. Tedaj je dokumente fabriciral Gjorgje Nastić, uporabilo pa jih je avstrijsko poslaništvo v Beogradu. Strah je imel velike oči. Fijasko je bil popoln in je daleko nadkrilil trenutno senzacijo objavljenega »tajnega dokumenta«.

Ne vemo, kdo je Gjorgje Nastić g. Virginija Gayde. Ni nam znano, ali nam bo mogoče tokrat tudi svojim sovražnikom dokazati fabricirano laž tako jasno, kakor na slovitem dunajskem procesu. Vendar smo uverjeni, da se bo tudi ta laž zrušila in da doživi tudi ta gonja zaslužen poraz. Poraz je zapravo že tu. Vest, ki jo je Rim lansiral že 13. t. m., zunanji svet nikjer ni verjel. Falzifikat nikjer ne prehaja meje verjetnosti. Pač pa je treba tako med nami kakor v inozemstvu postaviti vprašanje, zakaj se je falzificiralo in kaj je vsemu temu cilj. To je v tem Friedjungovskem poslu najvažnejše. Na to vprašanje odgovarja delno g. Gayda sam. Pravi, da podpihujemo »agresivni duh proti vsem sosedom« in da pripravljamo »vojno proti vsem«. Akcijo obkroževanja naše države, ki se že več let uporno vodi, se je moralo izpopolniti z nevarnostjo, ki preti od vojnih priprav Jugoslavije, pač zato, da bi se na Gaydovo »vojno proti vsem« odgovorilo s koalicijo teh »vseh«, proti katerim se pripravlja vojna! Toda koalicija se ne ustvarja z lažnivimi dokumenti, temveč povsem drugače. Vsi italijanski listi so ponatisnili ta »dokument« in povsod je v Italiji napravil »globok vtis«. Jutri bo ponatisnjen na Madžarskem, v Albaniji in v Bolgariji, čigar posebni ekspert za komitske stari in za dokumente te vrste, general Vlkov, je že več mesecev v Rimu. Kakor se nam vidi, g. Vlkov ne more biti daleč od tega dokumenta in vse te gonje.

V teh državah je podpirati vero v upravičenost koalicije, ki navzlic vsemu ne more pognati korenin v njihovih narodih. Tu je treba iskati razloge Grandijevega pota in tiranskih svečanosti v čast njegovega prihoda ter pisave albanskega tiska o »veličini Albanije« glede na bodoče pravice Albanije, in te nove ofenzive italijanskega tiska.

O miroljubnosti naše države ne more nihče niti za trenutek dvomiti. Ta »dokument« lahko doseže neželjene posledice: prav lahko bo mogoče verovati v agresivnost tistih, ki so g. Gaydi mnogo bližji in dražji od Jugoslavije. Eno je gotovo: dokument je plod velikega strahu, ki ima vselej velike oči, ali pa izhaja iz nečiste in nemirne vesti. Slaba vest pa skuša vselej zvaliti na drugega odgovornost za slaba dejanja, ki jih sama pripravlja. Pametni ljudje bodo verovali v to drugo in se ne bodo prevarili.

»Vreme« piše pod naslovom »Italijanski tisk obnavlja kampanjo proti naši državi« med drugim:

List »Giornale d' Italia« je ponovno začel kampanjo proti naši državi ter objavlja neke lažne dokumente, v katerih pripisuje naši državi fantastične vojne namene. Iz pisave inozemskega tiska se vidi, da je evropska javnost k sreči takoj spoznala pravo vrednost teh proti nam iznešenih obtožb. Zamah kampanje te vrste je s tem že omejen. Danes kampanja ne more več povzročiti tako nevarnih situacij, kakor se je to zgodilo prvič. Možnost resnejših komplikacij je tem manjša, ker smo na podlagi prejšnjih izkušenj danes v položaju, da motrimo tako početje brez razburjenja. Nevarno in škodljivo pa je, da se pojavlja ta kampanja v Italiji, koje narod bi mogel verjeti v točnost objavljenih dokumentov in trditev, kar bi rodilo razpoloženje, ki bi ne bilo v prilog odnošajem zaupanja, prijateljstva in dobrega sosedstva, za katerimi stremi, kakor se neprestano zatrjuje, tudi italijanska vlada. Taka kampanja ne more več doseči svojega prvotnega cilja in diskreditirati našo državo v očeh Evrope. To pa najmanj sedaj, ko stoje vse sile naše domovine v službi miru.

Končno je tudi verjetno, da vsa akcija sedaj niti nima tega cilja. Če se presoja to kampanjo v zvezi z manifestacijo italijansko-albanskega prijateljstva v Tirani, tvori morda vsa kampanja samo neke vrste krinko ki bi morda tvorila tudi demanti poročila istega lista o razgovorih med gg. Mussolinijem in Chamberlainom glede politike Italije do naše države. Pa tudi v tem primeru vsa ta akcija ne zasluži milejše sodbe, ker ustvarja sovražno razpoloženje v italijanski javnosti, kar je v času, ko se z vseh strani iskreno želi red in mir in ko se za ohranitev miru polaga predvsem največjo lojalnost med sosedi, preveč nevarno.«

Vojvodi Stepanoviću vedno slabše

Čačak, 16. aprila. p. Zdravstveno stanje sivolasega vojvode Stepe Stepanovića se je še nadalje poslabšalo. Minulo noč je prebil zelo nemirno in ni skoraj nič spal. Zdravnike zlasti skrbi, ker odklanja vojvoda vsako hrano in telesno vidno peša. Temperatura je tekom današnjega dne sicer padla na 35.7, vendar pa je subjektivno stanje mnogo slabše.

Neresnične vesti o pogajanjih za konkordat

Beograd, 16. aprila. r. Glede na vesti, da bodo v kratkem obnovljena pogajanja za sklenitev konkordata z Vatikanom, izjavljajo v ministrstvu pravde, da te vesti ne odgovorjajo resnici in da je vprašanje sklenitve konkordata z Vatikanom še vedno na isti točki, kakor je bilo doslej.

Likvidacija direkcije za poljedelski kredit

Beograd, 16. aprila. p. Danes se je vršila seja direkcije za poljedelski kredit. Na tej seji se je vršila obširna razprava glede likvidacije te direkcije, ki preneha obstojati v smislu novega zakona o Agrarni banki. Ves kapital, s katerim razpolaga direkcija, preide na novo osnovano Agrarno banko.

Likvidacija naših predvojnih dolgov v Franciji

Beograd, 16. aprila. r. Pred dnevi je bila v »Frankf. Ztg.« objavljena brzojavka iz Pariza, po kateri se sodi, da so naša pogajanja z zastopniki francoskih obligacijonarjev glede valorizacije srbskih predvojnih obligacij na podlagi 60% valorizacije na dobri poti. Po tej brzojavki naj bi bilo vprašanje valorizacije v zvezi z najetjem večjega posojila v Franciji. »Neues Wiener Tagblatt« pa poroča iz Pariza, da se ta vest v pariških finančnih krogih potrjuje. Novo posojilo bi znašalo 8 milijarde frankov in bi služili predvsem za konverzijo predvojnih srbskih posojil, poleg tega pa bi naša država dobila za 750 milijonov frankov novih denarnih sredstev. Točnost teh vesti nam zaenkrat ni mogoče kontrolirati.

Ureditev solunske cone

Skoplje, 16. aprila. p. Semkaj je davi dospel pomočnik finančnega ministra gosp. Gospodnetić, ki je imel tekom današnjega dne konference z gospodarskimi krogi. Zvečer je nadaljeval potovanje v Solun, kjer bo na čelu posebne komisije, ki jo tvorijo zastopniki zainteresiranih ministrstev ter predstavniki gospodarskih zbornic, proučil ureditev naše svobodne cone v solunski luki.

Zakon o agrarni banki predložen ministrskemu svetu

Beograd, 16. aprila p. V kabinetu ministra pravde se je vršila danes konferenca med ministrom pravde, finančnim ministrom in ministrom trgovine. Na tej konferenci je bila izvršena definitivna stilizacija zakona o Agrarni banki, ki ga je minister pravde predložil na večerni seji ministrskega sveta ministrskemu predsedniku v nadaljno postopanje. Zakon bo že te dni dobil najvišjo sankcijo in bo stopil takoj nato v veljavo.

Jan Skala v Skoplju

Skoplje, 16. aprila. p. Danes je prispel semkaj predstavnvik lužiških Srbov gosp. Jan Skala. Na kolodvoru mu je bil prirejen svečan sprejem, ki so se ga udeležili predstavniki oblasti, celokupno sokolstvo in številno meščanstvo. Gosp. Skala ostane v Skoplju tri dni in bo imel več predavanj. Iz Skoplja bo odpotoval še v nekatere druge kraje v Južni Srbiji, nakar se bo podal preko Šumadije v Bosno in od tam v Dalmacijo.

Nemški avtomobilisti v Bosni

Zagreb, 16. aprila. č. Nemški avtomobilisti so danes ob 5. zjutraj odpotovavli iz Zagreba proti Bosni in Hercegovini. Iz Zagreba so odnesli najlepše vtise ter zlasti povdarjajo, da so bili prisrčno sprejeti povsod, tako od jugoslovenske oblasti, kakor od meščanstva. V Sisku so nemške izletnike pozdravili zastopniki oblasti in velika množica občinstva. V Kostajnico so došli ob tričetrt na 10. dopoldne, Posebno prisrčen sprejem je bil v Bos. Novem, kamor so prispeli okoli 11. dopoldne in kjer so dekleta v muslimanski narodni noši izročila z zlatom vezeni robec in cvetje. Avtomobili so vozili skozi Bos. Novi neprestano do poldneva ter nadaljevali svojo pot proti Sarajevu.

Krvava družinska drama sredi Beograda

Beograd, 16. aprila. p. Sredi Beograda se je odigrala danes okrog poldneva krvava družinska drama. Bivša gimnazijska profesorica Desanka Ilić je ustrelila svojega moža Borivoja Ilića. Mož jo je nedavno zapustil in živel v konkubinatu z neko plesalko. Davi je Ilićeva prišla na stanovanje moževe ljubice. Med njima se je vnel prepir. Mož jo je končno izrinil iz stanovanja na ulico, kjer pa je obupana žena potegnila samokres in ga ustrelila. Nesrečna žena je bila aretirana, truplo moža, ki je bil na mestu mrtev, pa je bilo prepeljano v mrtvašnico.

Novosadska „Zastava“ v konkurzu

Novi Sad, 16. aprila. r. Že desetletja obstoječe Založništvo ki je izdajalo srbske knjige in bivši radikalski dnevnik »Zastava« je zašlo v konkurz. List je bil ustavljen. Novosadska posojilnica namerava prevzeti tiskarno, dočim je usoda lista še neznana.

Rapajić izpuščen

Novi Sad, 16. aprila r. Včeraj je bil izpuščen iz zapora zagrebške policije sotrudnik novosadskega »Vidovdana« Bogoljub Rapajić, ki je bil svoječasno aretiran pod sumom, da je soudeležen pri umoru pokojnega direktorja zagrebških »Novosti« Tonija Schlegla. Izkazala se je njegova popolna nedolžnost.

Urednik Cihlař izpuščen iz zapora

Zagreb, 16. aprila č. Današnji »Hrvat« poroča, da je član njegovega uredništva Slavko Cihlař po 26-dnevni odsotnosti zjutraj zopet nastopil svojo službo. Kakor znano, je bil Cihlař aretiran v zvezi z umorom Tonija Schlegla ter se je nahajal v tem času v policijskem zaporu.

Ozadje krize v čsl. komunistični stranki

H. — Praga, 15. apr.

Silna kriza, ki se je razvnela v čsl. komunistični stranki, vzbuja pozornost vse evropske javnosti, kajti ta stranka je bila največja izmed vseh komunistični strank izven Rusije. Razdor v stranki ni specifično čsl. pojav, marveč samo del vsesplošne krize, v katero je zabredel komunizem v vseh državah sveta. Matica boljševizma, Rusija, že dolgo prednjači v tem pogledu vsem ostalim komunističnim strankam in nje bolezen se odraža tudi na njenih inozemskih podružnicah.

Življenje in razvoj čsl. boljševizma je od nekdaj stalo v znamenju večnih kriz in stranka se je notranje ojačila samo tedaj, kadar so ji čsl. vlade pomagale s svojimi persekucijami. Ko pa so se čsl. državniki in politiki uverili, da s persekucijami samo krepe silo boljševizma ter nehali stranki izkazovati to pomoč, je stranka zašla v stadij neprestanih notranjih kriz. Druga izdatna pomoč je prihajala čsl. boljševikom od meščanskih, posebno pa od socijalno-demokratske stranke. Te so gledale na razkroj v notranjosti čsl. komunizma s svojega ozkosrčnega stališča ter se prizadevale edino to, da so pridobile glasove nekoliko tisočev prebežnikov pri vsakih volitvah.

Te stranke se niso mogle postaviti na višje stališče, da bi se uprle boljševiziranju delavskih mas iz državnih razlogov, marveč so stale ob strani in pustile izkrvaveti resnične borce v boju zoper komunizem. Taka usoda je zadela mnogoobetajočo in zdravo stranko reformnih socijalistov, ki sta jo vodila Hudec in Modraček, da se je morala koncem koncev zliti v Kramařevo stranko. Nič bolje se ni godilo Bubniku in celi vrsti resničnih političnih talentov, ki so se v interesu države iz principijelnih razlogov postavili proti boljševizmu. Velike stranke so jih v tem prizadevanju sramotno pustile na cedilu in čakale prirodnega razvoja in razkroja, ki je moral sicer priti, ki pa je med tem pokvaril vrste delavskih mas ter iz treznomislečih državljanov-delavcev napravil kričavo, k neslogi nagnjeno čredo.

Sovjeti so prejšnje čase radodarno podpirali komunizem na Češkoslovaškem, sedaj pa so očividno krenili na drugačno pot. Ves inozemski boljševizem, ki je požiral ogromna denarna sredstva, se je izkazal kot komedija in je vzgajal samo koritarstvo ter ogorčeno osebno borbo posameznih koristolovcev. Da je sovjetska vlada krenila na drugo pot, dokazuje tudi imenovanje novega sovjetskega diplomatičnega zastopnika. Moskva na to mesto ni poslala agitatorja, marveč literata, dramatika in esteta.

G. Arozjev, ki je pretekle dni nastopil svoje mesto kot šef sovjetske misije v Pragi, ne spada med dosedanje tipe špijonažnih agentov in političnih pustolovcev, kakršni so doslej prihajali v Evropo kot nositelji visokih sovjetskih funkcij. Novi načelnik sovjetske misije je pozval pretekli teden k sebi praške novinarje in jim objasnil delovni program svoje vlade. Nič več svetovne revolucije, nič več vsesplošne boljševizacije ni v izjavah tega sovjetskega zastopnika, marveč edino želja po miru in po delu ter po prijateljskih stikih z vsemi državami odseva iz besed sovjetskega zastopnika. Pred njegovim prihodom so ruske agencije vsak dan javljale ogromne nakupe, ki so jih sovjeti zaključili v drugih državah po bajnih cenah. Naglašali so pri tem, da sovjeti vse te naročbe plačajo takoj v gotovem novcu. Take vesti naravno niso ostale brez vpliva na čsl. bankarje, veletržce in industrijce, ki si sami želijo takih unosnih poslov, pa čeprav z boljševiki.

Postalo je tudi jasno, da je Arozjevu čsl. komunizem deveta briga in da prepušča vso skrb zanj praški policiji. Tem bolj pa se briga za ostalo javnost ter si zlasti prizadeva, da bi bil imenovan bivši sovjetski tiskovni ataše Jacobsohn za člana čsl. inozemskega instituta. Jacobsohn deluje sedaj v Pragi kot slovanski filolog in Arozjev bi ž njim rad ubral pot nove slovanske politike, ki jo je baje sklenila izvajati Moskva v Češkoslovaški.

Naša komunistična stranka je postala za Moskvo neprijetno breme. Rusija je ne samo noče več podpirati, marveč noče niti najmanj posegati v notranje razprtije vodstva stranke ž njenimi pristaši. Moskva več ne rabi naših boljševikov, marveč se jih otresa, ker ji kazijo načrt nove orijentacije ter ovirajo izvrševanje instrukcij, ki jih imajo njeni diplomatje. Čsl. boljševiška stranka je obsojena v staro železo in g. Arozjev že navezuje stike s solidnejšimi levičarskimi strankami, predvsem s socijalnimi demokrati.

Zastrupljenje s plinom

Zagreb, 16. aprila. r. Davi ob 7.55 je bilo pozvano reševalno društvo v Trenkovo ulico št. 3, kjer so našli v kletnem stanovanju od oglikovega kisika zastrupljeni dve ženski. Do nesreče je došlo, ker sta preko noči pustili odprta vrata svoje sobe, skozi katera je prihajal strupeni plin iz peči za sušenje, ki so jo pustili zidarji v soseščini. Eno ponesrečenko so našli nezavestno v postelji, drugo pa na tleh. Prva je 66letna vdova Marija Cvetković, rodom iz Češkoslovaške, druga pa je 35letna Rezika Bauman, rodom iz Zagreba, ki je stanovala pri njej. Reševalno društvo ju je takoj prepeljalo v bolnico, kjer so jima nudili prvo pomoč. Njuno stanje je zelo resno.

Bolgariji preti huda vladna kriza

Stranke v ogorčeni borbi med seboj, vendar složno napadajo vlado – Pojavljajo se makedonstvujušči in zahtevajo diktaturo

Sofija, 16. aprila, č. Odnošaji v vladni skupini se tudi po začasni rešitvi ministrske krize ne razvijajo najbolje. Tudi izstop bivšega vojnega ministra Vlkova, ki je postal poslanik v Rimu, ni prinesel olajšanja. Med posameznimi političnimi skupinami obstojajo še nadalje stare tendence. Skupina predsednika vlade Ljapčeva vodi še nadalje svojo akcijo v dosedanji smeri in se imenuje skupina sedemdesetorice. Skupina zunanjega ministra Burova se drži rezervirano in čaka nadaljnega razvoja. List Cankova »Luč« je izkoristil neki članek Ljapčevega »Preporca« in odkrito napadel skupino Ljapčeva, češ da jo tvorijo novodošleci ter uživa samo plodove dela, ki ga je izvršil Cankov. Izhod iz tega položaja še ni viden, ni pa verjetno, da bi se Burov pridružil Cankovu. Opozicija izkorišča to razruvanost v vladni skupini ter napada vlado, da je s stabilizacijskim posojilom izdala Bolgarsko v roke tujim bankam. Opozicija zlasti očita, da so prišle bolgarske železnice v roke tujcev, ker morajo vse svoje potrebščine nabavljati od francoske, belgijske in češkoslovaške industrije. Vse to znatno slabi položaj vlade, zavoljo česar je Ljapčev že zagrozil z diktaturo. Njegove grožnje se čimdalje bolj širijo in se pri desničarjih že pojavlja misel, da je nastopil trenutek za izpremembo režima.

Gospodarski položaj Bolgarske, zlasti pa položaj državnih financ, je zelo težak zaradi neuspeha, ki ga je doživela Ljapčeva vlada pri poskusu odgoditve plačila letošnjih reparacijskih kvot. K vsemu temu se je pridružilo še vprašanje narodnih manjšin, od katerega pričakuje makedonski komite novega povoda za svojo akcijo. Zmernejši politiki so sicer mnenja, da v tej zadevi ne bo posebnega uspeha, ker bo vlada doživela od emigrantov nove udarce. Z gotovostjo se računa, da bo makedonski komite najenergičneje delal na to, da se reši kriza z diktaturo. Značilno je, da je Vanče Mihajlov zadnje dni zelo pogosto prihajal v Sofijo.

Sofija, 16. aprila, č. Glasilo protogerovcev »Sloboda in smrt« poroča, da skupina Vanče Mihajlova še nadalje terorizira vse svoje nasprotnike. Znani pristaš protogerovcev Dimitrij Hadžijev je bil pozvan v Sveti Vrač z nalogom, da izroči dolžnosti načelnika v svoji občini nasledniku, ker je bil že mnogo prej premeščen zaradi raznih groženj. Hadžijev ni hotel odpotovati, dokler mu niso zajamčili varnosti življenja. Oblasti so mu zagotovile bivanje v Sv. Vraču, vendar pa so Hadžijeva odpeljali s seboj pristaši Mihajova ter ga mučili. Glasilo protogerovcev »Sloboda in smrt« vprašuje, ali je vladi znan ta slučaj in ali hoče zavarovati državljane pred pristaši Mihajlova, ki je bratomorilec.

Nenaden preokret v avstrijski krizi

Pogajanja s socijalisti so se razbila na stanovanjski zaščiti — Pričakuje se posredovanje predsednika Miklasa

Dunaj, 16. aprila. g. Pogajanja, ki so se od odstopa zveznega kancelarja dr. Seipla dne 3. t. m. vršila za sestavo nove vlade, predvsem pa za formuliranje akcijskega programa, na katerega bi bila lahko pristala tudi socijalno demokratska opozicija, so bila danes zvečer nenadoma prekinjena. Pogajanja so v zadnjih dnevih na vseh poljih ugodno napredovala, le v vprašanju najemnin naj bi bilo prišlo danes do zadnje kompromisne formule. Socijalni demokratje so že pristali da bi se najemnine lahko do leta 1931. postopoma zviševale od 2000 do 2200 oziroma 2700 šilingov, pri čemer pa so si pridržali da naj bi ti poviški, ne pomenili rente za gospodarje, temveč prispevek za vzdrževanje hiš. Sedaj je zahtevala krščansko socijalna stranka, naj bi se ta plačilna lestvica ne končala z letom 1931. temveč v zmernih oblikah obstojala tudi dalje. Smisel te zahteve je na dlani. Pri volitvah, ki naj bi se po turnusu vršile 1931, naj bi socijalni demokrati ne imeli prilike agitirati s parolo zaščite najemnikov. Popoldne ob petih se je sestalo načelstvo krščansko socijalne stranke v pričakovanju ugodnega izida zadnje konference najemninske komisije, da bi določilo zadnjo točko delovnega programa in nato designiralo bodočega zveznega kancelarja. Kmalu nato se je v parlamentu raznesla vest, da je najemninska konferenca potekla brez rezultata. Krščansko-socijalna stranka je objavila kratek komunike, da so bila pogajanja prekinjena. Ta negativni izid je seveda podrl tudi vse dosedaj dosežene uspehe na polju temeljnih zakonov in kazenske reforme. Krščansko-socijalni klub ni mogel niti zavzeti stališča glede izida najemninske komisije, ker se je medtem že razšel. V splošnem se pričakuje, da bo jutri ali pojutrišnjem predsednik Narodnega sveta ponovno pozval stranke naj obnove pogajanja, ker ne gre, da bi sedanja vlada še vedno vodila posle. V političnih krogih je napravil ta preokret v rešitvi krize močan vtis, posebno še, ker je za danes zvečer vse pričakovalo definitivno rešitev. Kljub temu prevladuje mnenje, da so vse stranke še vedno pripravljene na sporazum in da bo predsednik Narodnega sveta Miklas v najkrajšem času uvedel posredovalno akcijo, ki naj zopet zbliža stranke.

Mesto razorožitve debata o dnevnem redu

Ruski delegat Litvinov zahteva razpravo o sovjetskem predlogu in žigosa umikanje velesil

Ženeva, 16. aprila s. Pri drugem čitanju v pripravljalnem odboru razorožitvene konference je bil otvorjen splošni razgovor o dnevnem redu predsednika Loudona. Grof Bernsdorf se je kot prvi govornik upri temu provizoričnemu dnevnemu redu. Predsednik Loudon je odgovoril, da gre gotovo za nesporazum, ker je prvo čitanje dejansko zaključeno in pomeni predlagani delovni program drugo čitanje. Glavni ameriški delegat in poslanik v Brislju Gibson se je v kratki izjavi solidariziral.

Nato je sovjetski zastopnik Litvinov izčrpno kritiziral predlagane delovne metode in celokupno dosedanje delo pripravljalnega razorožitvenega odbora ter zagovarjal drugi sovjetski razorožitveni načrt. Sovjetski razorožitveni predlog vsebuje popolnoma jasne smernice, ki že sedaj določajo izmero oborožitev, dočim nudi razorožitveni osnutek pripravljalnega odbora samo možnost razmotrivanja o tehničnih vprašanjih, nikakor pa ne izgledov za določitev stopnje razorožitve. Za vsako posamezno državo je treba od primera do primera določiti razorožitveno številko in upoštevati posebne potrebe države. V nadaljnjem je Litvinov kritiziral formalno omejitev in znižanje razorožitev, s čimer nikakor ni rečeno, da se bodo z določitvijo oborožitev oborožitve tudi v resnici znižale, temveč nasprotno celo zvišale. Litvinov je zavzel ostro stališče proti argumentom, s katerimi se skuša hinavsko stavljati v ospredje tako zvane narodne interese, da bi se s tem preprečila razorožitev in je zahteval odločno spremembo dosedanjega dela v odboru. Turški zunanji minister Rudžibeg je napovedal nove predloge, ki bi po njegovem mnenju odstranili dosedanje težave. Lord Cushendun je izjavil, da soglaša z začasnim dnevnim redom, kakor ga je predlagal predsednik, vendar pa je zahteval, naj se spremeni vrstni red posameznih vprašanj, čim bo obravnan sovjetski načrt. Ta predlog je bil končno sprejet, pri čemer pa je grof Bernsdorf poudarjal, da se odbor to pot v nobenem primeru ne sme raziti, ne da bi definitivno razčistil vprašanje efektivnega stanja in stanja rezerve na kopnem in na morju ,kakor tudi stanje nakopičenega vojnega materijala za oboroženo silo na kopnem in na morju.

Poskušen atentat na indijskega podkralja

Po bombah v indijski zbornici se teror revolucijonarjev nadaljuje — Atentat je delo dobro izšolanih teroristov

Delhi, 16. aprila d. Kot odgovor na govor angleškega podkralja v Indiji, barona Irwinga, ki je oštel predsednika indijskega zakonodajnega sveta, ker je odstavil po atentatu na zbornico z dnevnega reda razpravo o zakonu proti komunistom, je bil izvršen v noči od sobote na nedeljo nanj atentat. Atentat je bil zelo premišljeno organiziran ter bi gotovo uspel, da ga niso v zadnjem hipu razkrili. Neznani zarotniki so zažgali leseni železnični most na progi Delhi-Dehra Dun, kamor je potoval podkralj baron Irwing s svojo soprogo na odhih preko nedelje. Požar je opazil par minut pred prihodom vlaka neki progovni preglednik in ustavil posebni podkraljev vlak, ki bi bil sicer strmoglavil z gorečega mosta v deročo reko. Dalje so pri natančnem preiskovanju okolice ugotovili, da so bile prerezane brzojavne žice v obeh smereh proge, tako da ne bi bilo mogoče takoj obvestiti prve že itak zelo oddaljene železniške postaje, ako bi se bil atentat posrečil. Dogodek je vzbudil veliko pozornost v javnosti ter dokazuje, da je indijsko revolucijonarno gibanje organizirano po navodilih in metodah izvežbanih atentatorjev, ki so se šolali v tujini.

Sovjetska špijonaža na Lotiškem

Riga, 16. aprila s. Kakor poročajo listi, so oblasti odkrile v pokrajini, ki meji na sovjetsko Rusijo, daleko razpleteno vohunsko organizacijo, ki je delovala v prid sovjetske Rusije. Dosedaj je bilo aretiranih 20 oseb, večinoma prebivalcev obmejnih krajev.

Madžarski poslanci pojdejo v Rim

Budimpešta, 16. aprila s. Sredi maja bo odpotovalo približno 40 članov madžarske poslanske zbornice brez razlike stranke in vere v Rim, da obišče ob priliki zopetne ustanovitve papeške države papeža, italijanskega kralja in Mussolinija. Kakor se zdi, bo madžarske poslance vodil predsednik poslanske zbornice Almassy.

Hmeljski trg

Žatec, 16. aprila h. V Žatcu je znašal danes promet 40 stotov. Na deželi je bilo povpraševanje živahno. Cene so znašale od Kč 1000 do 1200 za 50 kg. Danes je prispela v Žatec delegacija francoskih pivovarn, obstoječa iz 24 članov, ki so si ogledali manipulacijo v javni beležnici hmelja v Žatcu, dalje skladišča, razdelievanje posameznih kakovosti in shranjevanje hmelja ter obe žatečki pivovarni.

Naši kraji in ljudje

Dve smrtni nesreči, poskus samomora in druge nezgode v enem dnevu

Kranj, 16. aprila.

Nesreča, ki v našem industrijskem kraju še prav posebno ne praznuje rada, je včeraj imela obilno žetev. Prva nezgoda s smrtnim izidom se je pripetila pri gradbenih delih pri tovarni »Jugočeška«. Pretekli teden so postavili pri globokem jarku dve betonski steni. Včeraj so delavci odstranili od obeh sten leseni opaž ter pričeli s čiščenjem. Pri tem se je nagnila nasprotna betonska stena in se sesula. En delavec je še pravočasno odskočil, dočim je za njegovega tovariša Skumovca bila rešitev že prepozna. Betonski kosi so ga s tako silo pritisnili ob steno, da so mu prizadejali smrtnonevarne poškodbe. Zdravnik dr. Bežek, ki je bil takoj pozvan na pomoč, je odredil prevoz v ljubljansko bolnico. Na telefonični poziv je v Kranj prihitel ljubljanski rešilni avto. Toda rešitev je bila prepozna. Skumovic je že na prevozu podlegel poškodbam. Bil je star 37 let, doma iz radovljiške okolice ter znan kot pošten in priden delavec.

Druga smrtna nesreča se je pripetila v Stražišču pri gradnji novega Društvenega doma blizu farne cerkve. Gradbeni podjetnik Bidovc je včeraj sprejel nekaj novih delavcev na delo, med njimi tudi mladega kmečkega fanta Vidica iz radovljiškega okraja. Dasi fantu ni bilo dodeljeno delo pri kopanju temeljev za klet, se je vendar z drugimi delavci lotil tega posla. Kopali so v dva metra globoko ilovnato zemljo in jo z dvokolnicami odvažali stran. Tudi Vidic je bil zaposlen pri kopanju in je pridno polnil vozičke. Ko je kopal že precej globoko je moral z lopato zadeti nad njim stoječo dvokolnico. Premaknil jo je — in voziček, ki je bil že naložen z ilovko, se je nagnil nad jamo ter se prevrnil na spodaj stoječega Vidica, ki se ni mogel več umakniti. Težka zemlja z vozičkom vred ga je vrgla ob tla in zasula. Ko so tovariši opazili nesrečo, so hitro priskočili in Vidica odkopali. Nezavestnega so prenesli v župnišče, kjer mu je neki slučajno navzoči medicinec nudil pomoč, a je bila brezuspešna. Vidic je kmalu nato podlegel težkim notranjim poškodbam. Sodišče ni odredilo sodne obdukcije. ker pri nesreči nikogar ne zadene krivda.

Tudi brez poskusa samomora ni minil včerajšnji dan. Kakor poročajo iz Cerkelj, si je tam iz neznanega vzroka skušal končati življenje neki orožnik. Nameril si je samokres v prsi in se s prvim strelom pogodil v desno stran. Ko pa se je nato hotel ustreliti še v levo, mu je samokres odpovedal. Na strel so prihiteli sosedje in našli orožnika nezavestnega, močno krvavečega iz rane. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik dr. Mayer nakar so ranjenca z avtom prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer bo menda okreval. Orožnik je bil vedno vesten, nikoli kaznovan ter splošno na dobrem glasu, zato je motiv njegovega obupnega čina tembolj zagoneten.

Kranjska kronika nezgod beleži še naslednje dogodke: delavki Katarini Jenkovi, zaposleni v »Jugočeški«, je stroj pri delu hudo razmesaril desno roko. Nesrečnico so prepeljali v ljubljansko bolnico. Istočasno sta bila v ljubljansko bolnico prepeljana tudi ključavničar Anton Bradaška, ki je dobil občutne poškodbe pri pretepu in pa 24-letnega delavca Ivana Pilarja iz Šenčurja, kjer se je v nedeljo vršila birma in se je fant ponesrečil pri streljanju z možnarji.

Kako deluje obmejni Maribor za stike s Češkoslovaško

Na občnem zboru Jugoslovensko-češkoslovaške lige v Mariboru, ki se je vršil preteklo soboto, je podpredsednik g. dr. A. **Reisman** v markantnimi potezami orisal položaj in delovanje te lige, ki se po pravici šteje med najdelavnejša društva v obmejnem Mariboru. Iz njegovega referata, ki ni bil samo običajno poročilo za občni zbor, marveč programatično-resna beseda o onih nalogah lige, ki segajo daleč na področja našega javnega življenja, posnemamo le najvažnejše misli:

Veliko dela so dajali mariborski Jč-ligi sprejemi gostov iz naše sestrske države, ki pasirajo obmejni Maribor. Takih sprejemov ne smemo omalovaževati; z njimi se opravlja važna reprezentacijska dolžnost, ki nima samo lokalnega pomena. Za sloves naše države je včasih neprecenljive važnosti, s kakšnimi vtiski stopajo ti gostje — po navadi zelo odločilni in vplivni, kulturni ali javni činitelji — prvič na naša tla, oziroma, s kakšno pohvalo zapuščajo našo državo ob končni postaji Maribora. Še bolj nego pri skupinah je treba paziti pri odličnejših osebnostih. Pomanjkljiva reprezentacija nam je napravila že precej škode.

Liga, ki skrbno pazi, da takoj pri vstopu v našo državo izkaže takim gostom pozornost, je potemtakem v važni službi našega tujskega prometa.

Umestne besede je povedal dr. Reisman o mariborskem kulturnem življenju: V Maribor se v zadnjem času uprav intenzivno importira nemška kultura in to srednje kakovosti, medtem ko je češka glasbena kultura, ki gre čez mejo, priznano na umetniški višini in lahko od nje samo pridobimo. Malobrižnost Maribora za višjo pevsko kulturo je v minulem letu zakrivila, da se je peljal svetovno znani pevski zbor moravskih učiteljev mimo Maribora. Liga pač nima aparata za organizacijo takih prireditev. Iskreno bi bilo želeti, da bi naša društva osnovala kak ožji odbor, ki bo forsiral podobne koncerte tudi s slovansko in umetniško ambicijo, ne pa samo s trgovsko-agenturskega vidika.

Nadaljno pozornost posveča mariborska Liga importu kvalificiranih delavcev iz Češkoslovaške. Govornik je zavrnil trditev, češ, da Liga podpira celo import čeških Nemcev. Vedno je polagala veliko važnost na to, da se vzdržuje v Mariboru krepka češka kolonija, ki je bila vsekdar dobra opora našega nacionalnega in kulturnega življenja. Liga je ponovno intervenirala pri oblastih in podjetjih, da se tam, kjer je res potrebno namestiti inozemce, nastavljajo zgolj Čehi in Slovani. Žal da njene intervencije niso dosti zalegle zakaj mariborska industrija je skoraj vsa v oblasti nemškega kapitala, ki res namešča češkoslovaške državljane, toda — nemške narodnosti.

Dr. Reisman je zaključil svoj govor z naslednjo izjavo: Češtvo nam je vsebina, program; potrebno nam je danes bolj ko kedaj poprej. To nam je pokazala zlasti lanska razstava sodobne češke kulture v Brnu, ki je dokaz uprav epohalnega napredka naroda in države, ki se ne da niti primerjati z našim, naj bo že na kulturnem, gospodarskem ali socialnem polju. Narod Komenskega, Husa in Masaryka nam ima še mnogo dati in je treba, da črpamo še dalje iz njegove bogate kulture, treznosti, neizčrpne energičnosti in vztrajne discipline.

Novi most čez Muro pri Veržeju
dolg 156 m, ki je bil nedavno dogotovljen, je v železni konstrukciji izvršila Splošna stavbena d. d. Maribor, lesna dela pa tesarski mojster Fran Lečnik iz Logatca. Gradba novega mostu je stala blizu 5 milijonov dinarjev.

Zanimivo francosko predavanje o Devici Orleanski

Ljubljana, 16. aprila.

Ob številni udeležbi odličnega občinstva — vmes g. konzul Neuville in g. župan dr. Puc — se je v Narodnem domu vršilo predavanje. G. lektor Vey, ki je sam pred tedni tu zanimivo razpravljal o francoskem dijaštvu, je predstavil govornika: g. Maurice Rivoire je na solunski fronti izgubil desnico in dobil za hrabrost Karadjordjev red. Biva že sedem let v Jugoslaviji, odkoder sodeluje pri nekih listih v Ženevi in Parizu. (Mimogrede: z neoparnasovcem A. Rivoireom ni nič v sorodu). — Nato je predavatelj očrtal življenje srednjeveške gospodične v Franciji, kako se je razvijalo od zore do mraka, od mladosti do zakona.

Plavolaska Jolanda — viteški ideal — je bila vsak dan pri dveh mašah, se učila grščine in latinščine, jahala, hodila na lov, a ni izgubila svoje ženskosti; sprejemala je pesniške poklone od trubadurjev, seveda mlajših nego 60-letni Machault, enooki tajnik češkega kralja Ivana Luksemburškega, ki je v izumetničenih verzih oboževal plemenito Peronelo. Med lepotičjem omenim obilico biserov in kot ličilo — kuhano rdečo peso, ki nehote spominja Golarjeve Roślinke. Gibanje po gozdovih, turnirjih itd. so zahtevali obilne hrane: neverjetno se je slišalo, koliko so mogle použiti nekoč krasne Amazonke oblečene v moško nošo. Paži so najprej stregli nežnemu spolu, kar je francoski izum. Prtičkov še ni bilo niti žlic, prijemali so kar s prsti, katere so si potem brisali v namizni prt. Primeren delež se je deval na stran za siromake, kakor je še danes navada na Provansalskem. Za pojedino je prišlo petje, deklamiranje, sviranje, dogovori za bližnjo viteško bojno igro.

Včasih je sovrag navalil na grad; mladenke so tedaj bolničarke, vlivajo balzam v rane. Često se jim je posrečilo izposlovati premirje: trenga dei. Potemtakem so bile nekako Društvo narodov, kakor pravi gospa Gasquetova v letošnjem pismu o Ivanu D' Arcovi...

Srednjeveška devojka je drugače šivala, pletla, gospodinjila. Ne smemo pa si je misliti prenaivne: od potujočih pevcev je čula marsikako krepko. Kakor Dante svojo Beatrico, tako je na splošno vitez častil izvoljenko — kult ,ki je bil plod krščanstva in pesništva.

G. Vey se je govorniku zahvalil za prijetno kramljanje o tem odlomku človeške zgodovine — pesnik J. Dučić bo ves sestavek prevedel na srbski jezik — ter oznanil, da se za prihodnjo nedeljo ob 10. dopoldne v ljubljanski drami pripravlja dogodek, kakoršnega še ni bilo tu: mariborski francoski krožek bo igral dve sodobni komediji (Moretovo in Forestovo) v izvirniku. Končno so na splošno zadovoljstvo zapele dame nekaj arij: Kunova in Popova po rusko, Mastnakova po francosko, izvrstno pa jih je spremljal g. Koškarov.

Zagoneten razbojniški napad v samostanu

Samostan Mesić blizu Velikega Bečkereka je gostoljubno zatočišče romarjev in popotnikov. Po stari tradiciji so glavna vrata odprta noč in dan. Nedavno noč so se v samostan vtihotapili razbojniki. Odprli so nezaklenjeno sobo kuharice Elizabete Popove, ki stanuje v pritličju tik kuhinje, jo zvevali in pretepli do nezavesti. Nato so se po hodniku splazili v celico 70-letnega meniha Teodorija Kosića, mu vrgli zanjko okrog vratu in ga zadavili.

Razbojniki niso iz samostana odnesli ničesar, zato sodijo oblasti, da je bil zločin izvršen iz osvete. Kuharica, ki se je šele naslednje dopoldne osvestila, da so jo lahko zaslišali, je mogla izpovedati samo to, da sta ponoči okrog 2. vdrla v njeno sobo dva cigana. Orožništvo energično zasleduje zločinca, toda doslej brez uspeha.

Nezakonska mati utopljenčka

Ljubljana, 15. aprila.

Dne 25. marca so našli ljudje ob desnem bregu Ljubljanice pod neko vrbo trupelce novorojenčka. Obvestili so o tem orožniško postajo v Štepanji vasi, ki je dala trupelce prenesti v mrtvašnico. Poleg trupelca, zavitega v rdečo cunjo, sta bila na obeh straneh položena dva velika kamna, ki sta branila, da ni mogla voda splaviti zavoja naprej. Orožniki so o najdbi takoj poročali državnemu pravdniku, obenem pa stopili v stik z ljubljansko policijo, ki je skušala po svojih organih izslediti otrokovo mater.

Izsledovanje je trajalo 20 dni in je končno rodilo uspeh. Detektiv M. je prejel te dni neke informacije, da bi utegnila biti mati mrtvega deteta 22-letna tovarniška delavka Marija Z., stanujoča v Mostah. Izvršil je na njenem stanovanju hišno preiskavo ter našel raztrgano krilo, čigar kos je tvoril zavoj, v katerem je bilo najdeno mrtvo dete. Njena krivda je bila tedaj nedvomno dokazana in je detektiv v ponedeljek dopoldne Marijo Z. aretiral.

Na policiji je Marija nekaj časa tajila svoj greh, pozneje pa se je udala in priznala, da je odnesla trupelce v Ljubljanico. Pravi, da je predčasno porodila in da je bilo dete mrtvorojeno. Bala se je ljudi in ni hotela doživeti sramote nezakonske matere. Otrokovo truplo je odnesla v Ljubljanico takoj po porodu okrog treh ponoči. Ali je bilo dete res mrtvorojeno je stvar zdravniške preiskave. Marija se nahaja v preiskovalnem zaporu.

Pri slabosti je naravna »Franz-Josefova« grenčica prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav milo učinkujoč način »Franz-Josefove« vode, ki je zlasti prikladen za nežno rast ženskega telesa. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Danes! Najnovejše v Ljubljani! Senzacija prvega reda!

Neoženjen soprog

Premijera; v gl. vlogah DINA GRALLA in IGO SYM

Izvrstna pustolovna komedija, smeh in krohot!

Uprizoritev burleske »Mirni dom« je preložena, ker nam upravna oblast še ni izdala potrebnega dovoljenja

Predstave ob 4., ½6., ½8. in 9. uri.
Tel. 2124.

Elitni kino Matica

Drzen vlom po zastrupljenju hišnega čuvaja

Rimske toplice, 15. aprila.

V noči od nedelje na ponedeljek je bil izvršen vlom v trgovino g. Antona Bregarja. Tatovi so razdrli celoten okenski okvir, prešli vso hišo v njeni notranjosti in dospeli v trgovino ne da bi jih kdo izmed domačih slišal.

Kakor se zatrjuje so bila vsa vrata, skozi katera so morali tatovi, le zaprta in nezaklenjena, zategadelj je bila njih pot tem lažja. G. Bregar je imel dobrega psa-čuvaja, katerega so tatovi to noč zastrupili, da je bil njihov opravek nemoten. Tatovi so posegali večinoma po manufakturi, dočim je ostala špecerija nedotaknjena. Škodo, ki so jo povzročili znaša približno 20.000 Din, ki je za g. Bregarja kot trgovca-začetnika pač dovolj občutna. Zadosten dokaz, da so bili tatovi zelo izurjeni je tudi v tem, da so svoj opravek izvršili v takšni opreznosti, da jih g. Bregar, ki je ležal v sosednji sobi, ni slišal.

G. Bregar je vlom takoj zjutraj prijavil orožnikom, ki skrbno zasledujejo vlomilce in jih imajo že nekaj na sumu, odnosno so jim na sledu in tako se pričakuje, da bodo zlikovci kmalu v rokah pravice.

Škofjeloška garnizija in drugo

Škofjeločani redkokdaj vznemirimo svet s kako posebno novico. Tokrat pa se vendar moramo nekoliko postaviti pred našo javnostjo. Ravno pred Veliko nočjo je postala Škofja Loka garnizijsko mesto. Žal, je bil prihod vojakov najavljen nekoliko prekasno. Kljub temu pa je mogla deputacija meščanov z vodjo sreske ekspoziture dr. Maražem, mestnim županikom Podbevškom in županom Hafnerjem na čelu sprejeti vkorakajočo našo narodno vojsko pri slavoloku, postavljenem za sprejem pri Plevni. Za pozdravne nagovore se je v pomembnih besedah zahvalil simpatični poveljnik major Bakić. Po vsem mestu so zaplapolale trobojnice, na ulicah pa so se zbrale množice meščanov in okoličanov, ki so toplo pozdravljale disciplinirane naše vojake, strumno korakajoče ob zvokih dravske divizijske godbe pred novo vojašnico prestolonaslednika Petra. Tu je major Bakić ponovno v lepem nagovoru raztolmačil vojakom odlikovanje, doseženo s tem, da morejo v tako lepem kraju, kakor je prijazna Škofja Loka, služiti kralju in domovini. Po kratkem povelju so vojaki, sledeč lepemu običaju naše narodne vojske, glasno izmolili molitev za srečo v novem domu, nakar se je kader vselil v vojašnico.

Prometni odsek Škofje Loke je pod agilnim vodstvom Janka Potočnika in v dogovoru z mestnim županstvom pretekli četrtek priredil oficirskemu zboru v Sokolskem domu lep pozdravni večer. Udeležba meščanov je bila številna, vse priznanje za izredno posrečeni aranžman velja našim gospem in gospodičnam. Splošno vlada med prebivalstvom veliko zadoščenje, da smo dobili svojo garnizijo.

Stanovanjska mizerija tudi nam ne prizanaša. Posebno za urade bo treba preskrbeti boljših prostorov. Sreska ekspozitura se bo polagoma razširila v popolno sresko poglavarstvo in sedanji prostori seveda ne bodo več ustrezali. Tudi pošta je zelo na tesnem. Menimo, da bi se z dobro voljo dali vsi ti uradi spraviti v prostore sodne hiše in to s primerno adaptacijo brez večjih stroškov za državo in občino, ki je s skromnimi dohodki itak navezana sama nase. Prometni odsek se bavi z načrtom, da nakupi stavbne prostore za stanovanjske hiše. Toda lastniki parcel stavljajo nedvomno pretirane cene, zato zaenkrat o nakupih ne more biti govora.

Glede škofjeloškega prometa naj zabeležimo, da je puštalska brv, ki je bila od zadnji veliki povodnji popolnoma porušena, zopet zgrajena in tako bo odslej tudi posetnikom krasnega kopališča ob Sori-Poljanščici pot za polovico skrajšana. Naš avtopromet se dobro razvija. Kar pet avtobusov stoji v zgodnji jutranji uri na Glavnem trgu. Nekatere zveze z dolinami so kar idealne, vsekakor pa imamo glede avtoprometa tudi nekaj pomislekov. Ločani moramo plačevati razne davščine za zelo slabe ceste, ki jih imajo nemalo na vesti tudi ta prometna sredstva. Sodimo, da bi lastniki avtobusov lahko uredili vožnjo tako, da bi dalje časa postajali v Loki in s tem omogočali potnikom vse potrebne nabave pri naših trgovcih in obrtnikih.

Glede aretacije opasnega svedrovca Jakca Lamprehta, o čemer je »Jutro« poročalo, pripada vsa zasluga našemu mestnemu stražniku Novaku in orožniku Tomšiču, ki sta Lamprehta aretirala ob smrtni nevarnosti. Stražnik Novak je imel samo pendrek, orožnik Tomšič pa izven službe sploh ni bil oborožen. Lampreht, ki sta mu napovedala aretacijo, je že hotel izvleči s štirimi naboji nabasani samokres, kar sta mu moža postave v srditi borbi preprečila. Vsi trije so bili na tleh in možema postave se je jedva posrečilo ukrotiti razjarjenega lopova, ki je vrh tega še klical na pomoč. Stražnik Novak je s pendrekom udaril bandita po roki in tako preprečil streljanje. V Kranj so odgnali opasnega Jakca dobro zvezanega.

Junaki ledenega carstva

(Najnovejši film o usodi polarnih raziskovalcev.)

Izredno zanimiv film je v tekočem tednu na sporedu ZKD. Pretresljivo poglavje iz življenja onih velikih mož svetovne zgodovine, ki so tvegali tudi svoje življenje in bili pripravljeni doprinesti vsak trenutek tudi največje žrtve na oltar napredka in znanosti. Imena Nansen, Amundsen, Malmgreen nam stopijo pri tem živo pred oči. Tudi ti junaki novejših časov so imeli svoje predhodnike. Kanadec Stefansson se je napotil na severni tečaj leta 1913 z namenom znanstveno raziskovati te pokrajine. Usoda pa tej ekspediciji ni bila naklonjena. Ledene plošče so Stefanssonovo ladjo oklenile, stisnile in jo za nadaljno plovbo pokvarile. S tem je bila usoda ekspedicije že zapečatena in raziskovalci izročeni v objem beli smrti.

Pet let kasneje sta se napotila brata Snow v Arktične pokrajine, da bi našla tam sledove ponesrečene ekspedicije iz l. 1913. S kakšnimi težkočami se je morala peščica polarnih raziskovalcev boriti, nam dokazuje film, ki je bil pravkar izgotovljen in ki bo prvič predvajan v Ljubljani. Ob skrajnih nevornostih so bile posnete slike, ki nam jih predočuje film. Lov na ogromnega kita! Kako razburljivi so bili prizori, ko so gladni beli medvedi zasledovali polarne raziskovalce in je le malo manjkalo, da jih niso dobili v kremplje. Končno so bili najdeni sledovi in zadnji ostanki nesrečne ekspedicije iz l. 1913. Male sani, nekaj praznih konzervnih doz in ostankov človeških kosti...

Ta film, ki je nedvomno eden najlepših in najzanimivejših, kar smo jih videli doslej v Ljubljani, bo predvajala ZKD v petek v prostorih kina Ideal. Predstave se bodo vršile ob običajnih urah. Zgodovinsko razlago o ponesrečeni ekspediciji bo podal g. Pavel Debevec.

Naznanilo.

Javljamo našim članom, da je Organizacijski urad **KOLA ZA ŠTEDNJO IN KREDIT Gradjanske dioničke štedione v Daruvaru, priključen od dne 1. aprila t. l. Organizacijskemu uradu v Zagrebu, Mesniška ul. 20.**

Generalno zastopstvo za Slovenijo pridrži g. **OTTMAR HABBE, Ljubljana, Tržaška c. 5. (Poštni predal 138.)** 5346

Kulturni pregled

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

(Začetek ob 20.; spremembe označene.)

Sreda, 17.: Pravkar izšlo. B.
Četrtek, 18.: Zaprto.
Petek, 19.: Dantonova smrt. C.
Sobota, 20.: Krog s kredo. Gostuje ga. Vika Podgorska, prvakinja zagrebške drame. Izven.
Nedelja, 21.: Dantonova smrt. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA.

(Začetek ob pol 20.; spremembe označene.)

Sreda, 17.: Grof Luksemburški. Gostuje g. Iličić. A.
Četrtek, 18.: Čarobna piščal. D.
Petek, 19.: Zaprto.
Sobota, 20.: Pri treh mladenkah. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Sreda, 17.: Zaprto.
Četrtek, 18. ob 20.: Grof Luksemburški. C. Kuponi.
Petek, 19. ob 15.: Janko in Metka«. Šolska predstava.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Sreda, 17. ob 16.: Janko in Metka. Otroška predstava. — Ob 20.: Romeo in Julija. Gostovanje Mariborčanov.

Moderna glasbena dela in naše občinstvo

Razvoj moderne glasbe je tako rapiden, da štejejo nekateri že danes Stravinskega med ugašajoče zvezde, drugi so ga dejali že med klasike, tretji pa, in to smo n. pr. tudi mi, ga nismo niti še spoznali razven iz nekaterih odlomkov in, hvala gledališki upravi in ravnatelju Poliču, tudi iz enega njegovih poslednjih del, opere »Oedipus rex«. Žal, da naša publika z našim opernim repertoarjem vred skače sedaj iz najvišjih vrhov v operetno močvirje, sedaj narobe, kar baš ne kaže najboljše glasbeno - vzgojne politike našega opernega gledališča, četudi naš operni repertoar v splošnem daleč prekaša repertoarje marsikaterih drugih oper. Zbog tega je tudi publika, ki je le srednje glasbeno naobražena, zbegana in ne ve, česa bi se oprijela, kaj odklonila. Žal, ponovim, ogromen procent obiskovalcev naše opere z Oedipusom ne ve kaj početi. Istotako je muzika Osterčevega skeča »Iz komične opere« le za skopo število muzikalnih ljubiteljev. In vendar je delo v vsakem pogledu izredno zanimivo, tako po izrazito samosvoji, nešablonski melodični invenciji, po živih, močno kompliciranih ritmičnih kombinacijah, predvsem pa po mavrično barviti in prozorni instrumentaciji. Pustimo dejanje in uživajno samo to dramatično, groteskno muziko, ki bi, zvezana z efektnim, spretnim libretom, brez dvoma kmalu našla pot čez meje ožje domovine. Jaz mislim, da se je marsikatero operno delo priljubilo in udomačilo na odrih le zaradi tega, ker se je dajalo pogosto, vedno še in še, da so se poslušalci zamogli do dobra seznaniti ž njim in ga vzljubiti. Isto mora veljati tudi pri nas, zlasti še za domača dela. Če ga poslušalec sliši le enkrat, dvakrat, se ne bo mogel poglobiti vanj, petič, desetič, petdesetič pa mu bo postalo drago in neobhodno potrebno, ker bo razumel, ker bo videl, da je del njega samega, ker bo čutil, da je izraslo iz domačih tal, iz iste krvi, kot je on. Zato ne odstavljajte »Oedipusa« iz repertoarja, še manj pa Osterčevega prvenca »Iz komične opere«. —č.

Splitsko »Novo Doba« o Gradnikovi »Kitajski liriki«. V splitskem »Novo Doba« je izšel simpatičen listek o Gradnikovih prevodih »Kitajske lirike«. Pisec sodi, da ti prevodi daleko prekašajo njemu znane italijanske, francoske in nemške prevode.

Sestanek jugoslovenskih PEN - klubov v Ljubljani. Kakor smo že zabeležili, bo koncem tega meseca ali prve dni maja v Ljubljani večer srbskih književnikov, ki ga priredi tukajšnji PEN - klub. Doznavamo, da se bo vršil ob tej priliki sestanek vseh treh PEN - klubov v Jugoslaviji, ker bosta razen delegacije beograjskega kluba prispela tudi dva zastopnika zagrebškega PEN - kluba. Ob tej priliki se bodo pretresala med drugimi tudi vprašanja, ki so v zvezi z letošnjim mednarodnim kongresom PEN - klubov na Dunaju.

Kolektivna razstava Jovana Bijelića v Beogradu. V umetnostnem paviljonu na Malem Kalemegdanu se je otvorila kolektivna razstava slik nadarjenega bosenskega umetnika Jovana Bijelića. Bijelić se posebno odlikuje v figuralnih slikah, dober pa je tudi kot krajinar, pri čemer prihaja do posebnega povdarka njegov temperamentni kolorizem. Kritika si obeta od tega Bosanca še boljših in značilnejših del.

Berlinski »Die literarische Welt« o jugoslovenski književnosti. V tedniku »Die literarische Welt« je izšel kratek interview z beograjskim književnikom Veljkom Petrovićem, ki se je mudil ondan v Berlinu kot gost ondotnega PEN - kluba. Gosp. Veljko Petrović je povdaril kot karakteristiko pojav v jugoslovenski literaturi nov boj med »starimi« in »mladimi« ter ruski, francoski in (pri Slovencih) nemški vpliv na književni razvoj. Članek je opremljen s portretom Veljka Petrovića. Imena, ki jih navaja interviewist, (slučajno so navedena samo srbska), pa nemškemu čitatelju ne bodo nič kaj koristila, ker so skoraj vsa natisnjena napačno (n. pr. Zilnjanski namesto Crnjanski in pod.).

Originalna jugoslovenska turneja po Češkoslovaški. Praški listi beležijo, da prispe v kratkem na Češkoslovaško skupina invalidov iz beograjske oblasti — 25 po številu — pod vodstvom polkovnika Cvetkovića. Invalidi bodo predvajali srbske ljudske plese in glasbene komade. Igrali bodo samo na domače instrumente: gusle, gosli, pastirske piščalke in dude. Razen v Pragi, nameravajo nastopiti tudi v mnogih drugih češkoslovaških mestih. Zanimivo je, da je dala pobudo za to turnejo nemška univerza v Pragi. Skupina pojde pozneje v Francijo, Belgijo in Anglijo.

Theodor Däubler v Varšavi. Znani berlinski pisatelj Theodor Däubler je bil povabljen v Varšavo, kjer se je mudil minule dni kot gost ondotnega PEN - kluba. Njegovo bivanje v poljskem glavnem mestu je pokazalo, da vzlic stalni politični napetosti med Nemčijo in Poljsko napredujejo medsebojne literarne simpatije, v čemer se najbolj kaže blagodejni vpliv PEN - klubov. Predavanje Th. Däublerja je obiskala najelitnejša varšavska publika, vrhu tega je recitiral v radio svoje pesmi, ki sta jih poljska pesnika Staff in Klesczynski sproti prevajala v poljščino. — S tem v zvezi bodi omenjeno, da po naših informacijah ni izključeno, da bo Theodor Däubler obiskal tudi Jugoslavijo morda še v teku tega leta. Däubler je preživel nekaj let svoje mladosti v Trstu in se še vedno zanima za Slovence.

Revija petnajstletnih. Pariz je imel originalno literarno revijo »La Buche«, ki je zahtevala od sotrudnikov pogoj, da so stari manj nego 15 let. Brž ko je kateri izmed mladih vajencev v literarnem pisanju dopolnil 15. leto, so se mu predali v »La Buche« zaprli. Ker so zdaj že vsi sotrudniki z uredniki vred stari 15 let, je revija prenehala izhajati.

Brezplačna

poizkusna kuha kave Hag,

prave zrnate kave brez kofeina,

danes v sredo ves dan v trgovini Kolonialne I. Muc, Vodnikov trg.

Vse gospodinje, kakor vse one osebe, ki jim navadno kofeinapolna kava škoduje, so najvljudneje vabljene, da se prepričajo o neškodljivosti kave Hag ob najfinejšem aromu.

Domače vesti

* **Člani Zikovega kvarteta gg.** Zika Rihard Berger Herbert, Černy Ladislav in Zika Ladislav se pripeljejo tekom prihodnjega tedna iz Prage v Slovenijo in bodo absolvirali več svojih umetniško-komornih koncertov. Na programu imajo v prvi vrsti godalne kvartete čeških klasikov. Pihla in Dvořaka, dalje češkega modernista Martinu, Slovenca dr. Josipa Mandiča, nemškega klasika Schuberta in Francoza Debussya. Kolikor nam je znano se vrše koncerti v Ljubljani, Celju, Ptuju, Jesenicah, Trbovljah v Zagorju itd. Vrsto koncertov otvorijo v Ljubljani v ponedeljek, 22. t. m. v Filharmonični dvorani.

* **Z zagrebške univerze.** Za budžetno leto 1929-30. je vnešena v proračun ministrstva prosvete postavka o zvišanem številu profesorjev in docentov na zagrebški univerzi. Zagrebška univerza dobi po tem proračunu osem novih profesorjev in osem novih docentov. Večina novih profesorjev in docentov je namenjena za tehnično in filozofsko fakulteto. Na zagrebški univerzi je letos vpisanih nad 4000 slušateljev.

* **Novemu komandantu Drav. div. oblasti.** Glasom kraljevega ukaza v Vojnem listu z dne 12. t. m. je imenovan komandantom Dravske divizijske oblasti div. general Sava Tripković. Bojevnikom ljubeljskega odreda, katerim je bil komandant v bojih pri Sabotnici, Borovljah, Sv. Jakobu, Ledenicah, Blačah i. dr. je ta impozantna in simpatična ter vsekakor junaška osebnost gotovo v najboljših spominih. Junaku našega koroškega pokreta, kateremu je bila Slovenija že v prvih dneh rojstva naše velike svobodne domovine draga in priljubljena, kličejo krepki »Dobrodošli, zopet na naših tleh« — **Sobojevniki.**

* **Najcenejše pošiljanje denarja.** Ako pošlje na pr. kdo komu 100.000 Din na običajni način po pošti, mora napisati 20 poštnih nakaznic po 5000 Din in plačati zanje 575 Din pristojbine. Ako nakaže ta znesek po banki, mora plačati najmanj 200 Din provizije. Če ga nakaže po Poštni hranilnici z nalogom, da se izplača v gotovini komurkoli in kjerkoli v naši državi, plača za tako nakazilo vsega skupaj samo 80.70 Din. Ako pa ima tudi naslovnik čekovni račun pri Poštni hranilnici in se nakazani znesek samo pripiše njegovemu računu v virmanu znašajo vsi stroški samo 10.70 Din. Ako želi kdorkoli v naši državi ne glede na to, ali ima svoj čekovni račun pri Poštni hranilnici ali ne, poslati denar tretji osebi, o kateri mu je znano, da ima svoj račun pri Poštni hranilnici, naj zahteva na katerikoli pošti v naši državi splošno položnico Poštne hranilnice (položnico brez tiskane številke in imena čekovnega računa) in naj ji ž nio nakaže znesek. Pošiljatelj plača samo 25 par za obrazec ter 50 par za znamko, ki jo prilepi na zadnjo stran položnice za izporočilo naslovniku. Za trgovce, tvorničarje, obrtnike in vsa ostala pridobitna podjetja je tako pošiljanje denarja najenostavnejše in najcenejše. Tudi občine pobirajo na ta način najlažje različne pristojbine. Vsaka občina v naši državi bi morala imeti svoj čekovni račun pri Poštni hranilnici. Koristi, ki jih donaša Poštna hranilnica posameznikom, narodu in državi, so zelo velike in vredne splošnega uvaževanja. V zapadnih evropskih državah v Zedinjenih državah Severne Amerike v Kanadi itd. se vrši domala vse nakazovanje denarja po Poštni hranilnici. Zakaj, je iz zgoraj navedenega umljivo.

* **Izpiti za poštno hranilnico.** V generalni direkciji poštne hranilnice v Beogradu so se te dni pred stalno izpraševalno komisijo vršili izpiti pripravnikov II. in III. kategorije za prehod iz pripravljalne v pomožne uradniške skupine. Iz Slovenije je izpit z dobrim uspehom opravil Milan Šporn, pripravnik II. kategorije iz Ljubljane.

* **Duhovniška vest.** Župnik v Trebnjem Ivan Tomažič je imenovan za dekana trebanjske dekanije ter za škofijskega duhovnega svetnika.

* **Imenovanje v goriški škofiji.** Na prošnjo idrijskega dekana, ki je rahlega zdravja, je goriški nadškof imenoval župnika na Gori Petra Likarja za idrijskega prodekana. Za župnika v Kojskem je imenovan France Kodrič, doslej kaplan v Solkanu.

* **Nemški visokošolci na poučnem potovanju v Dalmaciji.** Iz Leipziga in Frankfurta je prispela v Split večja skupina visokošolcev pod vodstvom znanega biologa profesorja dr. Grimpeja. Ob prihodu jih je sprejel in pozdravil upravitelj prirodoslovnega muzeja prof. dr. Gieometta. Nemški dijaki ostanejo dva meseca v Dalmaciji, kjer bodo proučevali floro in favno dalmatinske obale.

* **Koliko porabimo v Jugoslaviji poštnih znamk.** Poraba poštnih znamk tvori glavni dohodek poštnega prometa. V prošlem letu 1928. se je prodalo v Jugoslaviji poštnih znamk: po 25 par 22,890.000 komadov, po 50 par 45,200.000, po 1 Din 72,090.000, po 2 Din 3,350.005, po 3 Din 10,115.000, po 4 Din 5,880.000, po 5 Din 2,385.000, po 8 Din 335.000, po 10 Din 1,985.000, po 15 Din 839.000, po 20 Din 1, 051.000, po 30 Din 453.000, ostalih vrednotic (dopisnic, nakaznic itd.) pa se je prodalo 41,016.000 komadov. Skupni dohodek od prodaje poštnih znamk je znašal za preteklo leto 268,972.750 dinarjev.

* **Izlet Jadranske Straže v Grško.** V sporazumu z našo vlado bo priredila ob pravoslavnih velikonočnih praznikih (od 1. do 8. maja letos) Jadranska Straža velik izlet v Grško, zlasti v Solun in Ateno. Pri tej priliki se bo manifestirala naša prijateljska zveza z Grško. Izletniki bodo odpotovali iz Beograda 1. maja. Pogoji za to potovanje so zelo ugodni. Vožnja iz Ljubljane v Grško in nazaj bo stala v I. razredu okroglo 1300, in v II. razredu 1050 in v III. razredu 700 dinarjev. Izleta se lahko udeleže delegati gospodarskih, kulturnih in nacionalnih organizacij ter člani Jadranske Straže. Jadranska Straža bo za vse izletnike preskrbela potni list.

* **Rogaška Slatina** najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, črevesa, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Najuspešnejše in ceneno zdravljenje v maju, juniju in septembru! Zahtevajte prospekte!

* **Velika ruska loterija.** Uprava Ujedinjenih ruskih oficirskih udruženj v naši državi priredi veliko dobrodelno loterijo v korist rojakom, žrtvam svetovne vojne. Ta loterija ima 2000 dobitkov v skupni vrednosti pol milijona Din. Med dobitki je dragocena igla, kraljev dar. Žrebanje je 10. maja in 10. novembra. Srečke stanejo 10 Din ter veljajo brez doplačila za obojno žrebanje.

Vesela, dražestna in temperamentna

DANES

Lya Mara

ljubljenka vse kinopublike v filmu veselja, humorja in gracijoznega šarma

Veseli cvrček

Ob 4., ½6., ½8. in 9. uri

Najnižje cene! **Kino Ideal**

* **Prijave za družbeni davek.** Po členu 105. zakona o neposrednih davkih morajo davčni zavezanci, ki plačujejo davek na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov predložiti prijavo v 5 mesecih po preteku poslovnega leta. Če se je pa vršil občni zbor pred 15. majem, je treba predložiti prijavo najkasneje v 15 dneh po občnem zboru, na katerem so bili končni računi odobreni. Davčni zavezanci, ki bi iz posebno tehtnih razlogov ne mogli zadostiti tej zakonski dolžnosti, smejo po čl. 4. cit. zakona zaprositi fin. direkcijo, da jim rok podaljša. Take prošnje se morajo vložiti, dokler teče rok, sicer bi se ne mogle uvaževati in bi se moral predpisati 15%ni kazenski davek.

* **Naši v Ameriki.** V West Allisu v Zedinjenih državah Severne Amerike je bila nedavno ustanovljena družba, katere člani so izključno Slovenci in ki si je stavila, nalogo, da zgradi gledališko in trgovsko poslopje, ki bo največje v tamkajšnjem okraju. Poslopje, ki bo stalo 500.000 dolarjev, bo obsegalo gledišče s 1500 sedeži, sedem trgovin in 17 uradov. Predsednik novoustanovljene družbe je John Ocvirk, podpredsednik pa Frank Ermenc. — Kakor javlja »Jugoslovenski Obzor«, ki je nedavno začel izhajati v Milwaukee v državi Wiscousin, je pred kratkim prispel tjekaj naš ameriški rojak slikar G. Perušek. Art Institute ga je povabilo naj se udeleži tudi on s svojimi deli umetniške razstave, ki se bo meseca maja otvorila v milwauškem umetniškem muzeju. Povabilo je za g. Peruška tembolj častno, ker bodo razstavili samo prvovrstni umetniki. Perušek bo razstavil trideset svojih slik. — V Milwaukee se je nastanil prvi slovenski zobozdravnik dr. Josip Komar. — V Clevelandu je na posledicah padca po stopnicah umrl naš rojak Matija Mihevc, star 51 let, rodom iz vasi Čevca pri Spodnjem Logatcu. V Ameriki je živel 21 let. V Grays Landing se je pri delu smrtno ponesrečil Josip Pestotnik, rodom iz vasi Kompale pri Krašnji. V Evelethu je preminul eden najstarejših slovenskih priseljenikov Frank Gazvoda, star 71 let. V Evelethu je bival 35 let. V Clevelandu je umrla Neža Okički, stara 64 let, rodom od Sv. Križa na Doleniskem.

* **Gradba železniške postaje na Sušaku.** Po inicijativi Zveze za pospeševanje turizma je odsek za turizem pri ministrstvu trgovine in industrije sprožil vprašanje izgradnje železniške postaje na Sušaku, ki je velikega pomena zlasti zaradi prehoda velikega števila tujcev. Kakor javljajo iz Beograda je minister prometa izrazil željo, da se mu čimprej predloži definitivni regulacijski načrt te železniške postaje.

* **Dražba ladjedelnice v Kraljevici odložena.** Predvčerajšnjim bi se imela v Kraljevici vršiti dražba ladjedelnice in sicer vseh poslopij in strojev ter ostalega materijala. Sodnik dr. Mlfka iz Bakra je ob devetih otvoril dražbo, a ker ni bil navzoč noben reflektant, je dražbo odložil za štirinajst dni. Dražba se bo torej vršila dne 29. t. m. in naslednje dni. Malo po 9. uri sta prispela k dražbi dr. Červar in direktor Podunavske banke Karamata, ki sta protestirala proti odložitvi dražbe.

* **Nenavadna najdba.** Dne 10. t. m. je našel neki domačin ob državni cesti na Brezovici črn gumijast avtomobilski plašč znamke »Michelin Cable« s cevjo. Najdeni plašč je na orožniški stanici na Brezovici.

* **Okraden tihotapec.** Te dni je v Deseniču v srezu Pregradi prodajal tihotapec saharin. V neki gostilni pa so tihotapca neznani storilci okradli; odnesli so mu nahrbtnik, v katerem je imel za 2000 Din saharina. Plen so takoj razprodali, obenem pa so se polastili tudi njegovega dežnika. Tihotapec, ki se ni imel obrniti na nikogar, najmanj pa seveda na orožnike, je moral pobegniti. Bil je to neki 30 do 35 letni moški visoke postave in podolgastega obraza, doma baje iz okolice Maribora.

* **Tatvina tobačnih izdelkov pri Visokem.** Pred dnevi je vozil hlapec J. Grilc uslužben pri trgovcu Ivanu Kernu, iz Cerkelj dvovprežni voz, na katerem je imel naloženih več raznih tobačnih izdelkov. Grilc je med potoma blizu vasi Visokega pustil voz nekaj časa na cesti. Medtem je neznan tat ukradel z voza 10 škatelj neretvanskega tobaka, 1000 komadov vardarskih cigaret, 3000 komadov zetskih cigaret, 200 komadov mešanih inozemskih cigaret in 2 kg tobaka za žvečenje. Vrednost ukradenih tobačnih izdelkov znaša 2850 Din. Obveščeni orožniki so našli nekaj dni zatem v gozdu pri Lužah razbit zaboj, v katerem so bili ukradeni tobačni izdelki. Okrog je bilo raztresenih okrog 1500 komadov zetskih cigaret.

* **Samomor zaradi starosti.** V okolici Subotice je v ponedeljek izvršil samomor posestnik Tomo Kiš, star 78 let. Zapustil je poslovilno pismo, v katerem izjavlja, da gre v smrt zaradi starosti.

* **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

* KAŠELJ, PREHLAD, HRIPAVOST, PLJUČNE BOLEZNI sigurno zdravi Sirofen. Dobiva se v lekarnah. 357

* **Državno sodišče izpustilo tri obdolžence** Po nalogu državnega pravdništva so bili dne 26. februarja v Dalmaciji aretirani bivši načelnik v Klisu Stipan Glavina, mestni župan Jure Perišić in odbornik Josip Maratović, ki so bili osumljeni po § 91. srbskega kazenskega zakona. Spisi so bili poslani državnemu sodišču v Beogradu, ki pa je brzojavno odredilo, da se vsi trije takoj izpuste na svobodo.

Iz Ljubljane

u— Ga. Pavla Lovšetova priredi v sredo, 8. maja koncert najpopularnejših ameriških koncertnih pesmi. Na programu bodo poleg umetnih tudi zamorske, indijanske in mehikanske narodne pesmi. Koncert se vrši v Ljubljani v dvorani Filharmonične družbe.

u— Spored komornega koncerta, katerega priredi godalni kvartet Zika (oba brata Zika, Berger in Černy) v ponedeljek, dne 22. t. m. ob 20. uri v dvorani Filharmonične družbe. 1) Vaclav Pichl: Godalni kvartet v d-duru. 2) Dr. Josip Mandič: Godalni kvartet in 3) Dr. Antonin Dvořak: Godalni kvartet v c- duru. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

u— Iz gledališča. Opozarjamo na francosko komedijo Pravkar izšlo, ki se igra v drami jutri 17. t. m. za red B. — Abonenti reda A imajo jutri 17. t. m. ob pol 20 v operi predstavo Leharjeve operete Grof Luksemburški z g. Iličićem kot gostom v naslovni vlogi. — V soboto 20. t. m. gostuje v drami naša rojakinja in odlična članica zagrebškega gledališča ga. Vika Podgorska v priljubljeni kitajski igri Krog s kredo v glavni vlogi Haitange, ki jo je že pred leti z velikim uspehom kreirala v Zagrebu. Ostala zasedba običajna. Cene normalne. Opozarjamo občinstvo, da si vstopnice pravočasno nabavi odnosno rezervira. Tel. št. 2306. — Prihodnja premijera v drami bo prihodnji teden in sicer dramatizacija slovitega Farriereovega romana Bitka. Snov je zajeta iz rusko-japonske vojne in predstavlja zagrizeno borbo med belim in žoltim plemenom.

u— Bdenije u pravoslavnoj kapeli. Danas u sredu u 6. sati na večer prvo bdenije. Bdenija će se održavati svakom sredom i petkom u isto doba sve do velike srede.

u— Geografsko društvo na univerzi opozarja na današnje predavanje univ. doc. dr. Melika o »Genezi narodnostnih mej v Evropi.« Predavanje se vrši ob 18. v predavalnici št. 77. na univerzi (I. nadstr.). Vstop prost.

u— Društvo »Soča« v Ljubljani naznanja vsem članov in prijateljem, da se vrši v soboto 19. t. m. v salonu pri Levu skioptično predavanje o bratski Poljski. — G. predavatelj Karl Mahkota nam bo prikazoval in pojasnjeval najlepše točke — mesta in druge pokrajine Poljske. Ne zamudite te lepe prilike ter udeležite se vsi tega zelo interesantnega večera, kjer boste imeli priliko videti našo prekrasno bratsko Poljsko. Vstop prost. Pričetek ob pol 9. zvečer. — Odbor.

u— Lepotno grmičevje, ciprese, borovce, smreke, nizke in visoke vrtnice, pelargonije itd. priporoča Anton Bajec, Ljubljana, vrtnarija Tržaška cesta 34 — trgovina Pod Trančo, telefon 3222.

u— Ali more Liga narodov preprečiti vojne? O tem za vsakogar važnem vprašanju bo predaval v petek ob 20. v dvorani Kazine g. dr. Pavel Brežnik, tajnik ljubljanskega Društva za pospeševanje ciljev Lige narodov. Predavanje bo spremljano 50 krasnih posnetkov, predstavljajočih Ženevo, Ligin sedež, posnetke Liginih zasedanj v Parizu in Ženevi, posnetke mednarodnega sodnega dvora v Haagu, delovanje Lige v raznih sporih kakor n. pr. italijansko-grškem in bolgarsko-grškem. Danes je Liga narodov že tako globoko prodrla v svet s svojimi idejami in s svojim aktivnim udejstvovanjem, da mora biti sleherni inteligent o njej natančneje informiran. Zato naj nihče ne zamudi predavanja, ki bo tem bolj zanimivo, ker nam bo predavatelj, ki je bil pozvan na Ligina zasedanja, znal mnogo zanimivega povedati iz svojega študija o Liginem delovanje.

u— Koroški, Koroškce! Nenadoma je umrl dvorni svetnik g. Janko Kremenšek. Pokojnik se za svojega službovanja v Celovcu in Velikovcu neustrašeno boril za pravice koroških Slovencev. Na njegovo pobudo so začele vse slovenske občine velikovškega okraja uradovati v slovenskem jeziku. — Dolžnost vseh v Ljubljani bivajočih Koroščev je, da se udeleže pogreba, ki bo danes ob 16. iz Slomškove ulice 5. — Klub Koroščev.

u— Francoski institut bo priredil kakor se nam javlja, v nedeljo 21. t. m. Ob 10.30 v dramskem gledališču literarno-muzikalno matinejo. Vstopnice, ki so vse brezplačne, se bodo oddajale od četrtka naprej v čitalnici Francoskega instituta v Narodnem domu in na univerzi. Člani instituta ter njih rodbine bodo prejeli tam rezervirane prostore. Poročamo že danes, da bo obsegal spored poleg muzikalnih in pevskih točk, katere bodo izvajali prijatelji Francoskega instituta v Ljubljani, dve komediji: »Rosalie« Max Maureya in »Par un jour de pluie« Louis Foresta. Obe igri bodo igrali diletanti Francoskega krožka v Mariboru: gdč. Poljanec, Pallavicini, Murgel in Kimnovec, gg. H. Fürrer, Goršič, Prezelj in Gustin. Omenjamo nadalje, da bo to menda prvikrat, da se bo igralo v francoskem jeziku na odru Narodnega gledališča, odkar obstoja kraljevina SHS; pomemben dan za ljubitelje umetnosti, pomemben tudi za razvoj francosko-jugoslovenskega prijateljstva.

u— Smrt na posledicah strela. Nedavno smo poročali, da se je v Strojnih tovarnah in livarnah v Zvonarski ulici v jutranjih urah ustrelil v glavo v samomorilnem namenu livar France Železnikar. Železnikarja, ki mu je krogla obtičala v glavi in ki je imel močno poškodovano desno oko, so takrat nemudoma prepeljali v splošno bolnico, kjer so ga še istega dopoldneva operirali. Operacija se je takrat tudi posrečila in so upali zdravniki, da ga ohranijo pri življenju. Nastale pa so komplikacije in je Železnikar predsnočnjim padel v agonijo in ponoči umrl. Pokojni Železnikar zapušča ženo ter hčerko.

u— Mlad kolesarski tat. Ključavničarski vajenec Artenij L. je iz neke kleti v Škofji ulici ukradel kolo. Ko se je pripeljal v bližino doma, ga je spravil v neko šupo blizu Lončarske ulice ter se naslednje jutro odpeljal s kolesom v službo. Med opoldanskim odmorom, se je odločil, zeleno pleskano kolo prepleskati s črno barvo. Pri tem delu pa ga je opazil tovarniški sluga in ga pričel spraševati, odkod ima kolo. Mladi Artenij je prišel kmalu v zadrego, kar je slugo napotilo, da je obvestil stražnika. Stražnik je po kratkem zaslišanju doznal, da je kolo ukradeno. Artenij tega ni niti skušal dolgo tajiti in tekom ene ure se je izkazalo, da je kolo last dr. Borisa Tume, stanujočega v Škofji ulici. Proti tatinskemu dečku je uvedena stroga preiskava.

u— Pisarna Družbe sv. Cirila in Metoda se je preselila v Beethovnovo ulico št. 2., pritličje. 584

u— Ure za birmo. F. Čuden, Prešernova 1. 113

u— Vsaka dobro oblečena dama nosi nedrčke in gumipasove od tvrdke Adela Besednik, Ljubljana, Šelenburgova 6. 496

u— Žalne obleke in plašče, moderne vedno v zalogi pri tvrdki F. Lukič, Stritarjeva ulica. 81

Iz Celja

Celjska redakcija »Jutra« ima telefon številko 190. ponoči v nujnih zadevah št 191

e— Iz gledališča. Danes 17. t. m. zvečer bo za celjsko gledališko publiko nedvomno dogodek in umetniški užitek prve vrste, ko bodo mariborski igralci uprizorili prekrasno Shakespearjevo dramo ljubezni Romeo in Julija Mariborska gledališka uprava se ni ustrašila ogromnih stroškov. Celjani ne zamudite prilike. Danes popoldne pa se uprizori zabavna in čarobna otroška igra Janko in Metka, ki bo to pot gotovo privabila vse celjske malčke v gledališče.

e— Druga akcija za zgradbo stanovanjskih hišic. Tukajšnji občinski svet je na seji 11. julija 1928. sklenil, da začne mestna občina še drugo akcijo za zgradbo stanovanjskih hišic, s katero bi se pripomoglo tudi drugim reflektantom in sicer takim, ki niso zavarovani pri OUZD, do lastnih stanovanjskih hišic. V ta namen naj mestna občina celjska najame pod najugodnejšimi pogoji 750.000 Din. Proti temu sklepu so dopustne pritožbe na oblastni odbor mariborske oblasti v Mariboru v teku 14 dni po nabitju tega razglasa na magistratni uradni deski, to je: do 24. t. m. Pritožbe je vložiti v vložišču na mestnem magistratu.

Vsem, ki žele ugodno kupiti!

Po zelo znižanih cenah se od sedaj naprej prodaja:

Volneno blago za damske plašče in kostume. — Volneno blago za moške obleke in površnike v veliki izberi

JOS. SNOJ

manufaktura

Ljubljana, palača Mestne hranilnice.

Še nadalje

prodajamo moško sukno v največji izberi, obleke, elegantne čepice, klobuke, trpežno perilo, samozaveznice ter vse druge oblačilne potrebščine s

15—30 % popusta

A. PREŠKER, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 14.

LAK ZA NOHTE

in tekočino za odstranitev istega na dkg samo v drogeriji A. Kanc sinova, Ljubljana, Židovska n. 1

ŠE DANES

Nogometni film športa in ljubavi

Gustav Fröhlich in Evelin Holt.

11 VRAGOV

Predstave ob 4., ¾ 7., ½ 8. in 9. uri.

Telefon 2730. Kino »DVOR«

e— Pretežko breme. Predvčerajšnjim popoldne je naložil po raznih celjskih gostilnah posestnik France iz Ločice pri Polzeli v svojo obširno notranjost tako veliko množino alkohola, da ga ni mogel prenesti in je omagal v Jurčičevi ulici poleg mostička, ki vodi čez Sušnico na Ljubljansko cesto. Možaka je našla policija in ga spravila na suho v zapor, kjer je ostal do včerajšnjega jutra.

e— Izgubljeno in najdeno. Zasebna uradnica Olga Medveščkova je izgubila v mestu črno usnjato torbico z različno vsebino in okrog 70 Din denarja. Na Dečkovem trgu je našel stražnik očala, obrobljena s svetlo kovino. Na Kralja Petra cesti je našla Marija Ramšakova črno žensko ročno torbico z raznimi malenkostmi in 104 Din gotovine, na isti cesti pa je našla Marica Bobkova usnjato rjavo listnico, v kateri se je nahajalo 190 Din gotovine, 3 fotografije in nekaj listkov.

e— Narasla Savinja. Savinja je včeraj ponoči zaradi neprestanega deževja močno narasla, enako tudi njeni pritoki Voglajna, Sušnica itd. Voda je močno umazana in ima zelo hiter tok. Včeraj zjutraj je prinašala iz Savinjske doline na motnih valovih znatne količine žaganega lesa. Zračna temperatura je precej padla in je doseglo živo srebro včeraj opoldne komaj 9 stopinj C.

Iz Maribora

Mariborska redakcija »Jutra« ima telefon številko 440

a— Iz gledališča. Otroška predstava Janka in Metke bo v petek 19. t. m. ob 15. Cene 2—7 Din. — V kratkem gostuje prvakinja zagrebške drame, ga. Vika Podgorska in ustanovitelj mariborskega gledališča g. Hinko Nučič v Bernsteinovem Tatu. Oba umetnika gostujeta topot prvič zopet po svojem odhodu iz Maribora pred osmimi leti.

a— 50 letnico rojstva praznuje danes 17. t. m. g. Anton Krejči, ravnatelj tvornice za dušik v Rušah, v gospodarskih krogih splošno znan in priznan delavec za gospodarski napredek. Tudi občani v Rušah so mu že ponovno izkazali zaupanje z izvolitvijo v občinski odbor, kjer odlično sodeluje. Še na mnoga leta!

a— Za okrajnega predstojnika za 4. okraj je bil imenovan steklar g. Ivan Dežman, ki bo uradoval za stranke vsak dan razen ob nedeljah in praznikih od 12. do 14. v svojem trgovskem lokalu Vrbanova ulica 2.

a— Promet z nepremičninami. Odvetnik dr. Vinko Rapotec je kupil od trgovca Henrika Sabothyja za 320.000 Din polovico hiše št. 14, v Krekovi ulici. — Milan in Natjuša Benčina sta kupila od lekarnarja Petra Alba nežeja in njegove soproge za 200.000 Din hišo št. 23 v Betnavski cesti.

a— Mariborska avtomatska centrala bo vključena v lokalni telefonski promet na Vidovdan. Tvrdka Siemens-Halske je dolžna dobaviti potrebne aparate do 4. junija, nakar se bo takoj pričelo z njihovo montažo, tako da je izključeno, da bi se otvoritev zavlekla na poznejši čas.

a— Z delovnega trga. V preteklem tednu je iskalo dela pri mariborski Borzi dela 108 moških in 71 žensk. Prostih mest je bilo 101. Delo je dobilo 30 moških in 42 žensk, 33 jih je odpotovalo v iskanju dela iz Maribora, 48 jih je ostalo izven evidence, tako da je bilo v soboto zabeleženih še 628 dela iskajočih oseb. Od novega leta do pretekle sobote je skupaj iskalo dela 1872 moških in 71 žensk. Oddati pa je bilo 1280 mest. Delo je prejelo 994 oseb. Povprečen zaslužek v prvem četrtletju tekočega leta, kakor so zabeležili na mariborski Borzi dela, je znašal 51 Din na dan, med tem ko je znašala mesečna plača v popolni oskrbi približno 460 Din. Mariborska Borza dela je razdelila v mesecu marcu 110 osebam redne podpore skupno 21.969 Din, 10 osebam pa izrednega prispevka 3010 Din.

a— Vlom v ruško gostilno. Pretekli teden so si neznani vlomilci privoščili dobrote gostilne Petra Šmidhoferja v Rušah. Strgali so raz okno železno omrežje ter prebrskali po tej poti v kuhinji in gostilniški sobi vse, kar jim je prijalo. Odnesli so usnjat jopič vreden 1200 Din, za 150 Din drobiža ter nekaj sto cigar in cigaret. Pozabili pa so v gostilniški sobi sekiro in dleto, ki so si ju izposodili v drvarnici hišnega gospodarja samega. Uvedena je energična preiskava.

a— Poskušen samomor. V samomorilnem namenu je popil 30 letni trgovski sluga Ivan Žist manjšo količino lizola. Vzrok samomorilnega poskusa je neznan. Žista so pravočasno prepeljali v bolnico, kjer so mu očistili želodec in je izven vsake nevarnosti.

a— Z nožem v prsa. V Poličanah je neznan pretepač ponoči napadel 28 letnega posestnikovega sina Frana Lešnika. V zasedi je neznanec prežal na svojo žrtev in se lotil nedolžnega ter mu zapodel nož v prsa. Dve manjši rani mu je prizadejal tudi na hrbtu. Mariborski rešilni oddelek je ranjenca prepeljal v bolnico v Mariboru.

a— Drava narašča. Že dva dni dežuje v Mariboru in okolici. Aprilsko vreme je nastopilo z vsemi svojimi neprijetnostmi. Mokrota vlaga in blato na vseh straneh. Tudi hlad zopet pritiska. Najbolj pa je čutiti april v dravski strugi, ki se je umazano pobarvala. Vode so kakor vsako pomlad precej narasle, a je pričakovati, da se ne bo Drava občutno dvignila, kajti za enkrat je le neznatno prestopila normalo in je nevarnost poplav, ki so se pozimi napovedale, izključena.

Complet imprime

zadnja novost finega damskega sveta, dalje bajnolepe obleke imprime crep de chine in crep georgette. Občudovanja vredne lepote.

Fran Lukič, Ljubljana, Stritarjeva ulica

Desetletnica mariborske Glasbene Matice

Razvitje društvenega prapora in dva koncerta.

Maribor, 15. aprila.

Glasbena Matica v Mariboru bo slavila dne 8. in 9. maja desetletnico svojega delovanja. Njen pevski zbor bo ob tej priliki razvil svoj društv. prapor, ki mu bo kumovala gospa Zora dr. Ravnikova. Ravnatelj Hladek pripravlja za to slavlje dva posebna koncerta in sicer nastopijo pri prvem matični gojenci na predvečer s svojim posebnim programom, pri katerem se bo proizvajala med drugim tudi krasna Fibichova »Pomladanska romanca« in več orkestralnih točk. Pevski zbor Glasbene Matice pa bo nastopil 9. maja z najnovejšimi skladbami Emila Adamiča, kakor »Kata«, ki jo mirno prištevamo med največja in najbolj učinkovita Adamičeva dela in jo bo predvajal 50 pevk broječi ženski zbor Glasbene Matice, nadalje »Lepa Jana« in druge ter z Mirkovo »Golgoto« in moškim zborom »Mornarska«. Ta dan bodo na slavnostnem zborovanju počaščeni tudi najzaslužnejši člani Glasbene Matice, ki jim bodo podeljene častne diplome. Za društveni prapor je osnutek izdelala strokovna učiteljica gdč. Marija Rozmanova. Tehnična izvršitev pa je v rokah gospe Anice Ašičeve in pasarja Karla Tratnika.

Iz Krania

r— *Laskava izjava o operети »Mamselle Nitouche«.* Višji kapelnik dravske godbe dr. Čerin iz Ljubljane, ki je prisostvoval nedeljski predstavi je izrazil vso pohvalo. Videl je že neštetokrat operetne vprizoritve na diletantskih odrih, zlasti na Češkem in v Avstriji, a nikoli niti ene tako dobro izvedene kakor v Kranju. Takoj že ouvertura zagrabi človeka in predstava do konca drži gledalca v nezmanjšani napetosti, da z zanimanjem in navdušenjem sledi godbi in igri. Vsaka malenkost v režiji kakor v dirigentskem delokrogu, je manifestirala ljubezen sodelujočih do igre. Solisti, oba zbora in orkester zaslužijo pohvalo, ker so brez bistvenejših napak. Izjavo je zaključil g. dr. Čerin s čestitkami g. dr. Stanku Sajovicu, ki je izvežbal soliste, zbore in orkester in dirigiral opereto s tako odličnim uspehom. — Opereta se bo ponavljala jutri ob pol 19. in v nedeljo ob 16. Predprodaja vstopnic v Hlebšovi trgovini.

r— *Preselitev davčnih uradov.* Uradi bivšega davčnega okrajnega oblastva, ki so se dosedaj nahajali v pritličju okrajnega poglavarstva, so se te dni preselili v I. nadstropje poslopja Petra Mayrja. S tem so združeni vsi uradi davčne uprave v enem poslopju.

Iz Litije

l— *Zanimiva glasbena prireditev v Šmartnem.* Šmarsko pevsko društvo »Zvon«, ki zaključuje letos 40letnico svojega obstoja, priredi danes popoldne ob 16. koncert, pri katerem sodeluje 35 pevk in pevcev pod vodstvom šol. upravitelja g. Maksa Kovačiča. Na sporedu so mešani, ženski in moški zbori, po en tenorski in sopranski solospev ter ženski dvospev. Vse točke izvaja članstvo »Zvona«. Obisk bogate pevske prireditve, ki se bo vršila v šmarski sokolski telovadnici, naj bo vsem, ki znajo ceniti kulturno delo — dolžnost.

i— *Službena vest.* Dosedanji vodnik litijskega žandarmerijskega voda podporočnik g. Drano Popović je premeščen na stalno mesto žand. vodnika v Kratovu v kumanovskem okraju v Južni Srbiji. G. Popović si je našel za časa svojega dveletnega bivanja v Litiji lep krog prijateljev, simpatičnega mladega oficirja pa bo pogrešala vsa tukajšnja javnost. Na novem službenem mestu mu želimo vso srečo!

i— **Bil je tepen, ker je miril pretepače.** Na Širmanski hrib je šla večja družba malo vinjenih fantov. Mladeniči so se med potjo nekaj sprli in je prišlo med njimi do obračunavanja s pestmi. »Fantje, pamet in mir!« se je vtaknil med nje stric, ki se je vračal z mladeniči proti domu. Stričeva intervencija pa je fante še bolj razburila. »Kar imamo med seboj, vas nič ne briga,« je dobil stric v odgovor. Koj nato pa so mu jih naložili še po hrbtu, glavi in niso nič gledali, kam je priletelo. Stric je moral zaradi bolečin k zdravniku, zadeva pa bo prišla tudi pred sodišče. Morda bo mladim vročekrvnežem kaj zalegla pomirjevalna beseda sodnikova.

Iz Trbovelj

t— *Predavanje v Sokolskem domu.* V ponedeljek zvečer je predaval g. prof. Vovlavšek iz Ljubljane o socijalnem in moralnem položaju žene od najstarejših do današnjih časov. Gospod predavatelj je spretno orisal razmerje žene do moža pri najprimitivnejših narodih, pri najstarejših orijentalskih narodih, do visoko kulturnih Grkov in Rimljanov. Na srečno izbranih primerih iz zgodovine je svoje trditve tudi dokazal. Gospod predavatelj je žel za svoja izvajanja veliko odobravanje. Obisk je bil prav dober. Mala dvorana Sokolskega doma je bila polna. V pretežni večini je bilo zastopano ženstvo vseh slojev.

t— *Po daljšem odmoru* nastopijo v soboto, 20. t. m. ob 20. člani trboveljskega sokolskega gledališča z D. Niccodemijevo komedijo »Učiteljica«, ki je žela po vseh odrih, kjer so jo dosedaj uprizarjali, velike uspehe. Pri igri sodelujejo poleg režiserja g. Badaliča še gdč. Urbančičeva, Paradiževa in Ramovževa, gg. Plavšak, Oblak, Tratar in Klančnik ter nekaj ženske dece sokolskega naraščaja. Za to predstavo se vstopnice ne bodo prodajale po hišah kakor običajno, ampak se dobijo v predprodaji pri g. Mirku Kosu, blagajniku Sokola.

Iz Ptuja

j— *Dražba dobave in voženj gramoza* za vse okrajne in oblastne ceste v ptujskem okraju bo 24. aprila s pričetkom ob 9. na okrajnem zastopu v Ptuju, kjer se lahko vpogledajo tudi dražbeni pogoji. Licitacija je ustmena, lahko pa vloži ponudnik tudi pismeno ponudbo pred začetkom ustne dražbe. Vsak dražitelj mora položiti 10 odstotkov kavcije.

j— *Licencovanje in premovanje* plemenskih bikov za vse občine ptujskega okraja se bo vršilo dne 2. maja na sejmišču v Ptuju. Prignati je vse bike od 15. mesecev starosti, če imajo licenco ali ne, zlasti pa se morajo prignati oni biki, ki so dobili obl. ali okrajno nakupno subvencijo, in tisti, katerim je bila lansko leto priznana oblastna ali okrajna premija, ker se bodo letos izplačale lani priznane premije. Opozarjamo bikorejce na razglase, ki so nabiti po občinah.

Iz Ljutomera

lj— *Jubilej.* Pred kratkim je brivski mojster g. Peroj Veselić, rojen Belokranjec, na tihem slavil dvojni jubilej: 25 let zakona in 25 let, odkar biva v Ljutomeru. Že pred vojno se je naš Peroj odlikoval kot organizator slovenskega obrtništva, bil je vedno zaveden narodnjak. Po vojni je bil več let občinski odbornik; osobito se je udejstvoval v Olepševalnem društvu, kateremu je bil agilen predsednik. Staremu, pa vedno čilemu Sokolu čestitamo k dvojnemu jubileju.

lj— *Zabavni večer.* Orkester na lok Glasbenega društva je preteklo nedeljo priredil dobro uspel zabavni večer s koncertom lahkejše glasbe. Vmes je nastopil godalni kvartet s točkami komorne glasbe. Vigranost mladega orkestra je precejšnja; prireditev je pod vodstvom g. Zaderla pokazala lep napredek.

Sport

Sportni drobiž

Na Jesenicah nameravajo ustanoviti nov sportni klub. V nedeljo se je vršil v prostorih g. Kobala na Savi sestanek jeseniških sportnikov, na katerem se je razpravljalo o ustanovitvi novega kluba za Jesenice in okolico. Sestanek je bil zelo dobro obiskan. Po daljši debati se je sklenilo, da mora biti novi klub popolnoma samostojen in da ne sme biti pod vplivom raznih strokovnih in drugih organizacij. Novi klub bo združil vse sportnike, ki so se dosedaj udejstvovali v raznih manjših sportnih organizacijah. Po odobritvi pravil kluba, ki se bo imenoval »Bratstvo« se bo takoj vršil ustanovni občni zbor.

V nedeljo je mladina PRK Brežice porazila PRK Krško s 3 : 0.

Zabeležiti moramo še nekaj nedeljskih nogometnih tekem v inozemstvu. V Saragossi je španska reprezentanca porazila francosko z 8 : 1. — Italijanske prvenstvene tekme so imele naslednje izide: Milano : Legnano 5 : 1, Pro Patria : Trieste 3 : 1, Prati : Bazi 2 : 0, Livorno : Casale 5 : 0, Modena : Dominante 1 : 0, Novara : Atalanta 5 : 1, Padova : Roma 4 : 3, Biella : Brescia 2 : 0, Ambrosiana : Fiume 8 : 1, Genova : Cremonese 2 : 0, Lazio : Verona 3 : 0, Firenze : Roggiana 2 : 0, Napoli : Venezia 4 : 1, Juventus : Bologna 1 : 1, Pro Vercelli : Pistoia 9 : 0.

Pri lahkoatletski prireditvi SC Siemens je Švicar Schwab postavil dva nova svetovna rekorda v hoji, in sicer na 20 km z 1:37:05.8 in na 25 km z 2:05:00.4.

SK Reka. — Seja upravnega odbora v sredo 17. t. m. v kavarni »Zgonc«. — Tajnik.

SK Jadran. V primeru lepega vremena danes odnosno jutri redni trening na lastnem igrišču. Treninga naj se brezpogojno udeleže vsi igrači I. moštva in naslednji: Čemažar, Kocjan, Antosijević, Januš II., Kosmač, Šaus. Načelnik.

SK Slavija. V četrtek ob 20. uri pri »Španu« v Starem Vodmatu sestanek članov nogometne sekcije. Pridite točno in polnoštevilno. — Načelnik.

Motokolesarski klub Ilirija v Ljubljani priredi v nedeljo dne 21. t. m. »Lov na lisico« za motocikliste s solo-stroji in prikolicami. Start na Kongresnem trgu ob 14. uri. Prijave sprejema osebno ali po dopisnici g. Fr. Ogrin, Gosposvetska cesta 14, telefon 2662. Zaključek prijav v četrtek dne 19. aprila t. l. ob 18. uri. — Naknadne prijave proti dvojni prijavnini. Obvezni sestanek vseh udeležencev na dan prireditve točno ob 10. uri dopoldne na verandi »Kavarne Evropa«, kjer dobi vsak udeleženec startno izkaznico. Točni razpisi so razvidni na klubovi deski in pri članih sportne komisije. Po končanem »lovu« prijateljski sestanek in razglasitev rezultatov v gostilni »pri Urbančku« na Ježici.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!
13

Dopisi

MOSTE PRI LJUBLJANI. Ljubljančani pozor! Igro Manice Komanove »Prisega o polnoči« je sprejelo na svoj letošnji repertoar že čez 35 odrov, a vendar se doslej ni še igrala na periferiji Ljubljane. Uprizoritev priredi v nedeljo, 21. t. m. ob pol 20. v Sokolskem domu v Mostah Podružnica Kola jugoslovenskih sester, Moste - Sv. Peter. Tako bo tudi Ljubljančanom ustreženo, da vidijo to igro, kajti avtobus bo vsem posetnikom prireditve ob koncu na razpolago! Igre se udeleži avtorica Manica Komanova in več odličnih gostov iz Ljubljane. Predprodaja vstopnic dnevno v Florijanski ulici 19, I. nadstr. od 1. do 2. ure opoldne.

MENGEŠ. Fantje iz Most pri Kamniku in iz Mengša so si vedno v laseh. Nasprotstva ne ostanejo vedno brez posledic. Tudi prejšnji torek, ko so nekateri izmed njih odhajali k vojakom so se za slovo še enkrat dobro spoprijeli. Staro nesporazumljenje med fanti se tudi pri skupnem odhodu k vojakom ni nič predrugačilo. Nastal je pred znano mengeško gostilno hud pretep. Nekateri so odnesli precej prask za spomin k vojakom. Beležimo to, ker je treba zatirati vsako sirovost. Časi so preresni, da bi slovenska javnost mogla mirno prenašati zloglasne »običaje« posameznih »aufbiksarjev«.

BLED. Sokolsko društvo na Bledu priredi danes v nedeljo družabni večer s pestrim sporedom. Nastopi moški zbor, kvartet in solospevi. Poleg tega tudi tamburaški zbor in salonski orkester, vse pod vodstvom g. Vrezca, naduč. telja v Ribnem pri Bledu. Začetek točno ob 20. Vstopnina 10 Din. K obilni udeležbi vabi odbor blejskega Sokola.

KOČEVJE. Nedavno je priredilo Glasbeno društvo v Kočevju že drugi glasbeni večer v tej seziji, tokrat s popolnoma novim, pestrim sporedom. Otvoril je večer Schubertov trio op. 100. prvi stavek. Težka skladba, ki so jo izvajali ga. Luzarjeva (klavir), g. Willitzer (gosli) in g. dr. Rajh (čelo), je pokazala že velik napredek te marljive trojice glasbenikov. Nekoliko nepopolnosti sicer še kažejo v skupnosti izvajanja, vendar gre menda to na rovaš nervoznosti pred nastopom. Le še več skupnih vaj: kajti pri teh komornih skladbah je treba preko znanja posameznika, predvsem streneti po harmonični celoti. V tem pogledu je veliko bolje uspela druga točka Bragov »Spev angeljev« za glas, klavir, violino in čelo. Glas gospe Helene Rajhove se je s svojo milino krasno ujemal z ostalimi instrumenti v zasedbi prej imenovane trojice. Ta mehka, melodijozna skladba je zelo ugajala. Višek večera je bil duet iz IV. dejanja opere »Aida«: — »Že svečeniki se zbirajo«. Pela sta Helena dr. Rajhova in g. profesor Arzen Rausch. Brez pridržka izjavljamo, da je bilo to najboljše, kar smo dosedaj slišali od gospe Rajhove, dasi je ta idealna kulturna delavka že pri vseh številnih svojih prejšnjih nastopih dokazala, kar ji rad priznava vsak objektiven poslušalec, da je pevka solistinja, za katero Kočevju lahko zavidajo tudi večja mesta. Kot njen drug je vse presenetil g. profesor Rausch s svojim junaškim tenorjem. Po potih, ki mu jih je predpisal mojster Betetto, si je profesor z veliko vztrajnostjo okrepil svoj glas tako, da zna doseči zaželjeni svoj cilj in še veliko uspehov. Za tako ugoden potek teh glasbenih komadov pa seveda pritiče nemala zasluga tudi nadarjeni pijanistki gospe Olgi Luzarjevi, ki je vse pevske točke vežbala in jih spremljala na klavirju z mojstrsko diskretnostjo. Po nekoliko predolgem odmoru se je izvajala šaljiva opereta »Ščuka v ribniku«, ki jo je dovršeno prestavil iz nemščine naš za vse porabljivi, neutrudljivii dr. Rajh. Občinstvo se je nasmejalo do solz, zato pa tudi prav pridno ploskalo. Tako je ta glasbeni večer uspel vseskozi zadovoljivo. Prihodnjič bi želeli slišati le še krasni basbariton društvenega pevovodje Mirka Trosta, ki ga že preveč dolgo pogrešamo pri koncertnih prireditvah. Dvorana je bila razprodana, kar je dokaz, da ima Glasbeno društvo vendarle dovolj prijateljev. Le tako dalje!

ŠT. PAVEL PRI PREBOLDU. Še enkrat vabi dramatični odsek Sokola vse Šentpavlane in okoličane, da se zberejo v Piklovi dvorani v Dolenji vasi, kjer bo vprizoril v soboto 20. t. m. ob 20. in v nedeljo ob 15. veseloigro v 4. dejanjih »Vražja misel«, pri kateri se bo nasmejal vsakdo prav od srca. S to burko zaključuje Sokol svojo zimsko sezono. — Zdravo!

VOJNIK. Naš Sokol je priredil 7. t. m. igro »Rodoljub iz Amerike«. Igralo se je prav dobro, mestoma sijajno. Izvrstno so bile podane vloge Rožice in Janka (gdč. Rudolf in g. Pogačnik), župana Korenjaka (g. Šinigoj) in profesorja Mraka (g. Gorečan). Tudi ostale vloge so bile dobro naštudirane. Obisk žal ni bil najboljši, zato je gmoten uspeh minimalen. Na splošno željo se bo igra ponovila 21. t. m.

RAJHENBURG. Sokolsko društvo je priredilo na belo nedeljo v Sokolskem domu slavnostno akademijo, pri kateri so nastopile deklice in gojenke, ki so napravile na mnogoštevilno publiko globok utis. Tudi članice so lepo in v finih kretnjah izvajale svoje točke. Posebna hvala in priznanje gre sestri Dragici Rainerjevi. Tudi brat Zupančič se je izkazal z moškim naraščajem in člani. Kot zadnja točka je bila otroška igrica, ki je prav dobro uspela pod vodstvom prosvetarja vrlega brata Jereba. Želimo, da bi rajhenburški Sokol priredil še večkrat kaj sličnega.

PTUJ. V nedeljo dne 21. t. m. bo »invalidski dan«. Dopoldne se bodo prodajale cvetlice. Popoldne odnosno zvečer pa bo v Narodnem domu prosta zabava z godbo in plesom. V soboto 27. in v nedeljo 28. t. m. bo predstava velefilma v 8 dejanjih »Ne pelji nas v skušnjavo« po romanu »Le grande Epreuve«, ki opisuje tragiko francoske rodbine za časa svetovne vojne. V prvi polivici junija pa se bo vršila velika invalidska tombola. Ker so vse te prireditve humanitarnega značaja, se cenjeno občinstvo prosi, da se jih v čim večjem številu udeleži!

Izjava

Podpisani izjavljam, da g. Maks Stern ni več potnik pri meni in nima pravice za mene prodajati vina, niti sprejemati denarja. 588

J. LEVANIČ
vinska trgovina, Ljubljana VII.

Gospodarstvo

Prva hrvatska štedionica

Prva hrvatska štedionica je imela 8. marca t. l. pod predsedstvom gospoda Miroslava grofa Kulmerja svoj 82. redni občni zbor. Iz poročila ravnateljstva in bilance posnemamo, da je bil blagajniški promet lani za 3 milijarde 12 milijonov dinarjev večji kakor leta 1927.

Bilanca za leto 1928. zaključuje s čistim dobičkom od 16,324.659.08, oziroma s prenosom iz leta 1927. 1,043.634.09 Din s skupnim čistim dobičkom 17,368.293.17 Din.

Glavne postavke aktive sestoje iz gotovine v blagajni in pri denarnih zavodih 179 milijonov 600.000 Din, vrednostnih papirjev 230,500.000 Din, menične listnice 274,500.000 Din, dolžnikov 1,494.700.000 Din, posojil 26,600.000 Din, lastnih nepremičnin 148 milijonov Din, skupna aktiva 2 milijardi 371 milijonov dinarjev; pasiva pa iz delniške glavnice 75,000.000 Din, rezerv 78.600.000 Din, pokojninskega sklada 23.000.000 Din, vlog 1,524.000.000 Din in upnikov 610,700.000 Din.

Prirastek vlog je znašal v minulem letu 31,403.000 Din, tako da znašajo sedaj skupne vloge pri Prvi hrvatski štedionici 1 milijardo 524,000.000 Din, od tega na hranilne knjižice 1,332.000.000 Din.

Sklenjeno je bilo, da se od čistega dobička dotira 17,268.293.17 Din rezervnemu in pokojninskemu fondu, vsakemu po 1,416.000 Din, zakladu Miroslava grofa Kulmerja za zgradbo internata deci uradnikov podružnic 300.000 Din, kot 16% dividenda za l. 1928. je bilo votirano 12,000.000 Din, preostanek od 1,060.451.82 Din, ki ostane po odbitku tantijem ravnateljstvu in upravnemu svetu zajamčenih po statutih, pa je bil prenešen na račun izgube in dobička v l. 1929.

Dividenda se izplačuje počenši z 9. marcem 1929 z 800 Din na eno desetkratno delnico, 80 Din na eno celo delnico, 20 Din na eno četrtinko ter 8 Din na eno desetinko delnice. 587

= **Seja našega nacijonalnega odbora Mednarodne trgovske zbornice v Ljubljani.** Kakor smo že napovedali, se danes vrši v Ljubljani seja našega nacijonalnega odbora Mednarodne trgovske zbornice, ki jo je sklical predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin ml. po naročilu predsednika nacijonalnega odbora dr. Voje Marinkovića. Namen te seje je, da se nesoglasja med predsednikoma veleindustrijcem g. Arkom in g. Vaso Jovanovićem poravna na nevtralnih tleh. Poleg tega pa se bo sklepalo o programu našega nacijonalnega odbora za letošnji kongres Mednarodne trgovske zbornice, ki se bo vršil junija v Amsterdamu, ter o prijavah novih članov. V Mednarodni trgovski zbornici so doslej včlanjeni iz Slovenije le štirje člani, in sicer Zbornica za TOI, Zveza industrijcev, Zveza trgovskih gremijev in kot individualen član Ljubljanska kreditna banka. Število članov v ostalih pokrajinah naše države, zlasti v okolišu zagrebške zbornice, je znatno večje. Tekom včerajšnjega dne so prispeli v Ljubljano člani odbora in tajniki gospodarskih zbornic. Gosp. Vasa Jovanović je prispel z orijent - ekspresom iz Pariza.

= **Zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o državni trošarini, taksah in pristojbinah od 27. junija 1921** je objavljen v »Službenih Novinah« od 13. t. m. in je stopil v veljavo 15. t. m.

= **Pred trgvinskimi pogajanji s Španijo.** Kakor poročajo iz Beograda, bodo oficijelna trgovinska pogajanja s Španijo pričela v najkrajšem času. Španska vlada je že odgovorila na našo noto, v kateri so bile iznešene naše zahteve, na bazi katerih naj bi se pričela pogajanja. V zunanjem in trgovinskem ministrstvu sedaj proučujejo španske zahteve, nakar bo sporazumno odrejen pričetek oficijelnih pogajanj.

= **Ker je razstavni prostor za IX. velesejem v pretežni večini že oddan,** si dovoljuje uprava velesejma sporočiti naslednje: Nemogoče je sprejeti še razstavljalce, ki reflektirajo na prostore v notranjosti paviljonskih zgradb in spadajo v naslednje blagovne skupine: strojna industrija, kovinska industrija, avtomobili in dvokolesa, elektrotehnika, radio, lesna industrija, papir, grafika in pisarniške potrebščine, galanterija, steklo, glasbila, graverstvo, fina mehanika, industrija živil. Na razpolago je še nekaj kritega, polodprtega razstavnega prostora II. kategorije za vse skupine in nepokrit prostor na prostem. Sprejemajo pa se že sedaj prijavnice za jesensko prireditev.

= **Refakcije za izvoz žita in mlevskih proizvodov v rečni plovbi.** Direkcija za rečno plovbo sporoča interesiranim izvoznikom, da odobrava za transporte žita in mlevskih proizvodov za izvoz od redne tarife 20% refakcijo. Ta refakcija se bo obračunala ob priliki obračunanja voznine in bo veljala do konca maja t. l.

= **Bolgarija nam je doslej plačala na reparacijah preko 1 milijarde levov.** Bolgarski listi prinašajo pregled dosedanjih reparacijskih dajatev naši državi, po katerem smo doslej dobili 2500 železniških vagonov, 115 lokomotiv, 450 raznih strojev in železniškega materijala v skupni vrednosti 470 milijonov levov, dalje 250.000 ton premoga (179 milijonov levov), 150 milijonov v gotovini in 100 milijonov v živini. Skupaj znaša vrednost dosedanjih bolgarskih reparacijskih dajatev naši državi preko 1 milijarde levov (preko 400 milijonov Din).

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 1 kompletne konjske opreme ter glede dobave črnega in barvastega tuša, steklenih palčic, prozornega papirja, radirk, čopičev, 70 m³ vodnega peska, 280 komadov matic in 1070 m železa; do 29. t. m. pa glede dobave 1 slamoreznice. Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave 18.000 kg železne pločevine za strehe. (Predmetni pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI.)

= **Vinski sejem v Novem mestu.** Dne 8. t. m. se je vršil v prostorih kavarne Splihal v Novem mestu vinski sejem, ki sta ga priredili novomeški podružnici Kmetijske družbe in Vinarskega društva za Slovenijo. Sejem je otvoril predsednik podružnice Vinarskega društva graščak g. Germ, ki je pozdravil zastopnike oblastev in želel vinskemu sejmu najboljši uspeh. Došle goste je nato pozdravil še ravnatelj oblastne kmetijske šole v Grmu g. inž. Podgornik, ki je povdarjal, da Kmetijska šola v Grmu stoji že nad 40 let ob strani vinogradniku in skrbi za njegovo vsestransko strokovno izobrazbo. Tajnik Kmetijske družbe g. Kafol je opozarjal vinogradnike, naj pri zopetni obnovi vinogradov upoštevajo trtni sortiment, ki je bil spoznan za novomeški okoliš kot najboljši, predsednik novomeške podružnice Kmetijske družbe g. Globevnik pa je pozval vinogradnike, naj se organizirajo v obeh novomeških podružnicah. Na sejmu je 53 vinogradnikov razstavilo vzorce 72 sort vina. Skupaj je bilo ponujenega 886 hl vina, in sicer 723 hl belega in 163 hl rdečega. Največ vina je bilo iz Krške gore in Grčevja, dalje iz Bele Cerkve, Št. Jerneja, Kostanjevice, Brusnic, Šmihela in Stopič. Ponudna cena za liter vina etnika 1928 je bila 5.50 do 8 Din, za liter letnika 1927 pa je segala ponudna cena do 11 Din. Prodanih je bilo 150 hl po 400—600 Din (letnik 1928) in po 850 Din (letnik 1927). Vinogradniki so precej vztrajali na višjih cenah, ker pričakujejo, da bodo v prihodnjih mesecih cene vinu zaradi letošnje pozebe poskočile. Poudariti je treba, da so bila vsa ponudena vina zdrava in brez napak. Izražena je bila tudi želja, da bi se vinski sejmi v Novem mestu prirejali vsako leto.

Borze

16. aprila.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Nekaj več povpraševanja je bilo po devizah na Dunaj, Berlin, Prago in London. Manjšo potrebo v devizah na Trst in Budimpešto je krila privatna ponudba, vso ostalo potrebo pa Narodna banka. Tečaji deviz se niso bistveno spremenili. Devizi na Prago in Dunaj sta se za malenkost okrepili.

Na zagrebškem efektnem tržišču je **Vojna škoda danes nekoliko popustila.** Za aranžma se je trgovala po 425 (včeraj po 429), za kasa po 423.5 in 425, za maj po 427.5 in 428.5 ter za december po 455. Invvesticijsko je notiralo 87 — 87.5 brez prometa. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki le v Unionbanki po 228, v Zemaljski po 136.5 in 137, ter v Poljodelski prvotno po 14, pozneje pa po 15 in 15.25. Narodna banka, ki je včeraj dosegla rekordni tečaj 8900 zaključek, je danes popustila na 8450 — 8850 brez prometa. Med industrijskimi papirji je bilo zanimanje za Gutmann, ki se je trgoval po 200, 202 in 202.5. V ostalem so bili zaključki v Slaveksu po 98, v Slavoniji po 5, v Dubrovački po 570 in v Unionu (Osijek) po 178. Trboveljska je notirala 460 denar brez blaga.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.86, Berlin 13.485 — 13.515 (13.50), Bruselj 7.9068, Budimpešta 9.90 — 9.93 (9.915), Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9806 — 8.0106 (7.9956), London 276 — 276.80 (276.40), Newyork 56.82, Pariz 221.44 — 223.44 (222.44), Praga 168.10 — 168.90 (168.50), Trst 297.22 — 299.22 (298.22).

Zagreb. London 276 — 276.80, Newyork 56.72 — 56.92, Pariz 221.44 — 223.44, Milan 297.218 — 299.218, Curih 1094.4 — 1097.4, Amsterdam 22.86, Berlin 13.485—13.515, Dunaj 7.9806 — 8.0106, Praga 168.1 — 168.9, Budimpešta 9.9056 — 9.9356.

Curih. Zagreb 9.12875, London 25.22125, Newyork 519.5375, Pariz 20.29875, Milan 27.205, Berlin 123.15, Dunaj 72.95, Praga 15.3725, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.50, Sofija 3.75, Varšava 58.23.

Dunaj. Beograd 12.4945 — 12.5345, Berlin 168.43 — 169.13, London 34.52125 — 34.62125, Milan 37.24 — 37.34, Newyork 710.85 do 713.35, Praga 21.02625 — 21.10625, Curih 136.8350 — 137.3350; dinarji 12.4150—12.4750.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 123 den., Prištediona 850 den., Kreditni 170 den., Vevče 120 den., Ruše 250 — 260, Stavbna 50 den., Šešir 105 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 425 — 426, kasa 424 — 425, za april 424.5 do 425, za maj 428 — 428.5, za december 455 do 456, invevsticijsko 87 — 87.5, agrarne 54.5 bl.; bančne vrednote: Prištediona 850 do 855, Unionbanka 228 — 232, Kreditna 93 den., Ljubljanska kreditna 123 den., Jugo 84 do 85, Srpska 146 den., Zemaljska 136.5 do 138, Hrvatska 50 den., Poljo 15 — 15.25, Narodna 8450 — 8850; industrijske vrednote: Gutmann 200 — 202.5, Slaveks 98 — 98.5, Slavonija 5 — 5.5, Drava 405 — 410, Isis 21 do 24, Vevče 125 den., Dubrovačka 560 do 570, Brod vagon 290 bl., Jadranska 640 bl., Šećerana 460 — 464, Union (Osijek) 178 do 179, Trbovlje 460 den.

Beograd. Investicijsko 87.25—87.75, agrarne 54.25 — 54.75, Vojna škoda 425 — 426.5, za maj 426.5 — 429, Narodna banka 8600 do 8800.

Blagovna tržišča

+ **Ljubljanska blagovna borza** (16. t. m.) **Les:** Tendenca nespremenjena. Zaključen 1 vagon oglja. **Deželni pridelki:** Tendenca mirna. Zaključkov ni bilo. Nudi se **pšenica** (slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni, 80 kg): baška promptna po 290 — 292.5, za april po 295 — 297.5, za maj po 300—302.5; **moka:** »0g«, fco Ljubljana, plač. po prejemu po 415 — 420; **koruza** (slov. postaja, plač. 30 dni): laplatska, zacarinjena, za maj po 322.5 do 325, za junij po 317.5 — 320, za julij-september po 310 — 312.5, baška, promptna po 317.5 — 320, za maj po 327.5 — 330; **ječmen:** baški, pomladni, 67/68 kg po 330 — 332.5; **oves:** baški, slov. postaja, navadna voznina po 295 — 300.

+ **Žitni trg** (16. t. m.) Na vojvodinskem žitnem trgu je zadnje dni kupčija dalje zelo slaba. Konsum je večinoma preskrbljen, deloma še z dragim blagom, kupčije pa se vršijo predvsem le za kritje prejšnjih prodaj. V Chicagu se cena pšenici ni bistveno spremenila in je včeraj majska pšenica notirala 123. V Vojvodini stane baška pšenica 245 do 248, sremska pa 248. Koruza je dalje slaba ter stane promptna 265.

+ **Novosadska blagovna borza** (16. t. m.) Tendenca slaba. Cene koruzi so popustile. Promet: 41 vagonov pšenice, 20 vagonov koruze in 8 vagonov moke. **Pšenica:** baška 242.5 — 247.5, baška potiska 244 — 246, sremska 245 — 248. **Oves:** baški in banaški 248.5 — 252.5. **Ječmen:** baški 250 — 260; baški pomladni 270 — 280. **Koruza:** baška 260 do 262.5; banaška 257.5—260; baška in sremska za maj 267.5—270. **Moka:** baška »0g« in »0gg« 340 — 350; »2« 320 — 330; »5« 300 do 310. **Otrobi:** baški 180 — 182.5; banaški 177.5 do 182.50.

+ **Dunajski goveji sejem** (15. t. m.) Dogon 290 komadov, od tega 73 iz Jugoslavije in 1219 iz Rumunije. Pri mlačnem prometu so se vse vrste pocenile za 5 grošev. Za kg žive teže notirajo: voli izjemno 1.95 — 2.10, I. 1.65 — 1.90, II. 1.25 — 1.60, III. 1 — 1.20, biki 1 — 1.25, krave 0.90 — 1.45, slaba živina 0.65 — 0.90 šilinga.

+ **Dunajska borza za kmetijske proizvode** (15. t. m.) V skladu z mirnejšo tendenco na budimpeštanski borzi je bila dunajska borza bolj rezervirana. Promet se je gibal v najožjih mejah. Cena pšenici se ni spremenila, madžarska rž pa se je pocenila za 25 grošev. Uradno notirajo vključno prometni davek in carina, fco Dunaj: **pšenica:** domača 36.25 do 37, madžarska potiska 39.5 — 40.75, jugoslovenska 37.5 — 37.75; **rž:** marchfeldska 35.25 do 35.5, madžarska 34.25 — 34.5; **koruza:** madžarska 37 — 37.25, laplatska 38 — 38.25.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 16. aprila 1929. Višina barometra 308.8 m.

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m in sek.	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Opazovanja								
Ljubljana	8.	756·1	8	80	WSW 1	10	dež	27·2
Maribor		75 .8	7	80	NNW 6	10	dež	29·0
Zagreb		754·9	8	80	NNW 1	10	dež	29·0
Beograd		752·7	9	90	ESE 3	10	Dež	10·0
Sarajevo								
Dubrovnik								
Skoplje	7.	754·1	12	80		9	deš, prišč	·
Split		754·5	11	90	mirno W 3	2	Dež	8·

Solnce vzhaja ob 5.15, zahaja ob 18.46, luna vzhaja ob 9.55, zahaja ob 2.4.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 14 C, najnižja 6 C.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Spremenljivo, toda manj oblačno in hladno vreme.

Iz življenja in sveta

Človeštvo se približuje Metuzalemu

Naši davni predniki so dosegli pičlo starost 25 do 30, kvečjemu 40 let, medtem ko se življenjska doba sedanjega rodu vedno bolj podaljšuje

V Svetem pismu beremo o Setitih, o Metuzalemu, dedu vinskega očeta Noeta, ki je učakal pregovorno, dandanes vsekakor zavidanja vredno starost 969 let. Naslanjajoč se na to izročilo, je tradicija v človeštvu ukoreninila mnenje, da so naši svetopisemski predniki živeli mnogo delj nego živi človeštvo, ki ga poznamo iz eksaktne zgodovine. Toda podoba je, da se ljudsko sporočilo moti — vsaj če ima prav angleški profesor, ki je proučeval dolgost življenja v prvih stoletjih po Kristusu in dognal, da je življenje sodobnikov v splošnem daljše kakor življenje naših davnih očetov pred dva tisoč leti.

Angleški učenjak, profesor Wingate Fodd je pregledal ogromno množino nagrobnikov izza prvih stoletij po Odrešeniku. Kopal je v nekdanjih rimskih naselbinah na španskem ozemlju in dognal, da je največ ljudi v tedanji dobi umrlo med svojim 20. in 30. letom. Ko je preiskoval starost človeka na lobanjah zapadnoafriških črncev, je zopet ugotovil, da niso ti ljudje živeli delj nego trideset let. Pri Tasmancih, primitivnem plemenu, ki je že davno izumrlo, je spoznal, da so ljudje tega rodu učakali največ 25 let. Dalje je izkopal Fodd na nekem prastarem angleškem pokopališču več okostnjakov iz brončene dobe. Vsi znaki na njih očitujejo, da ti ljudje niso nikakor umrli nad trideset let stari.

Fodd pa je posegel še dalje, v srednji vek. Preiskal in proučil je 431 okostnjakov. Na teh primerkih se je učenjaku odprlo senzacijonalno odkritje, da so ljudje v tej dobi živeli že delj nego prejšnji rodovi, namreč do 39 let. Slednjič se je raziskovalec napotil v Pecos na novomehiškem ozemlju. Odprl je ondotne grobove, preštudiral 595 okostnjakov iz 18. do 19. stoletja pred Kristom. Dognal je, da so tedanji ljudje živeli povprečno 40 let.

Primerjajoč vse te podatke prihaja učeni Anglež do sledečega sklepa: umrljivost ljudi je tudi danes precej velika, ampak dognano je, da pokosi smrt največ žrtev v nežni starosti od rojstva do drugega leta. Človek, ki se prebije preko te dobe, ima lahko upanje, da doseže petinšestdeset do sedemdeset let. Toliko namreč znaša danes povprečna dolgost človeškega življenja. Če se ne oziramo na bibličnega Metuzalema, pri katerem še ne vemo, kako so tedaj računali leta, je verjetno in celo dokazano, da živi človeški rod delj nego poprej. Podaljšanje človeškega življenja je pripisati raznim vzrokom. Med njimi je treba v prvi vrsti vpoštevati, da je osebna varnost večja nego kdajkoli poprej. Človeštvo živi na splošno zmernejše, higijeničnejše in odganja smrt tudi s pridobitvami medicine.

Lak za slamnike v vseh barvah!
Drogerija Gregorič Ljubljana Prešernova 5

Priporočljiv izprehod

za gospode je v smeri skozi Zvezdo na Dvorni trg, kjer si obenem lahko ogledajo veliko zalogo finih angleških kamgarnov za letne obleke, ki jih je uvozila tvrdka DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Mrlič – iz voska

V Soldanu na Pomorjanskem je živel posestnik male kmetije. Pred dvema letoma se je dal zavarovati za življenje. Sklenil je z neko zavarovalnico v Gdansku pogodbo za vsoto 50 tisoč dolarjev, ki naj se izplačajo njegovim dedičem, če umre pred dogovorjeno dobo, njemu samemu pa, če doživi toliko in toliko let.

Te dni je prisopihal v Gdansk bled, črno oblečen mož, predstavil se je za brata zavarovanca in je družbi naznanil »bratovo« smrt. Zavarovalnici se je njegovo obnašanje zdelo sumljivo. Poslala je v Soldau svojega uradnika in mu naložila, naj se informira o natančnejših okoliščinah te smrti.

Uradnik je šel najprej za pogrebom, potem pa je obiskal zdravnika, ki je bil podpisan na mrtvaškem listu in ga vprašal, kaj je tako nenadoma pobralo visoko zavarovanega moža. Ves prestrašen je zdravnik izjavil, da ni nikdar podpisal mrtvaškega lista na tako in tako ime. Uradnik zavarovalnice je takoj tekel na pošto in brzojavil predstojnikom, naj nikar ne izplačajo zavarovalnine, ker gre očitno za neko nepravilnost. Na zahtevo agenta zavarovalnice je posebna komisija odprla grob pokopanega »pokojnika« in je na svoje največje začudenje ugotovila, da so vaščani pokopali ponarejenega mrliča iz voska! Mož, ki se je bil predstavil zavarovalnici za brata pokojnika je bil v resnici zavarovanec sam. Obril si je samo brke, da bi zakril svojo prejšnjo podobo. Ko je slepar začutil, da se mu tla majejo pod nogami, je izginil brez sledu, a oblast je izdala za njim tiralico in je verjetno, da ji bo goljuf prišel v roke. Ponarejenega »mrliča« so seveda dvignili iz groba in ga dali pretopiti.

Belgijski kralj Albert
je praznoval te dni svoj 54. rojstni dan. Vladar je znan sportnik in strasten jahač, kakor kaže naša slika.

Owen D. Young,
ameriški reparacijski strokovnjak, po neki karikaturi.

Poljub v poslanski zbornici

Angleški parlament se bavi s tipično angleško zadevo. V londonski poslanski zbornici sedi več zakoncev s poslanskim mandatom. Nedavno se je takšen zakonec, socijalist dr. Hugh Dalton, vrnil s potovanja. Prvikrat je prišel v parlament, kjer je sedela med poslanci njegova žena. Čim je videla, kdo je vstopil se je temperamentno dvignila s sedeža, se mu vrgla okolu vratu in ga obsula s poljubi. Scena je bila tako mogočna, da so se oči vseh poslancev uprle v poslansko dvojico. Zbornica je začasno ustavila debato.

Poljub, katerega je pritisnil dr. Dalton na lice svoje žene, je bil prvi v prostorih londonskega spodnjega doma, ki je v takih rečeh zelo rigorozen in puritanski. Našlo se je celo nekaj poslancev, ki so interpelirali predsednika zbornice in ga vprašali, če spada poljubljanje v poslovnik. Če spada, je vse v redu in prav, če pa ne spada, je treba tako stvar v bodoče preprečiti, zakaj utegnilo bi se zgoditi, da bi kakšen poslanec obsul s poljubi poslanico, ki mu ni žena. Če bi poslanica potem zahtevala odškodnino, bi tega ne dosegla ker uživa vsak parlamentarec imuniteto in ni mogoče od njega ničesar izsiliti.

Smrt znamenitega glasbenika

V Kensingtonu je umrl Italijan Alfred Nardi, o katerem pišejo listi, da je bil najboljši pocestni muzikant, kar jih je kdaj živelo v Londonu. To ni nič kaj pretirana hvala za skladatelja del, ki sta jih izvajala Mascagni in Čajkovski in ki je s svojimi lastnimi koncerti v Steinway Hallu vzbujal začudenje občinstva in kritike. Toda Nardi je bil čudak. Večkrat je izjavil, »da se ne more ustavljati skušnjavi, da bi ne igral na prostem.« Tako je postal ljubljenec vseh prebivalcev svoje četrti, ki so tekli na ulico, čim se je oglasila njegova vijolina, in ki niso bili nič preveč skopi s pennyji. Nardi je bil slep in star. Ko je umrl, se je pomikala za njegovo krsto ogromna množica ljudi, od najbolj odličnih do najpreprostejših.

General Dawes,
bivši podpredsednik Združenih držav, je bil od Hooverja določen za novega ameriškega poslanika v Parizu.

Ponesrečena vijolina

Dunajskega vijolinskega virtuoza Hugona Gottesmanna je zadela nepričakovana nesreča. Na spolzkih tleh lastnega stanovanja mu je spodrsnilo in je padel. Njemu samemu se ni zgodilo nič, pač pa njegovim dragocenim goslim, ki jih je hotel prenesti v drugo sobo. Razbile so se na drobne kose, tako da o kakšnem popravilu ni govora. Gosli so bile dragocen francoski izdelek mojstra Rameauxa, vredne kakšnih 60.000 Din. Za umetnika je bila nesreča tem težja, ker ga je zadela baš v trenutku, ko vijolina ni bila zavarovana in ko se je pripravljal na turnejo v inostranstvo.

Med v spomeniku

Svojevrstno presenečenje so doživeli te dni v Richmondu (Virginia USA), ko so hoteli očistiti bronasti spomenik generala Leeja na glavnem trgu. Livar, ki je potrkaval po spomeniku, da ugotovi poškodovana mesta, je opazil, da daje trup konja takšen odmev kakor da se nahaja v njem nekaj mehkega. Podrobnejši ogled je pokazal, da je bila bronasta žival napolnjena s satovjem in medom, ki so ga nanesle pridne čebele. Medu je bilo več sto kilogramov. Vhod v ta čudni čebelnjak so si izbrale živalice pri gobcu in nozdrvih. Gnezdile so deloma tako globoko, da ni bilo mogoče odnesti vsega medu.

Pri štetju denarja je opasnost nalezenja vedno velika. Najsigurnejšo zaščito Vam nudijo v tem slučaju okusne

ANACOT-PASTILE
DRa WANDERA

300 let stara želva

V Mehiškem zalivu je ujel neki ribič ogromno želvo, ki je tehtala 700 kg. Oklep ji je bil nekaj prerezan, bržkone od kakšnega ladijskega vijaka. Žival, čije starost so cenili na 300 let, je obupno branila svojo prostost, končno pa jo je ribič s pomočjo konjev spravil na breg in jo ubil.

»Moral bi fotografirati prvo lastovko za list. Katera je sedaj prva?

Samostojno
knjigovodkinjo ali knjigovodjo
verzirano v dvostavnem knjigovodstvu, bilancistinja, z večletno prakso, resno moč,
sprejme veletrgovina v Ljubljani
Ponudbe s točnimi navedbami o dosedanjem službovanju in z zahtevkom plače pod »Vestna knjigovodinja« na oglasni oddelek »Jutra«. 5347

82.

In zdaj sta videla, zakaj je bila štorklja v takih straheh, zakaj iz vode se je prikazala glava z lokavimi, prežečimi očmi; sedela sta na krokodilu! — »Dober dan!« je rekel krokodil. »Ali bo žena vesela, ko ji prinesem tak slasten priboljšek!« In brzo je odplaval dalje. Joj, joj, kako sta trepetala malčka!

Doživetja
kralja Debeluha
in
sinka Debelinka

Knjiga s 120 zanimivimi risbami. Najprijetnejše kratkočasenje za naše malčke, a tudi za odrasle.
Knjiga stane 12 Din, po pošti 13 Din. Dobi se v **Oglasnem oddelku »Jutra«**, Prešernova ulica 4, ter pri podružnicah »Jutra« v Mariboru in Celju

Vstaja v Mehiki
je že davno prestopila svoj višek in gre sedaj samo še za praske z zadnjimi ostanki razbitih uporniških čet. Najhujši boji so se vršili okoli Torreona, kjer se je tudi odločil popoln poraz upornikov. Slika nam prikazuje most pri tem kraju. Vstaši so ga pognali v zrak, da bi otežkočili prodiranje vladnih čet. Na desni provizorični železniški tir, ki so ga zgradile čete generala Callesa.

B. Br.

Papežev blagoslov na Vrhu

Že od jeseni se je vlekel spor zaradi bire med hotinjskim župnikom in uporno podružnico na Vrhu. Med tem je prišla Velika noč, ko je treba, da pride po starem običaju sam župnik blagoslovit praznične potvice, gnjati in piruhe. Bojno razpoloženje je trajalo neizprosno vso zimo. Vrhovci so se ogibali župnikove spovednice in hodili samo k deseti maši, ki jo je daroval kaplan, boječ se, da jih župnik ne bi zamaševal. Komur se zgodi ta nesreča, mora še tisto leto umreti.

Nevolja posvetne oblasti je težka in si jo narod lajša z jezo in kletvicami, nevolja cerkvene oblasti pa peče in teži dušo in vest, da proti njej ni leka na tem svetu. Vrhovci so z grozo v srcu opažali, da se bliža čas, ko se bodo morali vdati in razen zaostale bire oddati vso gotovino podružnice, kakor je bil poostril pogoje predaje župnik ob prvem tipanju po spravi. Župnik se ni hotel ukloniti videč, da postajajo Vrhovci nestrpni in mehki, kolikor bolj se približuje veliki teden.

Na cvetno nedeljo je bilo pri obeh mašah oznanjeno, kam in kdaj pojde blagoslovit velikonočne dobrote župnik ali kaplan. Podružnica na Vrhu v tem oznanilu ni bila omenjena, ampak določeno je bilo, da prineso Vrhovci svoje jerbase z velikonočnimi dobrotami k fari, kakor je to od nekdaj v navadi za tiste vasi, ki nimajo cerkve, ali ki od pamtiveka niso imele odlike, da bi se blagoslov sam potrudil k njim.

Ves Vrh, mirna in idilična vasica, je bil tisto nedeljo popoldne podoben panju, ki se pripravlja, da v ogromnem roju izleti iz rodnega uljnaka. Starejši so se vse popoldne posvetovali pri voditelju mežnarju Nacetu, ostali narod in ženstvo pa je na trati pred cerkvijo čakalo sklepov vrhovskega senata. Ženstvo je sililo na udajo, moški pa so odbili vsak nastop: »Odkar svet stoji, Vrhovci niso nosili žegna k fari, da bi ga pa nosili na Sela, tega svet tudi ne bo doživel.« Obupano zborovanje pred cerkvijo je sklenilo, da bo Vrh te praznike jedel svoje krače in klobase neblagoslovljene, čeprav je ta misel spravljala ženske v strah in grozo. Marsikatera je sklenila poprositi sorodnike, prijatelje ali znance v sosednjih vaseh, da v svoj žegen skrivaj vtaknejo po kako klobaso, piruh in koreninico hrena. Ako ne bo drugače, bo tudi tako dobro, zakaj žegen je žegen, naj je podeljen na Vrhu, na Selih ali na Lopati. Toda vrhovski senat je odločil drugače in rešil svojo vas sramote tihotapstva s svetimi rečmi. Točno ob štirih popoldne se je prikazalo starejšinstvo z mežnarjem Nacetom na čelu ter z važnimi obrazi umerjeno in resno stopilo pred hrumeči narod. Vse je utihnilo in srca ljudstva so vztrepetala v radostnem pričakovanju, zakaj senatorjem je z obraza odsevala neka zmagoslavna misel.

Mežnar Nace je stopil na klop pred cerkvijo in brez oklevanja planil v srede perečega problema: »Tiho ženske, otroci mir. Tako in tako. Sklenili smo, da ne ponesemo žegna ne k fari, ne na Sela!«

»O,« je na glas vzdihnila Birtova Lojza, »menda vendar ne bomo brez žegna, saj nismo ajdje!«

»Vem, Lojza, da si že dala svoj žegen Boštajki na Selih! Ti si pa tudi edina, ki se skrivaj in na sleparski način hočeš dokopati do blagoslova. Sramoto nam delaš. Mi smo bili pošteni, odkar Vrh stoji, in tudi sedaj ne bomo tihotapsko hodili po žegen. Dobili ga bomo od samega svetega očeta papeža in mislim, da bo bolje držal, kakor vsak drugi.«

»Ja, pa kako, ali uma grešaš, Nace? Papež je vendar v Rimu, saj sicer zdaj sme iz Rima, a težko, da bi najprej prišel na Vrh... Nacetu se je zmešalo, Bog pomagaj!« Taki in slični vzkliki done iz množice. Nace pa se udobno počuti na valovih narodnega razburjenja, zato samo vliva olja v ogenj:

»Tako bo, kakor sem rekel. Naše velikonočne darove bo blagoslovil sam papež in nihče drugi.«

»Kako vendar, tak povedi že, Nace!«

»Vi tega ne veste, ženske, mi pa vemo. Papež že od nekdaj na veliko soboto popoldne blagoslavlja vse kruhe tega sveta. Kristjanom, nejevernikom in krivovercem. Ni vrag, da ne bi ta blagoslov veljal tudi za nas Vrhovce, ki smo od nekdaj dobri kristjani. V soboto popoldne ob treh naj vsaka ženska pripravi žegen, kakor druga leta, postavi na prag in naj čaka. V cerkvi bom pa jaz vse opravil. Ob treh bom vabil in ob pol štirih bom odzvonil, kakor sem delal druga leta. Vse bo v redu in edino Vrhovci bomo od vse fare deležni papeževega blagoslova. Tako bo in nič drugače.«

Vrhovci so bili navdušeni nad tako sijajno rešitvijo: prisegli so molk, da bi o najvišjem žegnu ne zvedeli drugi župljani, in so ostali zvesti dani besedi. Vsa fara je šele na veliko nedeljo ob vstajenju zvedela, kdo je upornim Vrhovcem blagoslovil praznične dobrote, in bistroumnega Naceta je marsikdo zavidal. Zavist pa je veljala tudi Vrhovcem, zakaj ni ga bilo človeka, ki bi imel kaj prigovarjati. Lopačani in Lipljani pa so bili kar žalostni, kajti njim je blagoslovil potvice in krače novi kaplan, mladič, ki je bil šele letos nastopil svojo prvo službo. In njegov blagoslov zato naravno ni mogel imeti prevelike moči. Letošnja velika nedelja je bila praznik, kakršnega niso pomnili niti najstarejši Vrhovci. Toliko veselja in ponosa vas še ni bila doživela. Tudi krača je bila vse boljša nego druga leta. Tako trdijo Vrhovci in jaz jim rad pritrdim, kajti pokusil sem jo. Klobas, ki jih je gospodinja mojega gostitelja iz previdnosti in bojazni dala v blagoslov pri svoji botri na Selih, se pa ni nihče dotaknil in so jih morali dati Bezlajevemu Janezu, ki ni čisto pri pravi pameti. Zato jih je tudi vzel.

Da najboljši je to znaj
COLOMBO CEYLON ČAJ

Radio

Izvleček iz programov:

Sreda, 17. aprila.

LJUBLJANA. — Opoldanski program odpade. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Pravljice za deco. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Zgodovina Slovencev. — 20: Večer ruske glasbe; izvaja godba Dravske divizije. — 22: Poročila in napoved časa. — ZAGREB 13.15: Reproducirana glasba. — 17.30: Popoldanski koncert. — 18.15: Nadaljevanje koncerta. — 20.35: Večerni koncert lahke godbe. — 22: Reproducirana glasba. — BEOGRAD 12: Napoved časa in reproducirana glasba. — 12.30: Gospodarske in borzne vesti. — 12.45: Koncert tria. — 13.15: Poročila. — 17: Andersenova pravljica »Majka«. — 17.30: Čitanje. — 20: Predavanje. — 21: Poročila. — 21.10: Parodije. — 22.20: Večer Šubertovih pesmi. — PRAGA 19: Prenos iz nar. gledališča: Webrova opera »Čarostrelec«. — 21.30: Prenos koncerta iz Brna. — BRNO 17.45: Koncert arij in pesmi. — 19: Prenos opere iz Prage. — 21.30: Koncert godbe na pihala. — VARŠAVA 17.55: Koncert slovanske glasbe. — 20.15: Večerni koncert orkestra in solistov. — 21.30: Klavirski koncert iz Poznanja. — 22.30: Godbe za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Koncert kvarteta. — 20.05: Koncert na dveh klavirjih. — 20.35: Bolgarske narodne pesmi. — 21.15: Poljuden večerni koncert orkestra. — BERLIN 17: Popoldanski koncert orkestra. — 20.30: Zabaven večer. — 21.30: Sodobno pesništvo. — FRANKFURT 16.15: Prenos koncerta iz Stuttgarta. — 20: Koncert lahke godbe. — 21.45: Koncert moderne komorne glasbe. — LANGENBERG 17.45: Kavalerijska glasba. — 20.30: Večerni koncert orkestra. — Lahka godba. — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 20: Zabaven večer. — TOULOUSE 21.30: Večerni koncert orkestra. — 22: Koncert. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert terceta. — 12: Koncert ciganske godbe. — 17.40: Popoldanski koncert lahke glasbe. — 20.30: Prenos koncerta s konservatorija. — 22.30: Reproducirana glasba. — LONDON 19.45: Händlove klavirske skladbe. — 20.15: Lahka godba. — 21.15: Klavirski koncert. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 20.45: Simfoničen koncert. — STOCKHOLM 18.30: Godba na harmoniko. — 20: Simfoničen koncert. — 21.45: Moderna godba za ples.

Četrtek, 18. aprila.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa in reproducirana glasba. — 13.30: Borzne vesti. — 17: Jonny - Jazzband. — 18.30: Predavanje iz rastlinstva. — 19: Češčina. — 19.30: Prenos iz gledališča: — Mozartova opera »Čarobna piščal«. — 22: Poročila in napoved časa. — ZAGREB 13.15: Reproducirana glasba. — 17.30: Popoldanski koncert ruskega orkestra balalajk. — 19.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — 21.40: Koncert lahke godbe. — Beograd 12: Napoved časa in reproducirana glasba. — 12.30: Gospodarske in borzne vesti. — 12.45: Reproducirana glasba. — 13.15: Poročila. — 20: Predavanje. — 20.30: Poljuden pevski večer. — 21.20: Poročila. — 22: Koncert radio-kvarteta. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.30: Simfoničen koncert. (Mozart, Wagner, Beethoven, Liszt). — 22.20: Reproducirana glasba. — BRNO 16.45: Pevski koncert. — 19.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — VARŠAVA 17.55: Koncert komorne glasbe. — 20: Koncert vojaške godbe. — 22.20: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Koncert kvarteta. — 18: Iz fonografskega arhiva. — 20.05: Orkestralen koncert: odlomki iz oper. — Lahka godba. — BERLIN 17: Madrigali. — Klavirski koncert. — 20: Meyerbeerjeva opera »Afričanka«. — Godba za ples. — FRANKFURT 16.35: Odlomki iz klasičnih operet. — 20.15: Koncert Zikovega kvarteta. — 21.15: Večer nasprotstev. — LANGENBERG 17.45: Večerni koncert orkestra. — 20: Nesmrtni glas Carusov: Napuljske narodne pesmi. — 21: Mešan večer. — Koncert lahke godbe. — STUTTGART 16.35: Prenos koncerta iz Frankfurta. — 20.15: Prenos programa iz Frankfurta. — TOULOUSE 21.30: Koncert vojaške godbe. — 22: Pevski večer. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.40: Madžarske pesmi. — 20: Dramski večer. — 22.30: Koncert vojaške godbe. — LONDON 19.15: Händlove klavirske sonate. — 20.15: Lahka goddba. — 20.45: Klavirski koncert. — 21: Simoničen koncert kr. filharmonije. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.45: Odlomki iz italijanskih oper.

Ure za birmo

zlatnina, srebrnina, poročna darila za neveste in ženine

F. Čuden

Ljubljana, Prešernova 1

Otvoril sem

drogerijo, parfumerijo ter oblastveno dovoljeno prodajo strupov.

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 19

V zalogi bom imel vedno vse predmete, ki spadajo v te stroke. Zlasti opozarjam, da bom v svoji trgovini na drobno prodajal v najmanjših količinah predvsem razne parfumerijske specijalitete. — Strankam na željo dostavljam tudi na dom.

Za obilen poset se priporoča

ALOJZIJ FLORJANČIČ.

G. Th. Rotman:

Gospod Kozamurnik in njegov avtomobil

11.

Toda dosegla je baš nasprotno, nego je nameravala: siromak je zdaj res podivjal od bolečine in v svojem obupu zgrabil za dežnik, da bi si z njim zakril opečeni nos.

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek Jutra, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vse pristojbine je uplačati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčajo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—

Izročila, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. — Najmanjši znesek Din 10·— Pristojbina za šifro Din 5·—

Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov je plačati posebno pristojbino Din 2.—. Za naslove kličite telef. štev. 3492, 2492 ter ekspozituro v Šiški telef. štev. 3203.

Službo dobi

Posredovalnica Mrak v Ljubljani
nujno potrebuje natakarice in služkinje. 10266

Retušerja (ko)
sposobnega za fino retušo iščem za delo izven hiše (tudi ob prostem času) — proti dobremu plačilu — pozneje tudi stalno namestitev. Oferte na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Retušer«. 10286

Dekle
zmožno nemščine, dobi službo na deželi k dveletnemu fantku. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Nemščina — takoj«. 10289

Žensko osobje
kuharice, sobarice, dekleta za vse, prodajalke, natakarice in uradnice najhitreje namešča v Beogradu in v provinci Zavod za namještenja Vase Carapića 6 — Beograd. 10273

Prodajalko
popolnoma verzirano v manufakturni stroki sprejmem takoj Oziram se samo na prvovrstno moč. — Ponudbe na poštni predal 25, Kranj. 10264

Jamski paznik
z rudarsko šolo in najmanj dveletno pazniško prakso, dobi takoj službo. Reflektant ne sme biti čez 30 let star. Prosto stanovanje, kurjava in razsvetljava na razpolago. Začetni skupni mesečni dohodki razen naturalij 1400 Din. Prošnje s spričevali o zahtevani sposobnosti na oglasni oddelek »Jutra« pod »Paznik«. 10260

Frizerski pomočnik
vsestransko verziran v postrežbi dam, dobi stalno mesto v Ljubljani s 1. majem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Spreten onduler«. 10297

Elektrotehnika
ali električarja, dobro verzirana v galvanoplastiki sprejme takoj veliko industrijalno podjetje v Zagrebu. Ponudbe na Interreklam, d. d., Zagreb — Marovska 28 pod »Električar 288-35«. 10155

Voznika
poštenega, pridnega za razvažanje sodavice sprejmem. Prednost ima tisti, kateri je že bil pri tej obrti. Ponudbe na oglas. oddel. »Jutra« pod »Voznik«. 10.140

2 čevlj. pomočnika
za eksportno delo takoj sprejmem Rozman Ivan, Primskovo pri Kranju. 10055

Absolvent
srednje tehnične šole, ki ima veselje do trgovine, dobi mesto v tehnični trgovini v Beogradu. Lastnoročne pismene ponudbe z referencami je nasloviti pod »Agilen 55« na oglasni oddelek »Jutra«. 9663

Učenca
ki je z dobrim uspehom končal osemrazr. osnovno šolo, poštenega in krepkega, ki ima veselje do trgovine, sprejme takoj Vinko Savnik, manufaktura in galanterija, Radovljica. 9520

Pekovski pomočnik
z dobro kvalifikacijo, predpogoj dober prvi tenorist, dobi mesto. Ponudbe na poštni predal 290, Ljubljana. 10227

Kovaškega vajenca
z vso oskrbo v hiši sprejme Švegelj Franc, Goriče, p. Golnik. 10196

Kontoristinjo
vešto srbohrvaščine, knjigovodstva, korespondence in strojepisja, sprejmem. Služba stalna, plemenite ponudbe na Ivan Prešern, tovarna čevljev, Kranj. 10209

2 mizar. pomočnika
dobro izurjena, z dežele, vojaščine prosta, ter

dva stolarja
sprejme Stolarna v Sodražici, Dolenjesko. 10181

Sodavičar. učenca
nad 17 let starega razumnega in poštenega mladeniča, vajenega konj — sprejmem na deželi, proti mesečni plači. Ponudbe na oglas oddelek »Jutra« pod »Sodavičarna na Dolenjskem«. 10180

Učenko
sprejmem v manufakturno in galanterijsko trgovino na deželi. Ozira se le na tisto, ki ima res veselje do trgovine in pošteno — Nastopiti je takoj. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Takoj šen nastop«. 9999

Preddelavca
sposobnega za tovarniško pekarno in prvovrstnega

vrtnarja za sočivje
sprejme večje industrijsko podjetje. Samo sposobni in izurjeni z večletnimi spričevali naj pošljejo svoje ponudbe z navedbo plačilnih pogojev in dneva nastopa na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Predelavec«. 10.000

Vajenca
pridnega in poštenega — s hrano, stanovanjem in perilom v hiši, drugo po dogovoru, sprejmem za pekovsko obrt. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 9994

Občin. stražnik
Mestna občina Škofja Loka razpisuje službo občinskega stražnika. Pogoji so razvidni vsak dan od 8.—12. ure v občinski pisarni — Prošnje je vlagati do 1. maja t. l. — Mestno županstvo. 9993

Pek. delovodja
zmožnega vseh del, posebno pri peči, iščem. Predpogoj je treznost. — Vse drugo po dogovoru. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »7540«. 9899

Slaščičar. mojstra
zmožnega v vodstvu slaščičarne in z recepti sprejmem takoj. Vsi pogoji po dogovoru. Ponudbe je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »4075«. 9898

Učenko
v čivalnico perila sprejme Jos. Lenard, Dunajska c. št. 20. 10309

Šivilja
sprejme spretno pomočnico — ne začetnico. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10305

Čevljar. pomočnika
za šivana dela, sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10313

Praktikantinjo
strojepisko, slov. in nemško korespondentko sprejmemo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Nastop takoj 85«. 10336

Postrežnico
pridno in pošteno sprejmem dnevno od 7. zjutraj do 3. ure popoldne. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 10332

Zaslužek

Zastopnike
iščem za zelo dober predmet. Dnevni zaslužek do 500 Din. Prepričajte se, da Vam tvrdka M. Rajačić, Zagreb, Ilica 47/III daje najboljši in siguren zaslužek. Za odgovor priložite znamko za 1 Din. 10039

Zastopnika
proti proviziji, za Slovenijo in Hrvatsko išče tovarna usnja. Agilni prosilci, ki so pri strankah že uvedeni, e samo prvovrstnimi referencami imajo prednost. Naslov pove podružnica »Jutra« v Mariboru 10329

Pouk

Francoščino, italijanščino in nemščino
poučuje uspešno profesor. Prevzame instrukcije za grški in latinski jezik proti zmernemu honorarju. Ponudbe pod »uspeh« na oglas. oddel. »Jutra«. 10211

Francoščino
kakor tudi vse srednješolske predmete poučuje najuspešneje tehničar pariške fakultete. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Ultra rapide«. 10202

Francoščino in nemščino
poučujem po ugodni ceni. Stari trg št. 3/II, desno. 10324

Dvomesečni tečaj
nemščine, francoščine, italijanščine in angleščine od profesorjev dotičnih dežel. Tudi jezikovne inštrukcije za šolo. Vpisovanje in pojasnila vsak dan v knjigarni Bamberg, Miklošičeva cesta 16. 10326

Službe išče

Šivilja
dobro vajena moškega dela, pridna in poštena, išče mesto pri krojaču. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 10.274

Korespondent
za slov., nemški in srbohrvatski jezik, dober stenograf in strojepisec, z daljšo prakso, želi premeniti mesto. Dopise na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Stenograf«. 10284

Gospodična
stara 24 let, trg. naobražena, zmožna vseh pisarniških in hišnih del, želi primernega mesta. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Karkoli«. 10265

Pomočnik
sedlarski in tapetniški, išče službo za takojšnji ali poznejši nastop. — Josip Luznar, Železniki št. 31 nad Škofjo Loko. 10.143

Prodajalka
mešane stroke, spretna in zanesljiva, želi spremeniti službo s 1. majem ali kesneje. Dopise na poštni predal št. 2, Šmartno ob Paki 10082

Službo vzgojiteljice
išče učiteljska abiturijentinja, ki želi nastopiti takoj ali 1. majnika. Zna opravljati vsa hišna dela. Več po dogovoru. Dopise na ogl. oddel. »Jutra« pod »Poštenost«. 10160

Boljša gdč.
simpatična, išče mesto blagajničarke ali karkoli primernega. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Hitra pomoč«. 10314

Prvovrstna ter zanesljiva

komercijalna moč
preizkušen in samostojen delavec, glavni knjigovodja bilanclst, vešč hrvatskega, nemškega in italijanskega jezika, z dolgoletno industrijsko in trgovsko prakso, spreten v vseh pisarniških poslih, išče primerno namestitev. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Routine«. 10317

Pisarniško službo
išče mlad primorski rojak, vešč vseh pisarniških poslov. V bedi je zaslužka nujno potreben. Ponudbe pod »H. F.« na oglasni oddelek »Jutra«. ur

Pisarniška moč
ali instruktor angleščine, mlad, inteligenten, z 10-letnimi študijami, 5 let v angleški deželi, ki zna perfektno angleško, z dobrimi spričevali in malim kapitalom, išče službo. Ponudbe pod »Busy« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 10330

Prodaje

Vagon lanišča
naprodaj. Ponudbe s ceno na: Postružin, Videm-Krško. 10285

Juka
izredno velika, lepa, dekorativna, radi pomanjkanja prostora ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10278

Jajca za valjenje
čistoplemenskih rdečih Rhodelancev, najboljše kokoši za domačo korist, po 4 Din jajce prodaja Amalija Lottspeich — Rimske Toplice 10277

Lončeno peč
poceni proda Vilhar, Sv. Petra c. 36. 10118

Sadike
trileti pevovrstnih šparglnov, španski bezeg in jesenske temnomodre astre naprodaj v Nunski ul. 3. 10021

Puhasto perje
razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg po Din 38 kg. — Izkoristite priliko, dokler traja zaloga. — L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja. 189

Dvetonski avto
Austro Fiat, 45 k. s., s priklopnim vozom, z deloma novimi, deloma malo rabljenimi polnimi gumiji, skupna nakladalna teža do 5000 kg, vse v najboljšem stanju, za takojšnje obratovanje, komplet naprava

za izdelovanje olja
posebno fino urejen mlin, 10 stop in 8 lesenih stiskalnic, vse skupaj ali posamezno,

voz z diro
na vzmetih in oljnatih osem, za težo do 2500 kg in malo rabljen, kot nov

elektromotor
6 k. s., vrtilni tok, na vozičku zelo ugodno naprodaj. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 9841

Prešani ocvirki
po Din 3 kg se dobivajo v skladišču tvrdke Evald Popović, Ljubljana, Cesta v Mestni log 15. 9764

Otroški vozliček
športni, poceni naprodaj na Cankarjevem nabrežju 3/III 10304

Otroška posteljica
kompletna, dobro ohranjena za 400 Din naprodaj v Šiški, Podlimbarska 37/p, kolonija Bajtar. 10318

Radio

Radio - aparat
4 cevni prvovrsten, s zvočnikom in 3 cevni, kompleten, z Amplion zvočnikom in več prvovrstnih slušalk ugodno prodam. Sprejemata oba vse evropejske postaje v zvočniku. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 9924

Detektor
radio-aparat z 2 para slušalk, zelo ugodno naprodaj v Sp. Šiški, Gubčeva ulica 15/II — vrata 6. 10338

Motorna vozila

Motorno kolo
»Ariel« supersport, 500 ccm v brezhibnem stanju ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 10115

»Ford« avto
tipe 27, dobro ohranjen, s kompletnim orodjem in malo rabljeno pnevmatiko po nizki ceni naprodaj. — Na ogled v garaži Stupica — Slomškova ulica. 10276

Motorno kolo
s prikolico, znamke Ariel zaradi odpotovanja naprodaj na Dunajski cesti — »Jugoavto«. 10299

Motorno kolo
James 200 ccm uživa povsod največji sloves in priznanje. Cena 10.600 Din. — Obrnite se na Generalno zastopstvo, Ljubljana, Vegova ulica 8. Express d. z o. z. 10.147

Avto
šesteosedežen, zaprt vozu (limuzina) popolnoma urejen stroj, v zelo dobrem stanju prodam. Pripraven za taksi, hotel, letovišče. — Ponudbe na oglas oddelek »Jutra« pod šifro »Ugoden slučaj«. 10086

»Ford« avto
novejše tipe, komaj 16.000 km vožen, naprodaj za 15.000 Din, event. proti odplačilu na obroke. Pojasnila daje Stanko Vesenjak, avtotaksi, Ptuj — Slovenski trg. 10163

Harley-Davidson
350 ccm, model 28, kompletno opremljen, elektr. luč, tahometer itd., z orig. socius-sedežem, nekaj čez 3000 km vožen, ugodno naprodaj. Na ogled v garaži »Lojze«, Miklošičeva cesta. 9796

Le »Jutru« vedno zvest ostani,
potrebo vsako v njem oznani!
Zadrega mala al' velika
v oglasih najde tolažnika.

Kolesa

Žensko kolo
dobro ohranjeno prodam za 890 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10291

Damsko kolo
poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10315

Dragocenosti

Starinsko uro
proda J. Kavčič, Puharjeva ulica 12. 10205

Kupim

Note
pesmi slovenskih skladateljev, dobro ohranjene kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Krog a kredo«. 10302

Registrir. blagajno
dobro ohranjeno kupim iz druge roke. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Registrirna«. 10083

Otroški vozliček
dobro ohranjen kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vozliček 28«. 10310

Kapital

Dam večjo vsoto
posojila ali nagrade tistemu, ki mi preskrbi mesto kontorista. Dopise na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Poseglo 82«. 10283

Družabnika (co)
za lukrativno podjetje organiziranja administracije v trgovini in industriji — iščem. Sodelovanje ni pogoj! Potreben kapital do 200.000 Din, ki je dobro zavarovan. — Ponudbe na poštni predal 246. 10295

Dobrega mizarja
če mogoče znanega z dobrimi odjemalci in s kapitalom od 20.000 Din naprej sprejmem v strojno mizarstvo na deželi. — M. Pirih, strojno mizarstvo v Vlašnji gori. 10294

Posest

Posestvo
z vpeljano špecerijsko trgovino, takoj prostim stanovanjem in event. tudi z gostilniško koncesijo prodam. Posredovalci izključeni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10288

Kupim hišo
v sredini Ljubljane, najraje manjšo za ca 200.000 Din. Ponudbe z natančnim opisom na naslov: »Union«, Ilica 104, Zagreb. 9622

Lokali

Brivnico
v lepem trgu oddam v najem ali prodam na odplačevanje. — Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 10246

2—3 lokale
primerne za trgovino kako obrt in stanovanje, v večjem industrijskem kraju na Gorenjskem oddam s 1. majem 1929 v najem tistemu, ki mi plača najemnino za 3 leta naprej. Potreben kapital 35.000—40.000 Din. Ogled in dogovor na licu mesta. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 10267

Več prostorov
primernih za skladišča na debelo in pisarne, v sredini mesta Ljubljane iščem. Pogoj je dolgoletna pogodba. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »X Y Zagreb«. 10263

Prostor za delavnico
1—2 sobi, za izdelovanje kosmet. predmetov iščem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Čisto delo«. 10307

Prostor ali lokal
za čevljarsko delavnico, v sredini mesta iščem za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Čevljarski mojster«. 10337

Pisarno
2—4 prostorov, oddam takoj sredi mesta. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Prometni kraje«. 10334

V najem

Vodo za ribolov
(na trnek) iščem v najem, ozir. udeležbo pri najemnini. — Dobrinin, Ljubljana, Nunska ulica 17. 10275

Pekarijo
vzamem v najem, event. tudi kupim. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9917

Vrt in skladišče
pripravno za delavnico oddam v najem. Delniška tiskarna, Kolodvorska ul. 23 9870

Manjšo trgovino
z mešanim blagom ali kaj sličnega vzamem v najem v Celju. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Trgovina«. 10320

Pridelki

Sladko seno in deteljo
lucerno, vse lepo sušeno ter slamo za steljo proda Vinko Rozman, Kodeljevo št. 314. 10280

Gorskega sena
prodam 10 vagonov po 120 franko vagon na Hrvaškem ter kupim vsako množino

bukovih drv
Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Seno-drva«. 10258

Ajdovo moko
po 5 Din, fin zdrob iz argentinske koruze po Din 4.30, fino moko št. 0 iz banaške pšenice po Din 4.30 razpošilja od 25 kg naprej Pavel Sedej, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko 10254

Štajersko čebulo in semenski fižol
nudi najceneje Franc Majdič, Kranj. 9595

Les

Jamskega lesa
kupimo vsako količino. — Ponudbe z navedbo cene, količine in kvalitete za takojšnjo dobavo franko vagon slovenskih postaj na Sentjanški premogovnik And. Jakil d. d., Krmelj na Dolenjskem. 10259

Stanovanja

Stanovanje
3 sob, najraje v sredini mesta išče mirna stranka (5 odraslih oseb) za 1. avgust. Želi se enažno, čisto in svetlo stanovanje, najraje parketirano in s kopalnico. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Trajna stranka« 10287

Stanovanje
obstoječe iz sobe, kuhinje in kleti, pol ure oddaljeno od mesta oddam s 1. majem za 380 Din. — Ignac Marn, Obrije 19, p. Moste pri Ljubljani. 10282

Stanovanje
sobe in kuhinje v pritličju oddam v Zg. Šiški, Celovška cesta 152. 10300

Stanovanje
4 velikih sob, kuhinje, kopalnice in vseh pritiklin oddam takoj ali pozneje za 1000 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9533

Lepo stanovanje
2 sob, kabineta, kuhinje in pritiklin, v podpritličju, z velikim dobičkonosnim vrtom oddam s 1. junijem rodbini brez ali z odraslimi otroci. — Ponudbe pod »Suho in solnčno« na ogl. oddelek »Jutra«, kjer se izve tudi cena. 10178

V Kokri
v svoji vili oddam čez poletje nekaj sob s kuhinjo v najem. — Več pove lastnik dr. Globočnik v Kranju. 10007

Stanovanje
1—2 sob, ki je lahko tudi na periferiji, iščem. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Suho stanovanje«. 9912

Stanovanje
2 sob, kuhinje, kopalnice in ostalih pritiklin išče mirna stranka brez otrok. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mirna stranka 240«. 10306

Miren zakonski par brez otrok
išče stanovanje dveh sob s pritiklinami, po možnosti v sredini mesta. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prazna soba«. 10189

Sobo
s separatnim vhodom išče gospod. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Soba 1. maj«. 10303

Prazno sobo
event. s kuhinjo iščem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Takoj 44«. 10316

Lepo sobo
takoj oddam 1—2 boljšima osebama na Zrinjskega c. št. 6/II. levo. 10323

Pisalni stroji

Pisalni stroj
»Underwood«, dobro ohranjen naprodaj na Sv. Petra nasipu 43. 10311

Dopisi

Simpatičen gospod
idealist, kateremu razmere dopuščajo, da si izbira družico po srcu, išče simpatično mladenko, v svrho skupnega življenja. Dopise če mogoče s sliko na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Poezija ljubezni«. 10253

Dobra prijatelja 473
Gospodična, prosim dvignite pismo v upravi. 10271

»Zvezda« Š.
Prosim, drugič dvigni pismo v upravi »Jutra« Celje pod šifro Mošč. . . . 10262

Upanje
Čakam v sredo ob pol 8. uri na določenem mestu. Pridi Fortuna. 10296

Glasbila

Gramofon
avtomatičen, velik, pripraven za gostilno ali restavracijo ter 24 prvovrstnih plošč prodam za 2000 Din. — Istotako poceni prodam dobro ohranjen avtomat »Klepetar« z dvema valjačema, igra po 7 komadov, pripraven tudi za ples. — Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 10268

Pianino
dobro ohranjen proda I. Zemva, Bled 2. 10256

Kratek klavir
radi selitve po ugodni ceni naprodaj. Poizve se v četrtek od 18. do 19. ure in nedeljo med 11. in 12. uro v Štepanji vasi št. 69 (društvena soba). 10319

Stroji

Dynamo
enakosmerni tok, rabljen, v dobrem stanju, 220 Volt 8—10 K Watt, s stikalno tablo kupim. Ponudbe na naslov: Parna strugarna, Jevrema Pianojevića, Ušće-Kraljevo, Srbija. 10167

Elektromotor
skoraj nov, 4 ks, 380/220 voltov, Fabrikat A. E. G., z vsemi pritiklinami ugodno prodam. Ponudbe na Franjo Kalan, Celje. 9916

Obrt

Svilene senčnike
po naročilu izdelujem na Sv. Petra cesti 77. 10292

Stavbno in pohištveno delo
prevzame po jako ugodni ceni in prvovrstni izvršitvi Matej Pirih, strojno mizarstvo Višnja gora. 10293

Ž i m o
cvilih in druge potrebščine kupujte vedno samo pri strokovnjaku

Rudolf Sever
tapetništvo, Marijin trg 2, ki vas najbolje in najcenejše postreže. I

Kožuhe
sprejme v poletno shrambo ter izvrši popravila istih v letnem času za polovično ceno tvrdka L. Rot, Ljubljana, Mestni trg št. 9 9686

Dražbe

Prostovoljna javna dražba
K posestvu pod vlož. št. 9 kat. obč. Trnovsko predmestje, Pavle Marsić v Ljubljani, Cerkvena ulica št. 5 in drugov spadajoče parcele št. 948, 1285/2 in 1538, travniki, se bodo prodajale na prostovoljni javni dražbi v petek, dne 19. aprila t. l. dopoldne ob 10. uri v pisarni notarja Hudovernika v Ljubljani, kot sodnega komisarja. Natančno se pozive istotam 9725

Perfektno stenografin'o in strojepisko

s popolnim znanjem srbo-hrvatskega in italijanskega jezika sprejme velika tovarna v Dalmaciji pod ugodnimi pogoji. 5335

Ponudbe na poštni predal 167, Ljubljana.

Pogrebni zavod J. Gajšek, Vodmat-Ljubljana.

Žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljeni soprog oz. oče, stari oče, tast in stric, gospod

Ivan Železnikar

strojnik Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani,

dne 15. aprila ob 8. uri zvečer po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v sredo, dne 17. aprila ob 3. uri pop. iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k sv. Križu.

V Ljubljani, dne 16. aprila 1929.

ŽALUJOČI OSTALI.

Michel Zévaco: 102

V kremplijih inkvizicije

Zgodovinski roman.

Ali jo je bil Francoz vobče opazil? Težko da! Tistih nekaj prijaznih besed, ki jih je bil privoščil Juani, je bilo samo davek njegove vljudnosti, zakaj gospod de Pardaillan je bi tako dober in tako malo ošaben. A blazno je bilo graditi na te prijaznosti kako upanje. Razumela je, da bo morala ostati njena ljubezen vekomaj samo ponižna in zaničevana... kakor Chicova ljubezen do nje.

V obupu nad svojim brezmejnim gorjem se je zdajci zavedela, kolikšna mora biti Chicova bol, ko je vendar nasproti njej v enakem položaju kakor ona nasproti tujcu, in kako okrutno je ravnala z njim, ne da bi to čutila in hotela. S silnim naporom volje, ki je pokazal vso dobroto njenega srca, se je nasmehnila pritlikavcu in rekla kakor v šali:

»Pripelji mi ga živega, to je vse, kar hočem od tebe. Vem, da se razen tega ne morem ničesar nadejati. Gospod de Pardaillan se bo vrnil v svojo deželo, jaz pa se bom potolažila in ga po malem pozabila.«

Ko je tako poizkusila popraviti zlo, ki ga je bila zakrivila, je hotela storiti še več.

»Ti mi ostaneš, moj dobri Chico,« je dejala s hlimbo, ki je bila tako polna sočutja s pritlikavcem, da je skoro že mejila ob odkritosrčnost, »in rada te bom imela... Nihče ne zasluži tega bolj od tebe.«

To upanje, ki ga je zbudila v njem, čeprav mu sama ni verjela, ji je napolnilo dušo z radostjo. Da bi ga storila še srečnejšega, se je sklonila k njemu in ga poljubila na čelo:

»Idi, Chico. Stori, kar le moreš. Med tem, ko te bom čakala, se bom skušala nekoliko odpočiti.«

XXIV.

Pritlikavčeve nadaljne prigode.

Pritlikavec je odšel s pobešeno glavo, zatopljen v misli, ki mu jih je bila duša polna. Bal se ni ničesar; vsi seviljski prosjaki, potepuhi in rokomavhi so predobro poznali Chica, da bi mu bil mogel kdorkoli izmed njih storiti kaj žalega. Bal se je kvečjemu tega, da ne bi srečal nočne straže.

A večja od strahu je bila njegova zadrega. Obljubil je bil Juani, da ji privede viteza de Pardaillana, svojega srečnega tekmeca, o katerem je bil trdno uverjen, da je mrtev, ubit po Favsti in njenih ljudeh!

»Res treba mi je bilo obljubljati, da pojdem ponj!« je godrnjal gredoč. »Kaj mi je zdaj storiti? Ob tej uri se Francozovo truplo gotovo že prevrača po Guadalquivirju — in prav se mu godi! Zakaj je pa prišel in mi ukral Juanino srce?«

Ko je dal tako duška svoji ljubosumnosti, so postale njegove misli bolj stvarne.

»Saj nisem neumen!« je nadaljeval sam pri sebi. »Vedel sem, da čakajo tam, kakor sem ga peljal, Centurion in njegovi ljudje v zasedi. Ako ga don Cesar ni našel, je to znamenje, da so ga ubili in vrgli truplo v reko. To je kakor enkrat ena.«

Tedajci pa je pomislil.

»Razen če so zaprli Francoza v katero izmed skritih kleti, ki jih je polno pod hišo. Nekaj jih poznam, a ne vseh. In če so ga zaprli, s kakšnim namenom so to storili? Kdo ve, ali ga ne mislijo čez nekaj dni izpustiti?«

Ta misel se mu je zazdela neumna. Skomignil je z rameni in povzel:

»Ne! Princesa ga ni zvabila k sebi z namenom, da bi mu vrnila prostost. In če bi bil jaz tako neumen, da bi jo šel prosit zanj, bi me poslala za njim, to bi bil ves moj dobiček. Ne, k njej ne pojdem.«

Obstal je in spet pomislil.

»Toda Juani sem dal besedo. Kaj naj tedaj storim? Ali naj preiščem kleti, kolikor jih poznam?... In kaj, če se zgodi, da najdem Francoza živega? Mar naj ga primem za roko in ga peljem k svoji gospici?... Jaz?... Ali je to mogoče? Še velik mož ne bi imel tega poguma, nikar že jaz, ki sem tako majhen in šibak... Ne, to je krivično! Tudi jaz sem človek, ne svetnik!«

A to modrovanje ga ni prepričalo.

»Mož sem in bogat sem zdaj in tudi na oko nisem napačen, kakor pravijo. Zakaj me ženska ne bi marala? Če bi me Juana hotela, bi jo storil najsrečnejšo ženo na svetu. Tolikanj bi jo razvajal in miloval! Da, ali — majhen sem. Nihče me ne mara in ona me ne mara nič bolj od drugih ljudi. Vsi bi se ji smejali, če bi imela pritlikavca za moža... In po tem takem? Ali sem res obsojen, da ne bom nikoli poznal ljubezni? In da ne bom imel nikoli svojega ognjišča? Dobro, naj bo! Toda moja gospica naj mi ostane, kar mi je bila doslej. Vsaj tega naj ne zahteva od mene, da ji sam pripeljem ljubimca. Ne, to bi bilo preveč! Tega ne morem!«

Tako govoreč si je pritisnil pešćice na oči, kakor bi si hotel skriti privid Juane v naročju drugega moža. In spet se je nadaljevala borba v njegovi izmučeni duši:

KOLYNOS pasta je od najboljših najboljša, od najcenejših najcenejša, a vrh vsega zelo ekonomična.

1 cm KOLYNOSA na suhi ščetkici zadostuje. Poskusite, pa se boste uverili, da je

KOLYNOS

najboljša pasta za zobe.

Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Moka „Slavija"

ni nikaka patent-moka, ali proizvaja se iz najboljše baške in sremske pšenice po strogo higijenskih predpisih z najmodernejšimi stroji ter kolikor po lepem tipu toliko po izvrstni kvaliteti nadkriljuje vsako drugo.

Konsumenti pravijo

da boljše ni v SHS.

V Vašem interesu je, da zahtevate takoj vzorce ter naročite magari najmanjšo količino za poskušnjo, da se uverite o kvaliteti. Kdor Slavija moko enkrat poskusi, ta druge ne vporablja.

Naše geslo je: Izvrstna kvaliteta, a povoljne cene. 5331

»SLAVIJA« mlin — Vukovar — Srijem

Prešernova ulica 4
poleg Frančiškanske cerkve

H. Suttner

Ljubljana 4

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Birmanska darila

Birmanske ure za dečke od Din 49.60 naprej
Birmanske zapestne ure od Din 98.— naprej
Srebrne vratne verižice (Colliers) od Din 20.— naprej
Zlate vratne verižice (Colliers) od Din 85.— naprej

Na mnogobrojne želje

naših klijentov objavljamo vsako sredo zahvalnice o Figolu.

P. n.
lekarna dr. SEMELIČ, Dubrovnik 2.

Prosim Vas, da mi pošljete zopet 7 steklenic Vašega zdravila Figol, ki je name jako dobro deloval. Zadnji pot sem naročil 3 steklenice, od katerih sem dosedaj porabil eno in pol steklenice in se sedaj počutim popolnoma zdrav na želodcu in črevesni prebavi, na kateri sem trpel že 3 leta neprestano. Lečil sem se na več načinov, pa mi to ni nič pomagalo, a Vaš Figol je za mene edini lek, katerega bom vedno še naročal, a istotako tudi drugim priporočal.

S spoštovanjem

Mesarič Josef v. Pečke.
Makole pri Poljčanah,
23. aprila 1928.

Razen za gori navedeno bolezen je Figol sigurno zdravilo pri neurejenih prebavilih, t. j. želodcu in črevah ter z njimi v zvezi bolezni ledvic, jeter, glavobola, brezspanja in hemeroidov. Figol proizvaja in razpošilja proti povzetju lekarna dr. Semelić, v Dubrovniku 2.

Cena: 3 steklenicam 105 Din, 8 steklenic 245 Din, 1 poskusni steklenici 40 Din

Prisilna dražba nepremičnin iz konkurzne mase A. Kajfeža v Kočevju

se bo vršila:

1. 20. aprila 1929 ob 9. uri v občinskem uradu Gotenica,
2. 22. aprila 1929 ob 10. uri pri okrajnem sodišču v Kočevju,
3. 23. aprila 1929 ob ½9. uri v občinskem uradu v Maligori,
4. 24. aprila 1929 ob ½9. uri v občinskem uradu v Maligori,
5. 25. aprila 1929 ob 9. uri pri okrajnem sodišču v Kočevju,
6. 26. aprila 1929 ob 9. uri pri okrajnem sodišču v Kočevju,
7. 27. aprila 1929 ob 9. uri pri okrajnem sodišču v Kočevju,
8. 29. aprila 1929 ob 9. uri pri okrajnem sodišču v Kočevju,
9. 30. aprila 1929 ob 9. uri pri okrajnem sodišču v Kočevju,
10. 1. maja 1929 ob 9. uri pri okrajnem sodišču v Kočevju,
11. 2. maja 1929 ob 9. uri pri okrajnem sodišču v Kočevju.

Dražbene pogoje in vse druge podrobnejše podatke je mogoče vpogledati v pisarni okrajnega sodišča v Kočevju, okrajnega sodišča v Ribnici, konkurzne uprave v Kočevju, pri Mestni hranilnici ljubljanski v Ljubljani in pri občinskih uradih v sodnih okrajih Kočevje in Ribnica. 5272

Strešna opeka

patent BOHN VINKOVCI za topnik
„MATERIJAL" d. z o. z., Dunajska c. 36.

Prodamo

rudniško MOTOVILO (haspel) ter PARNO LOKOMOBILO 10 PS — Poizve se Miklošičeva cesta štev. 15/I. 5308

Vsem uradom, zlasti občinskim, sodnim in žandarmerijskim priporočamo

Zakon o posesti in nošnji orožja

pravilnik k temu zakonu, pravilnik o izdelavi in prodaji orožja in komentarji k njim, v izdaji dr. OT PIRKMAJERJA

Vezana knjiga velja s poštnino vred Din 67.50 ter se dobi v knjigarni

Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54, v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

VI. Osješki velesejem in Gospodarska izložba

od 4. do 12. maja 1929.

Posetniki potujejo z železnico in parobrodom za polovično ceno.

Blago, namenjeno za razstavo, uživa 50% popusta od normalne tarife.

Legitimacije za potovanje za polovično ceno dobijo se v vseh, tudi malih mestih, pri denarnih zavodih, občinah, železniških postajah in trgovcih. 5 10 a

5 CHEVROLET, rablj. osebnih avtomobilov, v ceni od Din 20.000.— do Din 35.000.— 5247

OAKLAND, 50 HP, 6 cil., 5-sedežni, odprti,	» 38.000.—
FIAT, 501 Sport, 4sedežni, nove gume, nova streha in novo DUCO ličan,	» 32.000.—
ROLAND PILLAIN, 35 HP, 4 cil., 4sedežni sport touring	» 35.000.—
ANSALDO, 35 HP, 4 cil., 4sedežni odprti,	» 40.000.—
ANSALDO, 35 HP, 4 cil., 6sedežni odprti,	» 50.000.—
ITALA, 24 HP, 4sedežni,	» 32.000.—
PEUGEOT, 24 HP, 4sedežni, s spremenljivo karoserijo kot tovorni ali kot osebni	» 27.000.—
PEUGEOT, 4-15 HP, mali poltovorni, dvosedežni, z novo pnevmatiko,	» 19.000.—
PEUGEOT, 30 HP, mala 4sedežna sportna tipa	» 30.000.—
CITROEN, 24 HP, 4sedežni, v dobrem stanju	» 25.000.—
AUSTRO FIAT, 35 HP, 4 cil., 6sedežni,	» 15.000.—
AUSTRO DAIMLER, z dvojno karoserijo, zaprto in odprto, 6sedežni, 65 HP, 6 cil.,	» 45.000.—
S. A. M., sportni dvosedežni, 30 HP, 4 cil.,	» 20.000.—
RENAULT OMNIBUS, 16sedežni, model 1928, 35 HP	» 52.000.—

Vozovi v vozovno pripravnem stanju, z deloma že plačanimi taksami za letošnje leto.

Informacije daje:

V. & M. Barešič & Co., Ljubljana

DUNAJSKA CESTA 12,

glavno zastopstvo CHEVROLET avtomobilov

Bukova in hrastova drva

suha in polsuha eventualno tudi same okroglice.
Kupim za dobavo junij — julij — avgust vsako množino. 52 6 a

Franc Oset, Sv. Peter v Savinski dolini.

Domače podjetje s tvornico gumbov iz koščakov in tvornico kovinskih proizvodov sprejme veščega in dobro uvedenega

ZASTOPNIKA

za Slovenijo in Medjimurje.

Obširne pismene ponudbe na Jugomosse, Zagreb, Zrinjevac 20, pod »31 H«. 5327

Otomane

od 550 do 850 v različnih vzorcih prvovrsten lasten izdelek vzorkovana pli šasta pregrinjala za otomane a 600. La 750. salonske garniture, divane, modroce, zanesljivo najboljše blago kupite pri

Rudolf Sever
tapetništvo
Marijin trg št. 2. 47/I

Čevlje

v kemično barvanje sprejema tvrdka M. Trebar, Ljubljana Sv. Petra cesta 6. — Najboljše barve za barvanje čevljev znamke »Wilbra« in »Renoid« vedno na zalogi.

Modni kamgarn
sportni ševjot
za fine obleke
Velika izbira, ugodne cene
R. MIKLAUC
»Pri Škofu«, Ljubljana

Izvršitev solidna in točna!

Domenik Battelino

NASL. SIN
TOVARNA UMETNEGA KAMENJA
Ljubljana, Slomškova ulica 19

Izdeluje teracotlak, nagrobne spomenike, balustrade, portale, stopnice in vsa v stavbno stroko spadajoča dela, vsakovrstne vaze, betoniranje vodometov itd. 4126 a

Po konkurenčnih cenah!

Kdor je nezadovoljen s svojim kruhom ali pecivom, naj poskusi peči z

Jugobanat-patent-moko

pa bo takoj nadvse zadovoljen!

DAME! Oglejte si veliko in prekrasno izbero najmodernejših **slamnikov**

v modnem salonu Zofije Mahnič, Sv. Petra cesta 8

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.